

3/1/49

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 22-వ తేది స్థానమవారము
శ్రీ అక్షయనామనందనపుర అధిక పైత్రమాన శుద్ధ నవమి ౯.

No. 203
సంచిక ౨౦౩

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారికే వేలకేలలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది మంచభాష చీటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నోవ్వులకు సంతీవివంటిది

తలనోవ్వుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునోవ్వులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బొలుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును దుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి చేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నోవ్వులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో నళ్ళ సీసా 1-కి రు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలెను.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టిపీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

వివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు, మమ్ములను మరువకుడు.

అకాశగము
గలుగదు!

చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద స్టాకులో నున్నది!!

శ్రీశ్రీకరముగా
నుండును!!!

మావద్ద సాదా బంగారుఉంగరములు, పువ్వురాగములు, కెంపులు పొదిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, బిడ్యాణములకు కావలసిన మోపులు, పలుకముల చేతిగాజులు, గొలుసులు, చేపరీలు, ముక్కుపువ్వులకు, నాగరలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజాపువ్వులు, పెండ్లెంటులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సీమవెండికి, సవరంబంగారుకు, మేలైన పువ్వురాగములకు, కెంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. నగలవిషయములో వివరములు కావలసినను చేసెదము.
1842 తృప్తికరముగాలేనిచో వైకము వాపసిచ్చెదము. ఒకదఫా మానమ్యకమును చూడగోరెదము.

ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కర్ణపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

వనోషధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేర్లు వ్రాయబడినవి. 85000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదిఉన్నచో వైద్యకళబ్ధి సింధు, సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాలికోలైండు వెల 3-4-0 లు.
“భస్మప్రదీపిక” అను ఖనిజభస్మరాజము ఇందు సమ స్తఖనిజములు శుద్ధిచేసి భస్మములు చేయు యా నాని అయ్యు ర్భేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్మతుగల భస్మములు కూడ గలవు. క్యాలికోలైండు వెల రు. 2-0-0
2454 రెడ్డి పో ద రు లు, రాయవరము, గోదావరి.

పువ్వులజోలిక! బోధల శేలిక! పున్నె పుడూలిక!

పురాణ గ్రంథమాలిక, పిఠాపురము.

ఇహపర సాధకంబులగు పురాణములు మొదలగునవి ఆంధ్రవచన శైలిని డిమ్మి పైజున 250 పుటలకు మించని సంపుటములుగ రెండునెలల కొకటి వంతున సంపుటము 1-కి పోస్టేజి మేమేధరించి చందాదారులకు 1-0-0 కు మాత్రమే పంపుచునుము. ప్రవేశరుసుము రు 0-4-0 లు. సంవత్సరాదికి శివపురాణము మూడవ సంపుటము తప్పక వెలువడును.
కొరిన చందాదారులకు వెనుకటి 1, 2 సంపుటములు గూడ బంపుదుము.
చందాదారులు గానివారికి ఇందలి ప్రతిసంపుటమును పోస్టేజి కాక రు 1-8-0 లు.
పురాణ గ్రంథమాలిక, } నడకుదుటి వీరరాజుపంతులు.
పిఠాపురము. } సుపాదకుడు.

క్రై న థి యే ట రు 2253

20-8-26 శనివారమునుండి 23-8-26 వంశీవారమునకు
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 Xcell గలవి
మ ద న్ థి యే ట రు, లి మి టె డ్
గొప్ప చరిత్రసంబంధమైన, అమోఘమైన, కథ,
ఇట్టిది ఇదివరకెప్పుడును ప్రచురించబడియుండలేదు.
“తే డి హా మి ల్ ట న్”
10 పె డ్డ రీ ల్లు గల పు
అంతమైన తేడి హామిల్టన్ శ్రీమేను, లేనిరవ్వన
(లార్డు నెల్సన్ గారి మొదటి శ్రేమేను)
“లక్కి-మోహన్ ప్లాట్”
నికోల్ కి నా,
పారిసు ది గ్గు టి,
జర్మనీ రు 20 డ
ఇతర కేసు, పారిసు
ర్గు టి, జర్మనీ
రు 35 100 కి ల్లు
25 చొప్పున అద్యాత్మగా పంపవలెను. 1926 సెల్లెం కాల్
లాగుకు వ్రాసిన పంపబడును.
3 Ramachandra Ghose Lane
P. O. Beadon Street, Calcutta

చెన్న పురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర

ఇనుపచారి లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇకా కార్పొరేట్ చేయబడినది)

ప్రకటన

1926 సం॥ ఏప్రిల్ నెల తే 1 ది మొదలు మీటర్ గేజి లైనులలో యీ క్రింద వివరించిన ప్రకారం బుద్ధరాకపోకలలో కాలనిర్ణయపు మార్పులు జరుగును. దీనిని అందరు గమనింపదగును. యీ క్రిందిబుద్ధ వరుసలు క్రొత్తగా చేర్చబడినవి.

సెం 12 మిక్స్డ్ మీరాజ్ వరుసలు	1-85
కొల్హాపూరు చేరుట	8-35
సెం 11 డిటా కొల్హాపూరు వరుసలు	23-0
మీరాజ్ చేరుట	1-10

యీ క్రిందిబుద్ధ వరుసలు నిలిపివేయబడినవి.

సెం 84 మిక్స్డ్ లెల్లాం వరుసలు	0-40
లోండా చేరుట	2-45
సెం 83 డిటా లోండా వరుసలు	16-0
లెల్లాం చేరుట	18-27

యీ క్రిందివి ముఖ్యమయిన బుద్ధవరుసలలోని మార్పులు.

సెం 1 పూనా మెయిల్ లెంకుపూరు వరుసలు	21-30
సెం 8 పార్సెల్ ఎక్స్ ప్రెస్సు పూనా వరుసలు	17-15
సెం 11 కొల్హాపూరు ప్యాసెంజరు మీరాజ్ వరుసలు	1-30
సెం 83 మిక్స్డ్ లెల్లాం వరుసలు	18-30
సెం 46 లెజవాడ ప్యాసెంజరు లెజవాడ చేరుట	20-0
సెం 14 ప్యాసెంజరు గుంటకల్ వరుసలు	8-5
సెం 13 డిటా గుంటకల్ చేరుట	19-25
సెం 88 ,, గుంటకల్ వరుసలు	8-20

ఇదివరలో సెం 14 ఎ గావుండిన బండియిప్పుడు సెం 60 ప్యాసెంజరు అని పిలువబడునది ద్రోణాచలం వరుసలు

కర్నూలు చేరుట	10-55
సెం 53 మిక్స్డ్ హౌస్ పేజ్ వరుసలు	13-0
కనికపూర్ చేరుట	7-38

ఇదివరలో సెం 45 ఎ అని పిలువడి యిప్పుడు సెం 85 మిక్స్డ్ బండి బల్లారి వరుసలు

రాయచుర్లం చేరుట	10-30
సెం 29 మిక్స్డ్ వాన్ కోడిగామా వరుసలు	18-5
మర్చగోవా చేరుట	15-35

సెం 23 మిక్స్డ్ మర్చగోవా వరుసలు	16-20
లోండా చేరుట	8-0

సెం 1, 2 పూనా మెయిలుబుద్ధ ఇదివరలో వర్తించిన తప్పుడు, దొడ్డబల్లా పురంలో ఆగక యిక ముందు గోల్ కొల్హా, టకరిస్టేషన్ లో నిలుచును.

సెం 12 కొల్హాపూరు ప్యాసెంజరు మీరాజుడి లిమిటెడ్ స్టేషన్ లో కూడా నిలుచును.

సరాసరి బుద్ధవరుసలలో కొన్ని మార్పులు చేయబడినందున వాటి కాలక్రమము ననుసరించి మీటర్ గేజిలో కూడా స్వల్పమార్పులుండును.

ఇంకను వివరములు కావలసినవారు స్టేషన్ లో విక్రయించేడి (Time Table) కాలనిర్ణయపట్రికలను కొని చూచుకొనవచ్చును. (సెం 17)

కావలెను

ఇంగ్లాండు లాంకా కనుపత్రి గ్రామమునందలి జైల్ ష్యూం నమోదారి గృహములందు వేదోక్త విధానము ననుసరించి పుణ్యోపనితము చేయించగల బ్రాహ్మణులు కావలెను. వివరముల కొరకు యీక్రిందివివరములు చూయుదు.

ఉ. వెం. శ్రేష్ఠి,

కనుపత్రి గ్రామవైశ్య సంఘాధిపతి,

లక్ష్మీనివాసము, వేటపాలెము 10-8-25.

మకరధ్వజ రసాయనము.

దీనిని సేవించినచో శి, శేష్సుబలము, పుష్టి, కాంక్ష పూర్ణము, రుతిదార్ఢ్యము కలుగజేయును. 60 మాత్రలు 8-7-0. 2460 పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్ రామచంద్రపురం (గోదావరి.)

మంత్రుల వేతనముల

నింకరణము

ప్రతిపక్షసభ్యులు మంత్రివర్గమువై

దాడి వెడలుట

హోం మెంబరు సమాధానము

బర్మాకానసనభ బడ్జెటు సమావేశము

పూర్తి అయ్యెను

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంలి)

రంగూను, మార్చి 19:—అటవీ శాఖ విద్యాశాఖ మంత్రుల వేతనముల నిరాకరించు తీర్మానానంతరమున బర్మాకానసనభ బడ్జెటు సమావేశము పూర్తి అయ్యెను. నేటి ఉదయమున కాసన సభ సమావేశమైన పిదప అటవీ శాఖ మంత్రి జేతము నిరాకరించుటకు ప్రతిపాదించిన తీర్మానముపై చర్చ గావించ ప్రారంభమయ్యెను. మోడుగంటవరకు తీర్మానముపై చర్చ జరగెను.

గవర్నరు, కార్యనిర్వాహక వర్గము, సలహాదారులు ప్రజాభిప్రాయము నరయుటకు నితరులకంటె అవకాశములు గలవారై యున్నారని ప్రభుత్వముచే నియమింపబడిన డా॥ పర్కె గారు చెప్పిరి.

యు. థీన్ మాంగుగారు

ఇచ్చిన సంస్కరణముల నిష్ప్రయోజనము చేయుటకు ప్రభుత్వ ప్రయత్నములు

గవర్నరు విధానమును మార్చెననియు సంస్కరణముల వలన లభించిన అధికారముల లాభము ప్రయత్నించుచుండెననియు జాతీయవాది యు. థీన్ మాంగుగారు చెప్పిరి. ఈసందర్భమున పోర్టు డెవలప్ మెంటు కమిషనరును ఉద్యోగమందుండు టును చెప్పి, స్వతంత్రపక్షమునకు జేరిన మంత్రి లీ ఉద్యోగిని నియమించబడినందున ననియు మాంగుగారు చెప్పిరి. ఈఉద్యోగ నియమముచే అధికారబలము హెచ్చెను. అంతియకాక ప్రజలు యీ విషయమందు వణింపబడుచున్నారు. కాబట్టి మంత్రివర్గముతో వారిపార్టీకి సంబంధముండరాదని మాంగుగారు బల్గిరి.

మంత్రుల నియమము వినివచ్చుచు దేశమంతయు ఒక్కసారి విచారించెనని సాపోథిల్ గారు చెప్పిరి. ఎవరో మిక్కిలి పారపాటుపడి రనియు, అందుచే బర్మాయందు అసంతృప్తి, ఉపద్రవము సంభవించవచ్చునని సభ్యుడు చెప్పెను.

తన సంపూర్ణ ప్రాయప్రకారము గవర్నరు మంత్రులనియు ముందు చక్కగ వర్తించెనని ఎఫ్. కె. రాటన్ గారు వచించిరి.

ఆర్థిక కార్యదర్శి

సక్రమమున రాజ్యాంగవిధానము ప్రకారము మంత్రులు నియమింపబడి రని ఆర్థిక కార్యదర్శి బూత్ గ్రెగ్ గారు చెప్పిరి. పరిస్థితులందు భేదము గలదుగాన బర్మాయందు పార్ల మెంటరీ విధాన మవలంబింప పిలువెడు. మొదటికాసనసభ కాలము సమీపించునప్పటికి మంత్రులు ప్రభుత్వముతో సహకారము నలుపుటలేదు. కాబట్టి దినదినము పెరుగుచున్నట్టి పార్టీయు, దొర నెలకుతో సహకారము చేయవచ్చునట్టియు పక్షమునుండి మంత్రుల నియమించుట సమంజసముగ నున్నది. డెవలప్ మెంటు కమిషనరు ఉద్యోగమును రద్దుచేయుట గురించి చర్చ జరుగుచున్నప్పుడు ప్రతిపక్షము కాసనసభనుండి వెడలిపోవుట పక్షముయొక్క వాదపేలవనున ప్రకటించుచున్నది. జాతీయవాదులకంటె అధికారులే అంతరాత్మప్రబోధనప్రకారముగ వోటులను ఉపయోగించుచున్నారని ఆర్థిక కార్యదర్శి నుడివెను.

స్వరాజ్యపక్ష వైఖరి

ఉపాధ్యక్షుడు విన్నపముచేయుట విశ్వాసరాశిత్వము మంత్రులయెడ జాతులయందు స్వరాజ్యపక్షము ఇతర పక్షములతో గలియుటలేదని స్వరాజ్య వాది యు కాసన సభ ఉపాధ్యక్షులను నగు యు, థాట్ గారు వచించిరి. ద్వం

ప్రభుత్వము స్థానే స్వపరిపాలనము (హోంరూలు) స్థాపించు స్వరాజ్యవాదుల ఆశయును అదృష్ట లోపముచేచిత్రమునన్నే హితులతో చేరిన ఆర్థిక సభ్యుడు నుడివెను. స్వరాజ్య వాదుల హోంరూలరు, జాతీయవాదులకంటె ఆర్థికసభ్యుడైన మాట జ్ఞప్తికి దెచ్చుచున్నది. జాతీయవాదుల దోరణి సభ్యుడు గ్రహీంతజాలకుండెను. మంత్రుల నియమము సక్రమ రాజ్యాంగ పద్ధతికి విరుద్ధముగ నున్నదని జాతీయవాదులు వెల్లుటయందు సారములేదు. ఇండియా పరిపాలనాచట్టము ప్రకారము గవర్నరు యిష్టము వచ్చినవారిని మంత్రులగ నియమింప అధికారము గలదనియు, మంత్రులగ నియమింపబడినప్పటికి కాసనసభ్యులందు సభ్యులుగనైన వారుండ నక్కరలేదనియు బాటన్ గారు చెప్పెను. గవర్నరు నియమమును బ్రక్షింపుటయందు సభకు హక్కుగలదాయని సందేహముగ నున్నదని బాటన్ గారు బల్గిరి. వారి పక్షమునుండి మంత్రులు నియమింపబడునని జాతీయపక్షము గోరుచున్నదనియు అట్లు గోరుటయందు మంత్రుల వేతనముల నిరాకరించుటచే అసభ్యులుగ వర్తించుచున్నారనియు ఉపాధ్యక్షుడు వచించెను. అట్టి చర్చ ప్రజాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ నున్నది. సంస్కరణముల కొనసాగించుటకు ప్రజ ఆజ్ఞ దీపికొని జాతీయసభ్యులు కాసన సభయందు ప్రవేశించిరి. మరెయొక నీతి అవలంబించునెడ వారు తిరిగి ఎన్నుకొనబడుటకు నిలువ వలయును. వ్యవహారములగురించి సంపూర్ణ సమాచారములు మంత్రులెయగుటచే వారుదొరతనముతో ఏకీభవించి యుండవచ్చును. రిజర్వుడు శాఖయందు ధాధమేడపన్ను మొదలగు విషయములు మంత్రుల యిష్టాను సరణముగ జరగ నందున వారలను రాజీ నియమములు శుద్ధ అనివేశమును వెల్లడి చేయుచున్నదని ఉపాధ్యక్షుడు యు. బాటన్ గారు బల్గిరి.

హోం మెంబరు సమాధానము

స్టేటు సెటిల్ మెంటునుండి వచ్చిన చీనావారెల్లరు బ్రిటిషు పౌరులనియు, పదునల్లరు మాత్రమే చీనా వాణిజ్య సంఘముందలి బ్రిటిషు పౌరులనుట సంశ్చరమునకు దూరమనియు చీనా వాణిజ్య సంఘ ప్రతినిధియగు అటవీ శాఖ మంత్రి విషయమై గావించిన అన్వేషణలకు హోం మెంబరు సర్ ఎలియంట్ గుగారు సమాధాన మిచ్చిరి. అధిక సంఖ్యాకులు కాసనసభ సభ్యులుగ నున్న పక్షమునుండి మంత్రులను నియమింప గతసంవత్సరమందు ప్రభుత్వమునకు వాటిల్లిన పరాజయములను దెల్పి రెండవకాగన సభయందు దొక్కసారియే ప్రభుత్వము ఓడిపోయెననియు, మంత్రుల వర్గమునకు పలుకుబడి గలదనియు హోం మెంబరు వచించెను. తనకు మాడు సంవత్సరములందు బర్మా ప్రభుత్వపరిపాలనయందు గలిగిన అనుభవమునుబట్టి బర్మాయందు అనుకొనినంత కంటె సంస్కరణములు అధికముగ జయప్రథముగ కొనసాగింపబడెనని సర్ విలియం గుగారు స్పష్టముగ చెప్పిరి. స్వతంత్రపక్ష తరపున విస్తారముగ గత ఎన్నికలందు ప్రజలు వోటు చేసినది చెప్పెను. తమ అభిప్రాయముల కాసనసభయందు విస్తృతము చేయుటకు స్వయముగ అలోచింపగలవారు గావలయునని ప్రజలు గోరుచున్నట్లు గత ఎన్నికలవలన లోచుచున్నది. మంత్రులయొక్క మకమం దానిధానమే అవలంబింప బడెను. జాతీయవాదపక్షము నుండి మంత్రులు నియమింపబడినను, ఆ పక్షముయొక్క మంత్రుల 10 కంటెల వోటులపై ఆధారపడవలసియున్నది. నిలన, హోంరూలరులు, స్వరాజ్యపక్షము జాతీయపక్షముతో గలవరు. మంత్రులేమి లాభకరముగ వేసులను గావించ బాలరని ప్రతిపాదకుడు చెప్పెను. ఆ రిమార్కు ప్రకృతపు మంత్రి వర్గమున శిగాక వెనుక మంత్రివర్గముగ నున్న తన పక్షమునకును వర్తించునని హోం మెంబరు నూచించెను. తనకుగల అనుభవమును బట్టి గత మంత్రివర్గము ఎన్నియోలాభకరములకు పనులను గావించెదరని సర్ విలియం గుగారు చెప్పిరి. బర్మాదేశము మిక్కిలి అభివృద్ధి నొందనున్నదనియు క్రమముగ అభివృద్ధి నొందవలయుననియు, సభ్యుడు చెప్పెను.

తీర్మానము ఓటునకు వెట్టబడెను. 51 మంది సభ్యులు తీర్మానమున కనుకూలముగను 40 మంది సభ్యులు ప్రతికూలముగను వోటు వేసిరి. తననంతరము అటవీ శాఖ మంత్రి డిపార్టు మెంటు డిమాండు పూర్తిగ గ్రాంటు చేయబడెను.

విద్యాశాఖ డిమాండు

రూ 2, 425700 గావాయనని విద్యాశాఖ మంత్రివారి శాఖ వ్యయము నిమిత్తము గోరెను. మంత్రి జేతమును నిరాకరించుటకు హోంరూలరును, పాగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించెను. ప్రపంగములు తీర్మానముపై గావించవలసినదని ప్రతిపాదనపై వోటు చేయబడెను. తీర్మానము ఓడిపోయెను. మొత్తము డిమాండు గ్రాంటయ్యెను. రేపు అధికార కార్యక్రమము లేనందున కాసనసభ నేటికి నిల్చివేయబడెను.

(B. 2)

సభవారంతట లేచిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ

జస్టిసు పక్షమువారి నిందారోపణలు

లామెంబరు తీవ్రముగ ఖండించుట

అరోపణ లుపనంహరించుకొనబడుట

బడ్జెటు డిమాండులపై చర్చ

చెన్నపురి శాసనసభవారి యుదయము తిగిరి సమావేశమైనపుడు బడ్జెటు డిమాండులపై చర్చ జరిగినపుడు డా. సి. నరేశమొదలియారుగారు ప్రభుత్వమువారును పోలీసు కాఖవారును స్వరాజ్యపక్షమువారిపై పాక్షిక భావముతో ప్రవర్తించుచున్నారని చెలిపి, లామెంబరు ఆరోపణలను తీవ్రముగ నాడేసి చుచు తీవ్రముగ ఖండించెను. చాలమంది సభ్యులు గూడ నాయారోపణలను తీవ్రముగ నిరసించిరి.

శాసనసభ ఈదినమున తిగిరి సమావేశమైనపుడు సభ్యుల సంఖ్య చాల పలుచగనుండెను. కోరముగూడ లేదు. 11 గంటకు 19 నుండి సభ్యులు మాత్రమే గలరు. కొంతసేపైన తరువాత కోరమునకు 20 సభ్యులు సరిపొయిరి. తరువాత 11 X 10 ని 1 లకు కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను.

ప్రశ్నోత్తరముల యనంతరము, బడ్జెటు డిమాండులపై చర్చ సాగెను.

జెయిల్ డిమాండు

ఖాన్ బహద్దరు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు (హోంమెంబరు) జెయిల్ కాఖకు రు 20,80 లక్షల నొసగవలసిన దని కోరిరి.

“మాపికాలను అండమానుల కంపుట”

రా|| బి|| టి. ఎం. నరసింహాచార్యులు, గారు డిమాండునందు రు 1001 ల తగ్గింపవలసిన దని ప్రతిపాదించు మాపికా ఖయిలను అండమానులకు పంపు విషయమున ప్రభుత్వము వారి నొసర్చుకొనిన నిర్ణయమును చెలవలసినదని కోరిరి.

హోంమెంబరు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, శాసనసభవారి తీర్మానము ప్రకారము, భారత ప్రభుత్వమువారు అండమానుల పరిశీలన విచారించుట కొక ఉపసంఘము నియమించిరిని నుడివిరి. ఈసంఘమువారి నివేదికపై భారత ప్రభుత్వము వారి యుత్తరువులు ప్రభుత్వమువారి కింకను జేరలేదు. అందుచే మాపికా ఖయిల నండమానుల కంపుట ప్రస్తుత మాపి యుంచబడెను. ప్రభుత్వమువారి దీనివిషయమున జెట్టి నిర్ణయమును గావించుకొనలేదు. జెయిల్ కాఖకింద అండమానుల కొనగటకు ప్రత్యేకింపబడిన రు 10 వేలను ఇదివరకే పంపబడిన మామ్యుడి యలకు ఒక మసీదును నాల్గు పాతకాలును నిర్మించుటకుడే కింపబడెను.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

“జెయిలరు పదముల నన్ని సరియములవారికి నొసగ వలెను”

ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు డిమాండునందు రు 00 ల తగ్గింపవలసిన దని ప్రతిపాదించుచు, గార్డరులు డిప్యూటీ జైలరులు, జైలరుల పదవులకు ప్రస్తుతము కంటే మంచితరగతివారిని నియమింపవలసిన నుడివెను. జైలరులపదవులకు అంతలను ఒక్కొక్క ప్రాంతపుల నుండియే నియమించుటకు తీవ్రముగ నిరసించి అన్నిసంఘములవారిని నియమింపవలసిన కోరిరి. హోంమెంబరు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, జెయిల్ కాఖయందు పాప్యరుగ్రేకు పదవులకు ఒకానొకసంఘమునుండియే నియమించునాచారము చాలకాలమునుండి అనుభూతిగముగవచ్చుచున్నదనియు అయినను ఈవిషయమును విచారించెదననియు నుడివెను. ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

“నిమ్న జాతుల ఖయిలను”

ఆర్. వీరయ్యగారు డిమాండునందు రు 100 ల తగ్గింపవలసిన దని కోరుచు, జెయిల్ యందు నిమ్నజాతుల ఖయిలచే మాత్రమే పాక్షిపనియింపరాదనియు వారి సందర్భాదు సరిసమానముగ పరిగణింపవలసినదనియుగోరిరి.

హోంమెంబరు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు నిమ్నజాతుల ఖయిలచే పాక్షిపని చేయించుట ఆమోదియ నుడైతే గాదని నుడివెను. వెలుపలనున్న పుడు సాధారణముగా నెవరోని జెయిల్లోగూడ వారి కావిధమున పనులనే యొసగుట ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశముతో గూడ వారికావిధమున పనులనే యొస

గుట ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము. ఖనను ఇన్ స్పెక్టరు జెనరలు ఈవిషయమును విచారించును.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించు కొనబడెను.

“దీర్ఘ కాలశిక్షితుల విడుదలచేయుట”

మహమ్మదు గౌస్ మియ్యాసాహెబుగారు డిమాండునందు రు 100 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, స్వగృహములకు వెళ్ల రాదను షరతుతో, దీర్ఘ కాలశిక్షితులకు ఖయిలను విడుదలజేయు విధానమును ఖండించిరి. ఈవిధముగ విడుదలజేసిన ఖయిలను, ఇందువలన తిగిరి కానపడి సత్వృత్త రసతో జీవితము గడపుట కష్టమగుచున్నది. జెయిల్ల యందు మసీదులను దేవాలయములను నిర్మించి, ఖయిలకు మదకొగ మొనర్చుట కేర్పాటుజేయవలెనని గూడ గౌస్ మియ్యాసాహెబుగారు కోరిరి.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, దీర్ఘ కాల శిక్షితుల విడుదల గురించి గౌరవనీయసభ్యుడు చెలిపిన షరతులు అందరి సందర్భమున వర్తింపవలసినవి నల్లరి సందర్భమున వర్తింపవలసినవి నియు నల్లరి సందర్భమున మాత్రమే షరతు విధింపబడెననియు నుడివిరి. వీరు మాపికావిషయమున పాల్గొనినవారు. అందుచే నీవిధమున షరతువిధింపబడెను.

హోంమెంబరు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, హిందూ ఖయిలకును, మహమ్మదీయ ఖయిలకును, మతవిధుల నిర్వర్తించుకొనుటకు సమస్త సదుపాయములు నూనగబడుచున్నవనియు నుడివిరి. జెయిల్లో వసీయను నిర్మించువిషయ మిదివరకు విచారించబడెను. కాని అందువలన ఖయిల అందరు ఒక్కొక్క గూడినపుడు పట్టాడుకొనుటకుగాని, జెయిలు నిబంధనల నతిక్రమించుటకు గాని చాల అవకాశముండును. ఇట్టి కారణములచే నీ ప్రయత్నము వదలివేయబడెను. ప్రతిపాదన ముపసంహరించు కొనబడెను.

డిమాండు అంగీకరింపబడెను.

గా|| సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు (లామెంబరు) పోలీసు కాఖకొరకు రు 168,09 లక్షల నొసగవలసిన దని కోరిరి.

ఎన్నికలు-పోలీసువారు

రా|| బి|| డా|| సి. నరేశమొదలియారుగారు “రాజధాని పోలీసువారికి ప్రత్యేకింపబడిన రు 11,88,200 లను రు 100 ల చే తగ్గింపవలసినది” నుపసాదించుచు నిట్లు జెప్పిరి:

పోలీసువారికి ప్రత్యేకింపబడిన పక్షమును అభిమానించు మరెయ్యక రాచకీయపక్షమును కష్టముల పాలేయుచున్నట్లు ఈ పట్టణం దభిప్రాయము వ్యాపించియున్నది. ఎన్నికలలో ఎంతటి అల్లరి, ఎంతటి దౌర్జన్యము, జరిగిందో! ప్రభుత్వ క్షిపరాములు, పెద్దమనుష్యులు ఐన ఒక ప్రత్యేకింపబడిన పక్షమునకు జెందినవారు. వీధుల వెలుపలకు విచ్చుటకు ఫిత్తిరి. ఒకరాజకీయపక్షమునకు జెందిన ప్రచారకులు, బాలురు వీధులలో తరుమబడి చెబ్బలు గొట్టుబడిరి

అధ్యక్షులు:—ఏయెన్నికలందు?

నరేశమొదలియారుగారు:—ముగిసిపేట ఎన్నికలందు కార్పొరేషను ఆదరణందే ఒక మనిషి తరుమబడి కొట్టుబడెను. తదుపరి ఎన్ని నేరములగావించినను ఒకరాచకీయ పక్షమున వదలివేసిరి. ప్రభుత్వ క్షిపరాములు గల వేరొక రాజకీయపక్షమును బట్టుకొని శిక్షలపాలు గావించిరి.

అధ్యక్షులు:—ఈతగాదాలు, కొట్టుటలు ఎచట జరిగెనో గా|| సభ్యులు జెప్పగలరా?

డా|| సి. న. ముదలి:—అయ్యో, నులేంద్రనాథ ఆర్య గారు పరకువాకమునందు కొట్టుబడిరి, ఇంకను.

లామెంబరుగారు:—ఈవిషయములో వివరముల నంప లెసినది గా|| సభ్యులు గౌరవజేయుండిరి. కాని ప్రభుత్వమువారి కెట్టి సమాధానము వచ్చియుండలేదు. ప్రభుత్వమువారి విషయమై వివరముల చెలిసియుండలేదు.

సి. న. ముదలి:—నేను జవాబునండితిని.

లామెంబరుగారు:—నా కంధలేదు.

సి. న. ముదలి ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యేకింపబడిన పక్షమును అభిమానించుచున్నట్లు అభిప్రాయము గలను.

ఏ. రంగనాథ మొదలియారుగారు:—ఈవిషయ విషయ వర కొకమారు చెంగట్టు ప్రతినిధిగారిచే చర్చింపబడియుండలేదా!

ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారు:—ఎన్నటికిని గారు ఈవిషయమిదివరలో నెన్నడును చర్చింపబడియుండలేదు.

సి. న. ముదలిగారు:—నేరంబులు ప్రాసిక్యూటు జేయబడుట యు, వారిని మ్యాజిస్ట్రేటులు శిక్షించుటయు గలరుగా! లామెంబరుగారు ఈమ్యాజిస్ట్రేటులపై సభికారము వహించియున్నారు. ఒక ప్రత్యేకింపబడిన సాచరించుచున్నట్లు చెలరచుచున్నది.

లామెంబరుగారు:—క్రమభిన్నాంతమును గూచించుచు గా|| సభ్యుడు వెంటనే తాను జేసిన ప్రసంగము నుపసంహరించుకొనవలయునని కోరిరి. చక్రవర్తిగారిచే నియమింపబడిన న్యాయమూర్తులు నేరములను విచారించి దోషులను శిక్షించినపుడు న్యాయమూర్తు లొక ప్రత్యేకింపబడిన సభ్యులను గాని, ప్రత్యేకింపబడిన గాని అభిమానించిరిని పల్కుట సంగతము. సక్రమ పార్లమెంటరీ విధానాభివృద్ధికై, సక్రమ కార్యనిర్వహణమునకై సగౌరవమర్యాదల సంతకమునకై ఈమాట లుపసంహరింపబడవలెను.

అధ్యక్షులు:—ఈసంప్రదింపు గౌరవమును పోషించుటకై నిజముగ నట్టి పలుకు లు ప సం హ రిం ప బడవలయునని నే చెలంచుచున్నాను.

సి. న. ముదలిగారు:—లామెంబరుగారిపై నే కెట్టి ఆరోపణలుజేయ బూనుకొనలేదు. కాని లామెంబరుగారికి కొంత ఆసక్తి వచ్చుచున్నది. పోలీసు, న్యాయకాఖలు చెండును వారి, చేతులలో నున్నవి.

అధ్యక్షులు:—ఐననేమాయో. లామెంబరుగారి కంటుల కెట్లు బాధ్యులయ్యెదరు?

సి. న. ముదలి:—వారే పోలీసు. వారే న్యాయమూర్తి.

అధ్యక్షులు:—ఆర్డరు. ఆర్డరు.

సి. న. ముదలి:—నేనేమి ఆరోపణలను గావించుట లేదండీ! కాని పదిమంది ఆనకొనసంగతిని మనవిజేస్తున్నాను. పోలీసు, లాకాఖలను చెంటిని వేరుపరచవలెనని నేకోరుచున్నాను. స్వరాజ్యవాదులును మేమును పోరాడెదము. కాని ప్రభుత్వమువారు ఒకరిని అభిమానించరాదు.

లామెంబరుగారు:—ఇప్పుడుచేయబడిన ప్రసంగము చాల అక్రమమైనదని నేచెలంచుచున్నాను. లామెంబరుగారి, ప్రాసిక్యూటరు, జడ్జిగనుండిరిని ఒకానొక గా|| సభ్యుడు జెప్పినవో అందలి అగ్రమేమి? లామెంబరుగారికి కొందరను ప్రాసిక్యూటు చేయవలసినదనియు, కొందరను శిక్షించవలసినదనియు అజ్ఞల నొసంగుచున్నది, దనియేదా?

సి. న. ముదలి:—నే నావిధముగ మాట్లాడియుండలేదు. నా అభిప్రాయమును అట్టిదిగాదు.

లామెంబరుగారు:—ఈసభయందు దింతకుముందు గావించిన ప్రసంగములను గూర్చి నాకర్థమైన రీతిని మాట్లాడవలం మకొంటిని. లామెంబరు ఘనానావారిని శిక్షించవలసినదిగ జడ్జి అజ్ఞల నంపునని.

సి. న. ముదలి:—నేజెట్టి ఆరోపణలను గావించియుండలేదు.

లామెంబరుగారు:—అట్లులు జెప్పబడినట్లు నే నింకను తెలంచుచున్నాను.

అధ్యక్షులు:—గా|| సభ్యులు తా మటుల యుద్దేశించి యుండనివో రేమమాటల నుపసంహరించుకొనుటయు క్రమము అట్టి యారోపణలు గావించుటకు తావులేదు.

లామెంబరుగారు:—ఆ ప్రసంగ ముప సం హ రిం ప బడని కారణముచే నా వాదమింకను బలపడుచుబడినది. న్యాయవాదియైయుండి ప్రస్తుతము లామెంబరు పదవి నాక్రమించుకొనినపుడు న్యాయవాదుల యుద్దేశమునకు ప్రభుత్వ కాఖలను ఆ ప్రసంగము నిండజేయుచున్నది. ఈ సంప్రదింపు గౌరవమును నిలుపుటను రాజధానియందు డి ప్రభుత్వము యొక్క భావివశకును అట్టి ప్రసంగములకే నేమాత్రముచేసినరాదంటలంచుచున్నాను. మరియొక యంత మేమనిన ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యేకింపబడిన సభిహానించుచుండి రనిరి. ప్రభుత్వమునకు నేనొక్కడనే గాను నా మిత్రులను మాయరు, డా|| ఉస్మాన్ ముర్షుచాంక్కు మువ్వరు మంత్రులు అందరును ప్రభుత్వమే. ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యేకింపబడిన సభిహానించు చున్నారా. అటులే యనుకొందము ఇ ది ని రం త శ ప రి పా ల గా ను

ఈ ప్రభుత్వము కానిది నేను విధానమును, కార్యనిర్వాహక కౌశలము గలిగియున్నది. నావిశ్రుతులగువాడొక్కఁడు, మాయము, ఊహనగార లేనివయములను నయ కములను మూసికొనియున్నాఁడో వారలకుల జేయుచుండినచో వారివిధిని వారు నిర్వర్తించుటలేదని తలంచెదను.

“స్వరాజ్యవత్తుము దండయాత్రనల్పితిని!”

నేను స్వరాజ్యవత్తుముయొక్క అభిమానిని ఆరోపించిరి. నిజముగ దానిని నేనెవరింపజాలను. నేను రాజకీయరంగమున పనిజేసినపుడైనను స్వరాజ్యవాదుల కెల్లపుడు వ్యతిరేకమునై యుంటిని. ఢిల్లీ కాలమునందు స్వరాజ్యవాదులకు ప్రతిపాదముగ పోరాడియుంటిని. నాడేగాదు నేటికిని వారితో పోరాడుచున్నాను. కారణమేమన వారి ప్రధాన రాజకీయ సిద్ధాంతము విషయాదిత మైరా చక్రియ సంస్థిత యభివృద్ధి గాక నాశనమునకు ఆశించుచున్నది. ఐనను నేనిదివరలో స్వరాజ్యవాదినే యనుకొందును వివక్షప్రభుత్వమువారినియు రాజభక్తిప్రమాణముల ననేకములను గావించి పదవిని స్వీకరించిన పిదప అంతకుముందు నాయభిప్రాయము లెట్లున్నను వారాజకీయ ప్రాయము లెట్లున్నను వారాజకీయవాదీకాధినునను లెట్లున్నను వానిని వాప్రస్తుతకార్యనిర్వాహకమును పోషించుచున్నచో నాయందుంచుచున్న విశ్వాసమును పాత్యుత్తరమునకు యుండును. ఇక నెట్టిచందర్కములం దైనను నిట్టి ప్రసంగములు జేయుటకునునునని విశ్వసించుచున్నాను. ఇది ప్రజలలోనుండెడి వనరుల నెల్ల నేకరపు జేయుట కా వనమునకు జేరినది? ఈవనరులందే మాత్రము సర్వము లేదని నమ్ముచున్నాను. అట్లులేనచో గాని సర్వములే ఒకటి విషయములోకరు నెవము లేనననినదేనా? దీనికి అంతకు ఉండగలదా? బ్రిటిషు పార్లమెంటుకి సర్వ దాయములు సందర్శించబడునని నమ్ముచున్నాను. ఇట్టి దుర్భరముల విషయముల నేమోక్షమును సహించజాలనని సభ్యులు వోటులేనెచరని నమ్ముచున్నావనిరి. (ఈసభ్యులములు గూర్చుండిన ఫానములందు కరతాశ్చర్యము)

రా|| బి|| టి. యన్ సరసింహా చాట్యులు గారు రా|| సి. న. ముదలియారుగారి ప్రసంగమును వినుటకై చించిలుచున్నావనిరి. ముదలియారుగారు తమకు విదంతిని తెల్పుచునది. ఆరోపణను విదంతిని తెల్పుటకు భేదమేమిగలదు. అట్లైనను లేన యభిప్రాయమేమో తెలుప గలిగినచో భ్రాతృమునకై సంతసిందియుండెడివారము. కాని ఇదేమి! ఇదివరకు పలే రా|| నల్లేశ ముదలి ఈవత్తుమున నుండి యున్నచో ఈవత్తుమువారు వారి నిట్టిప్రసంగము జేయ నిచ్చియుండెడివారు గారు. ఈసభ్యులందరి సభ్యులకు ఒకంగబడిన హక్కులను దుర్వినియోగపరుపరాదు. ఎవరిపై నైనను అభియోగములచేరాదు. ఎవభ్యుని పై న గాని నేరమారోపించుట ఈసభాగౌరవమునకు భంగకరము. లామెంబరుగారి ననేక సంవత్సరములనుండి చూచుచున్నాను సభలో నెలలను వెలుపలను గూడవారి చర్యలన్నియు అనుమానములకు తావుపడగలవు.

“నన్ను నే నమరొకజాలుదును”

లామెంబరుగారు:— నావిషయమై నాపక్షమున ముదియొకరు వాదించకుండునుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాను ఎవరే విషయమును జెప్పినను అది అపార్థముజేసికొనబడుటకు అపకాశముగలదు. నన్ను నేనమరొకరునుటకు జాలియున్నాను లేనిచో నేనిదివరకి దగియుండను. కావున వ్యక్తివిషయములపై ప్రసంగింపకుండునని నాప్రార్థన.

సరసింహాచారిగారు :— అట్లైన నల్లేశముదలిగారు తమప్రసంగము నుపసంహరించుకొనుచునని నాప్రార్థన.

లామెంబరుగారు:—వోటు, వోటు అరి.

నే నేమంటిని?—లామెంబరుగారు

నాకు మేలుజేయలేదా?

రా|| సి. నల్లేశముదలియారుగారు తమప్రసంగము నుపసంహరించుకొనుచు నిట్లు పల్కిరి: నన్ను బాగుగ నెరిగిన గాని లామెంబరుగారు నన్ను పార్థము గావించితిని ఎందులకు విడిచిచున్నాను. వారివిషయమై నాకెంతటిగౌరవము గలదో వారే ఎరుంగుదురు. గడచిన రెండు వారల నేను మిత్రులముగ నుంటిని. మాటులుచునును వారు మహాపాపకార మొనర్చిరి. వారలమును నే నెన్నడు ఆరోపణగావింపను. ఇంతకు నే జెప్పిన దేవన చన్నపురియందట్టి యభిప్రాయము గల యుండినది. అభిప్రాయమున్నదనట, ఆరోపణయొక్క నిజముగ దానిని నే నుపసంహరించుకొనుచున్నాను. ఎన్నికలలో ముగిసినదిగాక వసలు శాంతియుగ జయసంక్రమము, పోలీసు న్యాయశాఖలు ఏవీయియబడుటకును లామెంబరుగారిని నేనునున్నాను.”

లామెంబరుగారు :— “గాని సభ్యులు తమ నాకు 80 ఫలి పదములు మన్నింప జెప్పిరి. వారి ముందు మొకప్పుడు కష్టముల పొత్తె యుండ నేను కొంత తోడ్పడుభాగ్యము గలిగి

నది. ఆవిషయమును జెప్పినందులకు సంతసిందితిని. నావిషయమై వ్యక్తిత్వార్థముగ ఆరోపించలేదని వినుటకును సంతసము కాని ఇంకను ఏవోపదంతల విషయమును వాక్రుచ్చిరి. తండ్రి యార్చేటలో రెండు పక్షముల వారు పోరాడిరి. ఇరుపక్షములందును పోలీసువారు కొందరును బట్టుకొనిరి. శిక్షలు వేయబడిరి. ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నము దేమియును లేదు. పోలీసుకమిషనరుగారు పాశ్చాత్యులు. వారికి ఏమైనను ఆరోపించుటకు ఆధారము గలదా? ప్రభుత్వమునకు మిత్రులైన వారిని చదలుటయు, అయిష్టులైనవారిని శిక్షించుట యుండిన, అనాడే బ్రిటిషుపరిపాలనకు, బ్రిటిషున్యాయమునకు అంతయు గలుగును. మిగతవిషయ ముపసంహరింపబడినందున మాటాడ నక్కరలేదు.

డిప్యూటీపోలీసు సూపరింటెండెంటులు

రా|| బి|| టి. ఎ. సరసింహాచాట్యులుగారు అధికారుల నేతనములకు కోరబడి మొత్తమునుండి రు 45000 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు ప్రస్తుతము రెండు పోలీసు డిప్యూటీసూపరింటెండెంటుల అనవసరమనియు, వారి పరిపాలనముగూడ సమత్వంతముగ లేదనియు నుడివెరి.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటులు గావించు పనులను వివరించి వారుచేయవలసినపని చాలగలవనియు, వారు తమధర్మనిర్వహణమునందు లోపమొనర్చుట లేదనియు నుడివెరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

ఎ. చిందుబావాదారుగారు, డిమాండునందు రు 1000 తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, తమసంఘమువారికి పోలీసు శాఖయందు దున్నతోద్యోగములనొసగవలసినదని గోరిరి.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఉన్నతోద్యోగములు ఖాళీనచ్చినపుడెల్ల ఇవివరకు తగినంత ప్రాతినిధ్యము లేని వారికి పాతినిధ్య మొసగువిషయమును ప్రభుత్వమువారు గమనింపుమనె యున్నారనియు, ఇకముందుగూడ నివిషయమును దృష్టియందుంచుకొనెదననియు నుడివెరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

“మహమ్మదీయులకు సూపరింటెండెంటుపదవులు”

ఖాజుహుదగు పి. కల్లిపుల్లా సాహెబుగారు డిమాండునందు రు 100 లను తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, సూపరింటెండెంటుపదవులకు మహమ్మదీయుల నియమింపవలెనని గోరిరి.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, ఇదివరకే, మహమ్మదీయులకు చాల సూపరింటెండెంటు పదవులొసగబడినవియు, మహమ్మదీయు లీపదవికి ప్రత్యేకముగ తగినవారని ప్రభుత్వమువారిదివరకే గమనించినదియు నుడివెను.

రా|| బి|| రామన్ గారు, తియ్యతులమువారి కన్వరెసిని ఇంతవరకు పోలీసు సూపరింటెండెంటు పదవి వోసగలేదని ఆక్షేపించిరి.

గోలాలగుగారు మాటలాడుచు పోలీసు సబ్ సెక్టరుపదవులకు అర్హులగువారు నిమ్మజాతులందు చాలమందిగలవనియు, వారి హక్కులు సిర్లిక్య మొనర్చ బడుచున్నవనియు నుడివెరి.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నిమ్మజాతులవారి హక్కు లికవిధ సాదరభావముతో నాలోచింపబడునని నుడివెరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

సూపరింటెండెంటులజీతముల నాకవోటు

బిలుగ జేయుట

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు డిమాండునందు రు 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించి, పోలీసుజిల్లాసూపరింటెంటుల సంఖ్యయందు ముగ్గురు హెచ్చింపబడుటకు కారణమేమని అడిగిరి. అంతయుగారు, జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటుల జీతములన్నియును నాన్ వోటుబులగ నొవర్చుటకు కారణమేమి?

లామెంబరు:—లీకవిషయ సూచనల ప్రకారము ఇదివరకు ప్రావిన్సియలు సర్కిసులో నున్నవారిలో ముగ్గురు సూపరింటెండెంటులు ఇంగ్లీషులు సర్కిసులోనికి దీసుకొనబడిరి. వారు భారతకార్యదర్శిచే నియమింప బడినవారగుటచే వారిజీతములు నాన్ వోటుబులగ పరిగణింపబడెను.

ప్రతిపాదనము ముపసంహరించుకొనబడెను.

రా. బి. టి. ఎం. సరసింహాచాట్యులుగారు పర్యవేంటు పోలీసు అధికారుల నేతనముల మొత్తమునుండి 11111 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు ప్రస్తుతమున్న 258 ఇక్సెక్టరులలో 100 మందిని తగ్గించి వారిస్థానమున సబు ఇక్సెక్టరుల నియమింపవలసినదనియు, ఇంతవరకు ఇక్సెక్టరుల నియమింపబడుటకును నుడివెరి.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు గౌరవనీయసభ్యుని సూచన యుక్తియుక్తముగలేదని నుడివెరి. ఇక్సెక్టరులతోగ

దుపధతి ఇదివరకు మూడువత్సరములకాలము కొన్ని జిల్లా లలో పరీక్షింపబడినది. కాని ఆ పరీక్షా ఫలితములు చాల ప్రతికూలముగ నుండెను. ఇక్సెక్టరులు లేకుండ సమర్థనీయుముగ వ్యవహారముల నిర్వహింపగల సబ్ సెక్టరులు ఇంతవరకు లభింపలేదు. ఇక్సెక్టరులను సబ్ సెక్టరులను తగ్గించు విషయమును ప్రభుత్వమువారిలో చిందుచున్నాను.

ప్రతిపాదన ముప సహరించుకొనబడెను.

సభవారంతట ఫలహారములకు లేదిరి.

‘రోషనార్’ ప్రదర్శనము

నేలనిషేధించి?

చెన్నపురి. శాసనసభయందు ప్రశ్నలు

నేను శాసనసభయందు ఆర్. వీరయ్యునిగారు స్థానిక ప్యరిపాలనామాత్యుని యిట్లు ప్రశ్నించిరి:—

(అ) నాటకసంఘములు నాటకప్రదర్శనముల గావించుటలో లైసెన్సులిచ్చునపుడు నాటకమునందు ఏమతములైన క్షేత్రముగలిగియు భాగమును నిషేధింపవలెనని గలదా?

(ఆ) మ్యునిసిపాలిటీలు, స్థానికసంఘములు, పోలీసు వారు తమతమ పరిపాలనాప్రదేశములందు నాటకసంఘములకు లైసెన్సులిచ్చుటలో నివరతులన్నియును విధించెదరా?

ఉ|| (అ) గుంటూరు, కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలోతప్ప యెక్కడను గాని నాటకములాడుటకు లైసెన్సు లక్కరలేదు. ఆజిల్లాలలో మాత్రము 1875 నాటకప్రదర్శన చట్టము 10 వ సెక్షను ఆచరణలోగలదు. ఈజిల్లాలందు జిల్లామేజిస్ట్రేటులు యేమతమువారికి గాని కష్టము గలిగించునని తలంచిన నాటకములాడుటకు లైసెన్సులిచ్చుటకుందురు.

(ఆ) నాటకములాడుటకు మ్యునిసిపాలిటీలు, లోకలు బోర్డులు, పోలీసువారు లైసెన్సులిచ్చును. మద్రాసులో పోలీసు కమిషనరు 1888 సి డి పో లీసు ఆక్టుప్రకారము లైసెన్సులిచ్చుటలో యే ప్రదర్శనము గాని ఆజిల్లముని తోచినగాని అల్లరిగలిగించునని తోచినగాని యియ్యకపోవును. మ్యునిసిపాలిటీలుగూడ 1888 పబ్లికరిసార్వజన్యప్రకారము యిట్టిలైసెన్సులనే ప్రజల ఆరోగ్యము జేమముననుసరించియొసంగవచ్చును.

లామెంబరు వీరయ్యునిగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు డెంబాచారి, నందనూరు నాటకప్రదర్శనములవిషయమున గాక రోషనార్ ప్రదర్శనవిషయమై మూచట్టము వినియోగింపబడెనని చెప్పిరి. ఈచట్టమునందు మహమ్మదీయులకు కష్టముగనుండు నిషేధవిషయము లనేకముగలవు. ఇట్టి వాక్యములవలన రెండు జాతులను విద్వేషము గల్గును.

రామనాథరాజుగారు:— ఆనాటకము కల్పనాకథ లేక చారిత్రకథా!

లామెంబరు:—ఈప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట కష్టము. కొందరు చారిత్రకకథయందురు, మరికొందరు కల్పనాకథయందురు.

నారాయణమొనను విడుదల

ది|| బి|| యం. కృష్ణకామయ్యగారు యం. పి. నారాయణమొనను గావించి విడుదల చేయవలసినదిగ కోరుచు బహిరంగసభల తీర్మానములు వచ్చెనా, ప్రభుత్వమువారు విడుదల జేయునదైశించిరా యని యడుగగా వారికిట్టి తీర్మానములు వచ్చెననియు, విడుదలజేయునదైశ్యము లేదనియు చెప్పిరి.

అనంతపూరు జిల్లాలో తిరుగుడుగుంపు జనము

జి. రామేశ్వర రావుగారు హోంమెంబరును అనంతపురము జిల్లాలో తిరుగుడుగుంపుజనమును గూర్చి యడుగగా, ప్రస్తుతము ఆజిల్లాలో 2251 మంది క్రిమినలు ట్రైబ్యు ఆక్టుక్రింద రిజిస్టరు చేయబడినదియు, రిజిస్ట్రేషనుకొట్టివేయునది జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగాని, ప్రభుత్వము గాదనియు, రిజిస్ట్రేషన్ పిదప 29 మంది చనిపోయినదియు తెలుపబడెను.

సుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0—8—0

ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటివలు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతివారి, నున్నగా అద్దమున 3 ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజాకు లేదు. ఈతైలము మంచి నువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

కామనువెల్లు బిల్లు

దేశములో నెట్లునెత్తించిరి?

డాక్టరు బెసెంటు సంచారానంతరకథ

డాక్టరు బెసెంటు ఆరువారములు గింధు, పంజాబు, ఉత్తరప్రదేశ్, బెంగాలు, మద్యరాష్ట్రములందు సంచారముచేసి చెన్నైకి గురువారమునాడు తిరిగివచ్చిరి. ఆయాచోట్ల కామనువెల్లు బిల్లు యెట్లు సత్కారము జడసేసిన పుచ్చకాయగా డాక్టరు బెసెంటు యిటుల నుడిచెను:— మొదట నందరకును ఆశ్చర్యము పురిగొల్పిరట్లు యెట్లు కామనువెల్లు బిల్లు యంతవరకు చెన్నైని కొందరకు చిత్రమయ్యెను. అందరియంశములన్నియు నందరకు శ్రద్ధతో వినితుదకు హర్షముగాంచిరి.

దేశమున కెన్నియో మరతులొసిన జేసిన వాగ్దానములతో విసువై తినిరి. పార్లమెంటు బిల్లు ఒకటి తయారుజేసినందులకు వారికి స్వస్థశక్తికైనటుల గాన్పించెను.

మరల బిల్లు చిత్తురయ్యాయజేయనేల?

యనియమగగా ఆమెయిటుల చెప్పెను. "బిల్లులోని బిల్లికలు విషయములందు పార్లమెంటు కల్పనలను నేకముగ లెపు. అవిపార్లమెంటు సంస్కరములు దెలిసినవారికే దెలియును. పార్లమెంటుకు బిల్లును బంపునపుడు మొదటిసారి చూడడంతోనే త్రోవేయకుండ సరియైన రూపమున బంపవలెను. కామనువెల్లు బిల్లు సరియైన రూపమున బంపవలెననియు, ఇచ్చట భారతదేశములో మనవారికి పార్లమెంటు చట్టము నాచరణలోనికి దెచ్చుటకు అసంపాద్యమనియు, దెలిసిన లాయర్లు లేరు. ఈపని ప్రాత్యక్షభూతము కాకలను క్రొత్తదానికి మార్పువిషయమున రాజాగారి యుత్తరువులను సందర్శించునగును. ఇవి బిల్లులో చూడుపేజీలన్నవి. ఇంతయు బిల్లు అంగీకరించిన సంవత్సరములో జరుగవలెను. అప్పుడది పార్లమెంటు చట్టమగును. ఈమార్పు వివరములు జేయుట ఆలస్యముగాకుండ సంవత్సరములో జరుగవలెనని చట్టమునందుగలదు. బిల్లు నిబంధనలన్నియు పార్లమెంటు భావంలోనికి మార్చవలెను. ఎన్నికూటిపు కాన్సిలు పదము కాబినటు స్థానే చేర్చవలెను. ఈఎన్నికూటిపుకు సభలో మెజారిటీ యుండవలెను. ముఖ్యమైన విషయమున ఓడిపోయినపుడు రాజీనామా నీయవలెను లేదా పార్లమెంటును రద్దుజేయవలెనని సార్వభౌమమునకు సలహానీయవలెను. ఇటువంటి మార్పులన్నియో జేయవలసినవిగలవు. బిల్లు చట్టమైనపుడు మనము ఇంగ్లాండులోనిట్లే కాబినటు మాట మాట్లాడుకొనవచ్చును.

బెసెంటు సప్రూప్రకటనము

ఈమధ్య ౧౮ లేజరుహారు సప్రూప్రకటనము ఆమెయొక ప్రచురించిన ప్రకటన ము గూర్చి యడుగగా బిల్లు అంగీకరించబడుటకు దేశములో నన్ని రాజకీయపక్షముల అంగీకారముండవలెనని తెలిపిరి అందరికిని స్వపరిపాలనము గావలెనని కోరిక గలదు 1914 దేశీయ మహాసభయందు ముద్దానంతరపునర్నిర్మాణములో భారతదేశమునకు స్వపరిపాలన నా దేశములో గమనముగ హోదా నీయవలెనని కోరబడెను. బ్రిటను ఇంగ్లండు హంబ్రులుగ సంఘటనలన్న అట్టి సమస్య ముసరిమతి యీ బిల్లు వీరికయందు చెలపబడెను. కాంగ్రెసు విడిపోవడమున కోరిన సత్వమునకు రాజకీయ పక్షముల యంగీకారమునుబడయుటకీమయూ ప్రకటనయందు యత్నము జేయబడెను. ఆ తీర్మానము మీద నేమియు పని జరుగకపోయెను. కన్వెన్షన్ సభ జరిగి స్వపరిపాలనా విషయముల దెన్ని యిప్పుడు బిల్లు సిద్ధముజేయబడెను. ఇంతకన్న మంచి బిల్లు తయారుజేసినయెడలనా దానినపసంహరించుకొందునని నేను చాలసార్లు దెల్పియుంటిని. అది జరుగువరకు ను యీ బిల్లు చట్టమగువరకును యీబిల్లునే అంగీకరింప గోరెను. ఏప్రిల్ ౨ ఖరరు బిల్లును బరపరచుటకు నేను నలుభైదేవును స్థాపించుటకు సభ జరుపబడును. బొంబాయిలో, 8, 4 ఏప్రిల్ లే డిలందు ఒక సభ జరుపబడుననియు నాసహకారము గావలెననియు ఆహ్వానము తచ్చెను. ఆసభ నాతోరెండు సభలకు వచ్చువారును కలియునటుల జేయవలెనని యొకసూచనను బంపబోవుచున్నాను. దేశ స్యాత్రత్ర్య విషయమున నందరకు యేకము గాకపోవుట యొక్కముగాదు. సిద్ధాంతమునందు భేదాభిప్రాయములు లేవు అయితే యీవిధములు స్యాత్రత్ర్యము విచ్చినా దప్పవు. బిల్లు రెండవసారి యంగీకరించునటుల జేయుటకు మనము యీ విషయమున నేల యేకముగాగూడదు? బిల్లుమిటిలోనికి పోయినపు డెన్నిసంఖ్యలైన నుపపాదించవచ్చును.

బిల్లుతోసివేస్తే?

రెండవ రీడింగులో బిల్లును త్రోసివేస్తే యేమి జేసెద రనియడుగగా, అటుల కామనువెల్లు సభ త్రోసివేయుట కృత్యము తయగుననియు, అందువలన కామనువెల్లు సభయును నిరాకరింపబడుననియు, దేశమునందు గట్టిగా ఆందోళన జరుగుననియు నామె జెప్పెను. కాని ఫలితములెట్లుండునో చెప్పజాలము. (అ. ప్రె.)

కల్లులు గిడ్డి గారిని గౌరవింతుచు

వెండి సిగరెలు పెట్టె నిచ్చుట
లాహోరు మార్చి 20—నేటిరాత్రి బహు ఇన్స్పెక్టరులు లో ఇండియా జర్నలులో స్థావర మేర్పరచుకొన్న యూరపి యనులు ఆంగ్లో హైందవులను చాలమంది ఈ సంఘముతరపున నాయకత్వము వహించి ఇంగ్లాండు రాజధానిమును తీసికొనిపోయిన కల్లులుగిడ్డి గారిని అభినందించుటకుకూడిరి. ఆయన ఉపన్యసింపక పూర్వము స్థానిక ఆంగ్లో హైందవ స్థావరమేర్పరచుకొన ఇంగ్లీషువారి సంఘము తరపున గిడ్డి గారు సంఘమునకు చేసిన సేవకు మెచ్చుకొనుచు సన్మానపత్రమును జదివెరి. గిడ్డి గారు ప్రత్యుత్తర మొసగిన తరువాత సంఘముతరపున హేయిటీసరి ఒక అందమైన వెండి సిగరెట్టుపెట్టెను ఇచ్చి బహూకరించెను. స్థానిక ఆంగ్లో హైందవులు పెక్కురు వఖ్యలుగా చేరిరి. (అ. ప్రె.)

దేశముఖుగారు రెప్పాన్ని

సహకారవాదుల చేరుట
స్వరాజ్యపక్షముందు రాజీనామిచ్చిరి
నాగపూరు మార్చి 20—జి. ఓ. దేశముఖుగారుగారు మధ్యపరగడాల కాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామిచ్చి స్థానికరెప్పాన్ని సహకారవాదులచేరిరి. వారు స్వరాజ్యపక్షముందు సహకారము రాజీనామిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

మహాత్ములవారి వాక్యము

కేరళమునకు మలమెట్టిదో భారతదేశమునకు విదేశమెట్లు మట్టిదో. కేరళాలోగ్యమునకు మలమెట్టిదో నామెట్టిదో మట్టిదో. కేరళాలోగ్యమునకు మలమెట్టిదో నామెట్టిదో మట్టిదో. కేరళాలోగ్యమునకు మలమెట్టిదో నామెట్టిదో మట్టిదో. (అ. ప్రె.)

నర్ విలియంబర్డువుడ్గారి ఉపన్యాసము

యుద్ధస్మారకమును బహిరంగపరచిరి
ఢిల్లీ, మార్చి 21—ఫీల్డ్ మార్షల్ నర్ విలియంబర్డువుడ్గారు గగ్గాను జిల్లా గగ్గాను గ్రామముందు యుద్ధమును చనిపోయినవారికోరకు స్మారకచిహ్నమును బహిరంగపరచిరి. చాల జనుప్రపదుగా జరిగిన ఈ యుత్తనమునకు సర్ అల్ఫ్రెండ్ మిడ్డెమానుగారు సంయత్నము వచ్చియుండిరి. వివిధములైన సన్మాన పత్రములకును ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చుచు సర్వసైన్యాధిపతి ఇట్లు చెప్పెను. "భారతదేశవందలి నా నయనండ్ల ఆనందము లోను అనేక జాటు దిగులతో పని చేసియున్నాను. జాటు సోల్తర్ జ్ఞాపకార్థము స్మారకచిహ్నము బహిరంగము చేయునాకు చాల సంతోషదాయకము. యుద్ధమునకు ఈ జాటులు తమ జీవితములను తమ దేశముకోరకు దీనిరి. జిల్లాంతరము 1700 మందిని యుద్ధమునకు సిద్ధముచులు, అందు 400 చంపబడుటయు, 80 సైనికచిరుములను 51 ధూదానములను, 192 జంగీనాములను సంపాదించినందున మీసేన తెలియుచునేయున్నది. సైన్యములోనికి అన్నివర్తములవారిని చేర్చుకొనజాలనందులకు మీతోబాటు నేనును విచారించుచున్నాను. యుద్ధమైన వెనుక కాంతిని స్థాపించు మక్తేమున్నందున ప్రభుత్వము మీ కోరికను సైన్యకోరకులేచున్నది. సైనిక తరచిరుముల నాగరజత అలవడునటులనలన నిజము గ్రహించి నందులకు సంతోషమును తెలుపుచున్నాను. సార్వభౌమనిపే ఏర్పాటుచేయ మక్తేములను బహిరంగముల నింత రూపొందదు. కొలదికాలమునై ద్వాలయము స్థాపించునటుల నాకెంతయు సంతోషదాయకము. అది తన పరమండునటుల మరింత సంతోషదాయకము. నేనిప్పుడు బహిరంగము చేయునది ముందు రాబోవు జాటులకు రాజానకును దేశమునకు సేవచేయుచుండవలెనని అందియమును జ్ఞాపకము చేయుచుండునని నమ్మును. (అ. ప్రె.)

రాటములోని సంగీత మింకొక దానితో నున్నదా?

గాంధీమహాత్ముడు సంగీతసభ కన్యకావ్రత వహించుట

అహమ్మదాబాదు, మార్చి 22—ఇచ్చట రాష్ట్రీయ సంగీత మండల సభసత్వగ్రహణమునందు నిన్నసాయంత్రము జరిగెను.

గాంధీ మహాత్ముడు కన్యకావ్రత వహించెను. బహుదా ఇంద్రు సంస్థానములందలి సంగీత విద్వాంసులు ఆ హోదా నము జేయబడిరి. వారు తమతమ జంతులమీద కాళ్ళెక్కును జూపిరి. షేక్ అంబాలాల్ కరభాయిగారి చిన్నకుమార్తెయు కీ|| శే|| సర్ చిహ్నభాయి మనమదాలను చక్కగ వాడిరి.

రాట్న గాన మహిమ

మహాత్ముడు తమకు బహుమానము లొసంగుచు నిట్లు జెప్పెను:—

సంగీతము లేనిచోట దుష్పరిపాలనముగాని, అరాజకముగాని యుండును. స్వరాజ్యము గానలమారి, మతములన్నియు గానముతో నిండియున్నవి. మరియేజాత్రమునందుకన్న రాటమునందు నా కెక్కువ గానము గాన్పించు చున్నది. రాటము బీదలకును వితంతువులకును అన్నము పెట్టును. (అ. ప్రె.)

వంజాబు ప్రభుత్వము

క్రొత్తనిన్నికవర్తము
లాహోరు మార్చి 20—రాష్ట్రగ్రామసభకు భారత కాసనసభకు నిన్నికవర్తముల పట్టిలనుతయారుజేయుచున్నవి. ఈ పండ్లమున స్వరాజ్యపక్ష కాద్యనిర్వాహకవర్తమువాడు గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘములను వోటు అర్హులగు వారిచేర్చెయి లో సింపబడునందున జాగ్రత్తలోనుండవలసికదని హెచ్చరించిరి. (అ. ప్రె.)

నగరసభ
సింధుమార్చి 20—అహ్మదు డివిజన్లలోని నగరసభలన్నిటిలోనూ రాజపుటానా, వంజాబుపట్టణలోను కూడ కొన్నినగరమున్నవి. సిన్యాలో 1 అంగీకరము, నారాయంగంజి, బొంబాయి ముద్రెలో 1 అంగీకరము వరమున్నది. మూడవ:—ఈకాన్వెన్షన్ నగరము తగ్గును. (అ. ప్రె.)

కె. జి. గుప్తాగారి ఆరోగ్యము
కలకత్తామార్చి 21—కె. జి. గుప్తాగారిదేహము స్వస్థతరెందుచున్నది. (అ. ప్రె.)

పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ భవనము తెరచుట

రాజా దేవకి నందన ప్రసాదసింగుగారు ప్రసాదిరి
పాట్నా మార్చి 20—సర్ హెన్రీ లేబరుగారు చీలరు నెలలు వకాను తెరచిరి. అది పాట్నా విశ్వవిద్యాలయమునకు రాజా దేవకి నందన ప్రసాదసింగుగారు ఈ భవనము కట్టింది ప్రసాదించిరి. దీనికిగానుకూడు 175000 ఇచ్చెయ్యును ఈ రాష్ట్రముందు లీలరుగారి పాలన స్మారకముగా నిదికట్టింపబడెను. ప్రసాదగారి కృతయ చైతన్యమునకును ఈదీని గవర్నరు గారు తమ ఉపన్యాసముందు పొగడిరి. అం ప్రె.

రవీంద్రుని ఆరోగ్యము

ఆందోళన యననరములేదు
కలకత్తా మార్చి 22—రవీంద్ర నాథటాగారు ఆరోగ్యముదారిలోనికి వచ్చినది. ప్రస్తుత మందోళన ముసరము లేదు. ఇంకను బలహీనముగనున్నాడు. పూర్తిగా విశ్రాంతి దీసికొనవలెనని సలహా యాయబడెను. (అ. ప్రె.)

మహాత్ముని ఆరోగ్యము

ఏప్రిల్లో మహాత్ముని పోవన్నాడు.
అహమ్మదాబాదుమార్చి 22—మహాత్ముడు రాబోవు నెలలో మహాత్ముని ఆరోగ్యముకొరకు పోవన్నాడు—అక్కడ రెండునెలలుండును. క్రిందటిసారి జన్మచేసినప్పటినుండియు చూడు పోవల బరుచెక్కినారు. ఇప్పుడు ఆయనవచ్చు 102 పానులు. (అ. ప్రె.)

విలేఖకులకు విజ్ఞప్తి

మే మనుడినమును ఎక్కువ పేజీలను ప్రచురింపుచున్న విలేఖకులు వ్రాసిన వ్యాసములను లేఖను అన్నిటిని ప్రచురింప లేకున్నారము. స్థలము లోపమున ప్రచురింపదలచినవియు గూడ ప్రచురింపకాల కున్నాము. విలేఖకులు తమ వ్యాసములను లేఖలను ఎంత క్లుప్తముగ వ్రాసిన నంత ముంచిది. (ఆం॥ ప॥ సం॥)

వాతావరణస్థితి

1926 వత్స మార్చి నెల 22-వ తేదీ సోమవారము

వాతావరణస్థితి	గత 24 గంటలలో అత్యధికముగా ఉన్నది	గత 24 గంటలలో అత్యల్పముగా ఉన్నది	గత 24 గంటలలో సగటు	జనవరి నెల 1-వ తేదీనుండి వరకు సగటు	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు సగటు
గోపాలపురం	88.7	76.9	...	5.45	44.96
విశాఖపట్టణము	88.5	78.6	...	5.85	37.09
కాకినాడ	94.8	75.1	...	4.68	39.09
మచిలీపట్టణము	91.7	78.1	...	6.49	41.59
కర్నూలు	101.9	76.4	0.01	1.11	26.01
బళ్లారి	100.4	74.6	...	0.56	20.51
అనంతపురం	...	...	...	0.88	27.38
కడప	102.1	77.2	...	2.77	31.28
నెల్లూరు	98.1	75.6	...	2.62	37.98
మద్రాసు	90.8	78.3	...	1.11	50.74
కడపూరు	87.8	78.5	...	4.89	52.94
శేరిలింగంపల్లి	98.4	72.6	...	2.18	39.80
కోయంబూరు	94.0	73.1	...	2.74	22.29
కర్నూలు	99.9	73.2	...	2.47	38.18
కర్నూలు	88.7	80.0	...	9.19	54.98
మచిలీ	95.2	75.4	...	1.42	38.58
పాంబట్	90.4	77.5	...	1.40	37.00
అద్దూరు	...	...	...	4.58	29.84
తిరువేలూరు	88.9	77.6	...	1.88	64.51
కొచ్చి	88.6	79.9	...	2.79	114.51
కాకినాడ	98.2	77.9	...	2.22	117.16
మచిలీ	90.9	77.8	...	1.07	125.68
కర్నూలు	95.4	68.3	...	1.58	85.87
కర్నూలు	87.6	68.8	...	1.06	125.46
కర్నూలు	71.7	58.5	...	9.08	62.18

సర్కారులు:—గాపాలపురంలో ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల ఒక మోస్తరుగ నున్నది. గోపాలపురంలో కొద్ది తక్కువ. విశాఖపట్టణములో ఎక్కువ రాత్రివేడిమి 2 1/2 నుండి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్:—కర్నూలులో చీనులు బడెను. ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. కర్నూలులో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూలు:—మేఘములు పలచగ నున్నవి. పగటి వేడిమి 2 1/2 నుండి 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

వాతావరణము కొంచెము అస్థిరముగ నున్నది. స్థానిక చీనులు పడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

వర్షపాతము

హైదరాబాద్:—ఈశాన్యమును నుండి ఇండియాలోను ఉండియున్న చందల పరిస్థితులవలన ఆస్సాములోను నంగదేశ డెల్టాలోను స్థానికముగ వర్షము కురిసినది. మధ్యపర్వతములోను రాజపుటానాలోని తూర్పుభాగముల వాయవ్యమునకు వర్షము కురిసినది. కాశ్మీరమును సులభముగ వర్షము కురిసినది. సింధునది (1) అంబానీ నది (2) అంబానీ నది గురించి పడగినది.

మొదల:—పశ్చిమోత్తరమును నుండి ఇక్కడ ప్రాంతముల మేఘవేగము. (ఆ. ప్రె.)

మధ్యముని సేవాసంఘము-ఉడిపి

ఉడిపిలో నొక క్రొత్త సంఘ మేర్పడెను

దైవతమతస్తాపనాచార్యుల శ్రీమదానంద శ్రీధర భగవత్పాదాచార్యులవారిచే సంస్కృతమున రచింపబడిన గ్రంథముల నన్నింటిని కన్నడ భాషయందు వ్యాఖ్యానసహితముగా ప్రకటింపటకే యీసంఘ మేర్పడెను. ఇంతవరకు 300 మందిసభ్యులును పోషకులును చేరిరి. 2000 రూపాయలు వసూలైనవి. వై. పేకతో సే సంఘము 18°0-1 వ చతురము ప్రకారము రిజిస్టరుచేయించబడెను. శ్రీమదాచార్యులవారి గ్రంథములలో 5 చిన్నగ్రంథములకు కన్నడ వ్యాఖ్యానము పూర్తియైనది. శ్రీమదాచార్యులవారు వ్రాసిన 38 గ్రంథములనుగూడ కన్నడ వ్యాఖ్యానముతో ప్రకటింపవలెనని వీరు నిశ్చయించిరి. ఒక్కొక్క సంపుటమునకు 900 పేజీ లుండును. అట్టి సంపుటములు 9-10 యగును. ఈ గ్రంథములు సభ్యులకును పోషకులకును మాత్రమే లభింపగలవు గాన దైవతస్థానమునం దభిమానము కలవా రందరను వెంటనే సభ్యులుగా చేరవలెను. సభ్యులుగా చేరగోరువారు 30 రూపాయలను యియ్యవలెను. ఈ మొత్తము నిచ్చినచో కందరికి ఈ సంపుటము లన్నియును అందజేయబడును. ఇచ్చుచున్నవారు ఉడిపికి యిటుల వ్రాయవలెను. కోరికవారికి నిబంధనలు (ప్రాసెక్యూషన్ అండు రూల్స్) పంపబడును.

“హానరరీ సెక్రటరీసు మధ్యముని సేవాసంఘము ఉడిపి”

1816 వ సంవత్సరపు మదరాసు గ్రామ పోలీసు

రిగ్యులేషనును సవరణచేయుటకయిన విలు

ఇటులెరువాత కాననన కార్యము నిమిత్తము 1816 వ సం॥ మదరాసు గ్రామపోలీసు రెగ్యులేషను సవరణచేయుట యొక్కముగానున్నందున; ఈయాక్టు సాదరుచేయుటకు గవర్నరు జెనరలుగారి అంగీకారము ముందుగా పొందబడియున్నందున; ఇందువలన యాక్రెడిట్టముగా కాసింపడమైనది:—

1. ఈ యాక్టును 1926 వ సంవత్సరపు మదరాసు గ్రామ పోలీసురెగ్యులేషను సవరణ అని చెప్పవచ్చును.

2. 1816 వ సంవత్సరపు మదరాసు గ్రామ పోలీసు రెగ్యులేషనుయొక్క 10 వ సెక్షనులోని మొదటి క్లాజులో ‘గ్రామ చావడిలో’ అను మాటలకురువాత ‘లేదా చావడిలేని గ్రామములందు గ్రామ నాయకుడు అట్టి విచారణను జరిగించు స్థలములో’ అను మాటలను వుంచవలెను.

ఉడిపిలో యొక్కయు కారణములయొక్కయు వివరణము.

1816 వ సంవత్సరపు 11 వ మదరాసు రెగ్యులేషను యొక్క 10వ సెక్షనులోని మొదటి క్లాజు అనుసరించి, తిట్లు స్వల్పస్వల్పములు లేక కలహములు యిట్టి స్వల్పతర స్వభావముగ కేసులలో నేరములను గ్రామచావడిలో 12 గంటలకి మించనికాలమువరకు బంధించియుండుట మూలమున వారి శిక్షింపుటకు గ్రామముల పాఠ్యము (నాయకులు) అధికారము యివ్వబడియున్నది. 1821 వ సంవత్సరపు 4 వ (మదరాసు రెగ్యులేషనుయొక్క 6 వ సెక్షనుచే ఈనిబంధన, నేరములను అతిశయింపజేయు సందర్భములు లేనట్టియు, దుర్భాగ్యులని నిర్దించిన మనుష్యులచే చేయబడనట్టియు చోరిచేయబడిన సొత్తుయొక్క విలువ ఒకరూపాయకంటె ఎక్కువ కానట్టియు స్వల్పచోరిలకు వ్యాపింపజేయబడినది. నె 288/20 రుక్మిణివారి విజయకేసులో, హైకోర్టువారు (నాయకులైన సర్ అబ్దుల్ రహీమ్గారు) గ్రామచావడిలో మాత్రమే నిర్బంధశిక్షను అను.

జరుపుటకు గ్రామనాయకులను అధికారము కలదనియు మరొక స్థలమున అమలుజరుపుటకు అతనికి అధికారము లేనిదియు విధించియున్నారు. కావున వై నిబంధనలచే యివ్వబడిన అధికారములను చావడులు లేని గ్రామములలో గ్రామ నాయకులు చెలాయించుటగవర్న మెంటువారు సలహా నిచ్చియున్నారు. గ్రామముల మొత్తపు సంఖ్యలో ఇట్టి గ్రామములు ఎక్కువగానున్నవి. ఇందువలన చావడులేని గ్రామములలో, (1889 వ సం॥ పు 1 వ అప్ట అం) మదరాసు గ్రామ కోర్టుల ఆక్టునుసరించి వాటిలో పంచాయతీ కోర్టులను ఏర్పాటుచేయుటకు చర్య తీసికొనబడినచే తప్ప, స్వల్ప క్రిమినలు నేరములను విచారించుటకు ప్రస్తుతము విచారణసంఘములు యేవియును లేకన్నవి ఇది ఎల్లప్పుడును ఆదరణయోగ్యము కాదు. కనుక, నేరమునుచేసిన మనిషిని చావడియేడియు లేనప్పుడు, గ్రామనాయకుడు తనకోర్టును జరుపుస్థలములో బంధించుటకు అతనికి అధికార మిచ్చుటకుగాను 1816 వ సంవత్సరపు 11 వ మదరాసు రెగ్యులేషనుయొక్క 10 వ సెక్షనులోని మొదటిక్లాజును సవరణచేయుట యొక్కముని తలంపబడినది.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు, 1926 వ సం॥ ఫిబ్రవరి 10 వ. తేదీ. (ప్రాద్దుసంబుబాధి.)

కాకినాడ రంగం అండు కో

శ్రీ తుయనామ సంవత్సర పాతెటు పంచాంగము దీనిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. దీనిని బ్రహ్మశ్రీ విల్లుట శ్రీరాధేశ్వరగారు గుడించిరి. చిన్నపైజా జేబులో నిముడుతు. ఇందు చాలముఖ్యవిషయములు గలవు. ఇంగ్లీషునెల తేదీ తెలుగు నెల తిథి వారము నక్షత్రము, వర్ణము మాత్రమే ప్రతి తిథికిని యియ్యబడెను. వలయువారు రంగం అండు కో కాకినాడ అని వ్రాయవలెను.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ లిమిటెడ్.

19 హా రి స్ రో డ్డు. మాంటు రో డ్డు. మద్రాసు

భీమగ్రామ్ డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీపతి, బి. ఏ, ఎం. బి. సి. యం. గారిచే స్థాపితమైనది.

కాస్తాక్రమంగా తయారుచేయబడ నమృతమైన మందులు దొరుకుటలము.

“భృంగములకతైలము”

తలకు చల్లదనమిచ్చును, అధికోష్ణము, తలనొప్పి, కండ్లకోష్ణము, మెదడు దుర్బలత్వము మొదలగువాటికి ఆమోఘమైన నివారణి. 4. ఔన్నుల సీసా 1 కి రూ. 1-0-0. 1 పాసు. సీసా 1 కి రూ. 8/- కావలసినవారికి క్యాటలూగు ఉచితముగా పంపబడును. ఏజంట్లు కావలెను.

వి. కృష్ణస్వామి. బి. ఏ.

మేనేజరు.

మీ కోరికప్రకారము నగలుతయారుచేసి యివ్వబడును.

అన్నివిధములైన బంగారు, వెండి నగలు, వేడుకసామానులు గాజులు, గోలుములు, గడియారం గోలుములు, నాగవత్తులు మొదలగునవి సాఅందముగా తయారుచేసి యివ్వబడును. మానద్ర తయారుఅగు యావత్తు మానులకు యంత్రసహాయముచే, జక్కగాను, అండుముగాను, భ్రమింప చేయు మైలింగు యంత్రోపకరణములను గలవిగా యుండును. యింకా అన్ని విధములయిన సీమకమలముల కట్టడప్రపంచము చేయబడును. యొకతూరి మానద్ర ఆర్డరు యిచ్చినచో మీకు సంపూర్ణస్పృహ చెందవచ్చును నచ్చుకముగలదు. వర్తకులు మాకంపెనీవల్ల నుంచి లాభము పొందవచ్చును.

12 యించి వెడల్పు వెండిచేతు పొదుగు యంతకావలసిన చేతి యిస్తాము కూలి వివరము వ్రాసివయడల తెలుపుచున్నాము.

శ్రీ లక్ష్మీ వర్మ

తం తిన వింలా సోపిజంట్లు: జి.యం. శెట్టి అండు సన్ను, పోప్రయిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి, “సత్యవర్మ” 229, చైనాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు. నెం 2/19 కోపు వెంటాచలయ్యరు వీధి, మద్రాసు.

భారత తంత్రకారక సంఘము

18 ఏండ్లలోపువారు గూడ సభ్యులుగా చేరవచ్చును

18 ఏండ్లలోపువారు గూడ చాలమంది సభ్యులుగా చేరజొరబడుచే భారతసంఘమువారు ప్రత్యేకముగా అనుమతి నిచ్చిరి.

- 1. ప్రతిసెలయును స్వయముగా వడికిననూలు 100 గజములు పంపవలెను.
2. ఎల్లప్పుడును ఖద్దరునే కట్టవలెను.
3. ప్రతిదినమును ఒక అరగంటకు తక్కువ గాకుండ నూలు వడకవలెను. అందులకు ఒక గంటను నిర్ణయించి ప్రతిదిన నూలు సరిగా అనేకే వడుతుచుండుటలన క్రమపద్ధతి ప్రకారము లాభింపజేయుటకు.
4. రాట్టములను సరియైన స్థితిలో నుంచవలెను. వానిని మరారుచేయుటగూడ నేర్పుకొనవలెను.
5. ప్రతిదిన ఏక ఏకలను చేయుట గూడ నేర్పు కొనవలెను.
6. పాకశాలలలో చదువువారు రాట్టముల నుపయోగింప నవసరములేదు. తక్కిలందరైన నూలు వడకవలెను. తక్కిలందరైన గంటకు 80 గజములు వడకవచ్చును. ప్రతిరోజును ఒక అర గంట తక్కిలందరైన నూలువడికినచో నెలకు 1000 గజములు పూర్తి యగును.
7. తలదండ్రుల సందర్శకుల అనుమతిని బడసినవారే సభ్యులుగా చేరవలెను.
8. ఒక పాకశాలలో చదువుచున్న విద్యార్థుల లందరును వడికిననూలును వేరువేరుగా పట్టు ఆరికించి ఒక పాస్పొలలో ఉపాధ్యాయులు భారతసంఘమునకు పంపవచ్చును. దానివలన పాస్టేజీ తగ్గును.
9. డైరెక్టరు, టెక్నికలు డిపార్టుమెంటు, ఆల్ ఇండియా స్పిన్నర్స్ అసోసియేషను, సత్యాగ్రహోద్యమము, సబర్బాన్స్ అను చిరునామాకు నూలుపంప వలెను.
10. నూలువడికినవారి వయసు, పేరు, బాలు డా, బాలికయా విలాసము వీనిని వివరింపవలెను. నూలు ఎన్నిగజములలో వ్రాయవలెను. ఎల్లపు డును ఖద్దరు కట్టుచున్నాడా లేదా తెలుపవలెను. (ఎంగుయిండియా 4-3-26)

ఒక సంవత్సరములో నొకడు 11,25,000 గజముల నూలు వడుకుట

గీనిలో 800000 గజములను కాంగ్రెసు కిచ్చెను. తక్కిన 3,25000 ను అతడు బట్టలు నేయ దలచెను

భారతీయ తాంబూల వారా అను చిన్న గ్రామము కలదు. అచట నొక బాతీయ పాకశాల యున్నది. దానికి చాల సార్లును వడికిదుకులు కలిగినను చలంపకుండ నిలువ గలిగినది. ఆపాకశాలకు జవేరిభాయి పటేలుగారు ప్రధానోపాధ్యాయుడు. నూలు వడుకుటలో అతడొక విషయమున నిరుపమాన శ్రావ్యుని గడించెను. అతడు 80 సంవత్సరముల వయస్సు గలవాడని నంబరు విషయమెంతెంతి శ్రావ్యులెడు. పోటీపరీక్షలో హెచ్చు మొత్తమును వడుకుటలనను అతని కాశ్రావ్యుని రాతేడు. ప్రతిదినమును ఏకరితిగా 865 రోజులను నూలు వడికినందుల కే అతని కాశ్రావ్యుని కలిగినది. ఒక సంవత్సరములో సతదు మొత్తము 11,25,000 గజములు వడికెను. అది 18 సంవత్సరముల దానిని తూచగా 75 పానులున్నది. అనగా 25 ఏళ్లకు అనగా 80 సంవత్సరములలో 800,000 గజము లునతడు కాంగ్రెసుకు పంపించెను. మిగతా 3,25,000 లోను స్వయముగా బట్టలు నేయదలంచెను. ప్రతిదినమును పాకశాలలో 4,5 గంటలు పాకములు చెప్పి అటుపిమ్మటనే అత డిటుల నూలు వడుకుచుండెను.

12 నెలలలో 12 లక్షల గజముల నూలువడుకుట సామాన్యమైన విషయము కాదు. రోజుకు దామాషాను 8000 గజములు వడకవలసియుండును. గంటకు 400 గజములు వడకగల

డునుకొనినచో రోజుకు 9 గంటలు వడుకవలెను. ఈరీతిగా 865 రోజులు వడుకుట వడుకుట మహావిజ్ఞ మే యనదగును "నేను స్వస్వరూప సందర్భమును గోరుచున్నాను. దానిని బడయుటకు ఎట్టి త్యాగమునైనను చేపెదను" అని జవీవారి భాయి పటేలుగారు తెలిపిరి. నేను ఆయనను మనఃపూర్వకముగా నభినందించెదను. ఆయన యిటులే యామహావిజ్ఞమును సాగించుచు మా కందరికిని మార్గ దర్శకుడుగాక. ఆయన రోజుకు తొమ్మిదిగంటలు వడుకుచున్నాడని యైన మేము రోజు రోజు ఆరగంటనేపైన వడుకగలుగుదుము గాక (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా- 11-3-25)

మైనరులు నూలువడుకుట నూలుతో పంపవలసిన ఛారము

మైనరులు తొలిసారి చందానూలు పంపునపుడు యా దిగువ ఛారమును పూర్తిచేసి పంపకముచేసి డైరెక్టరు టెక్నికలు డిపార్టుమెంటు, ఆల్ ఇండియా స్పిన్నర్స్ అసోసియేషను, సత్యాగ్రహోద్యమము, సబర్బాన్స్ అను చిరునామాకు పంపవలెను.

- ఛారము
అయ్యా, నేను మైనరుల (జువలెలు బ్రాంచి) కాఖలో చేరగోచును. వారేదండ్రులు లేక సందర్శకులు అనుమతి నిచ్చిరి. నావయసు, నేనెల్లప్పుడును ఖద్దరుకట్టెదను. నేను ప్రతిదినమును అరగంటనేపు తప్పకుండ వడుకుటకు ప్రయత్నించెదను. నేను స్వయముగాను చక్కగాను వడికిన 100 గజములు నూలును ప్రతి సెలయును తప్పక పంపించెదను.
ఇందుతో పంపిన నూలు
వివరములు.
వాయిదానెల పేరు.
గజముల సంఖ్య.
తూనిక తులాల.
నంబరు (కాంటు)
బాట్టమా-తలియా?
ప్రతిరకము.
నూలు చుట్టుటకు చుట్టుకొలత (సర్క్యుమెన్స్ ఆఫ్ వైడింగు.
మండలము.
కాంగ్రెసు రాష్ట్రము.
తేదీ.
సంతకము.
పూర్తిగా పేరు విలాసము.
దేశమునందుకూడు గుడ్డలు లేకుండ కష్టపడుచున్న మీదలయందు దయగల బాలురును బాలికలును యాసంఘమున చేరుట విధియని భావింపవలెను. (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా-11-3-26)

అమెరికాకు ఏల వెళ్లగూడదు? (ఒకవిలేఖరి లేఖ)

అమెరికానుండి మీకు చాల ఆహ్వానములు వచ్చినను మీరు నిరాకరించుచున్నారు. ఇప్పుడు వెళ్లదగినా తగదా అను విషయమును నిర్ణయించుటకు మీరే అర్హులుగాని నేను కాను. కాని మీ రాదేశమున కేల వెళ్లగూడదో నాకు బోధపడలేదు. స్వదేశములో స్వజనులలోనే మీ ఉద్యమము పూర్తిగా సేరసేర దని మీరు వ్రాసితిరి. మీరు బోధించిన అహింసాసిద్ధాంతము (నాను వయలెన్ను- ముపుమెంటు) యింకను బాగుగా స్థిరపడ లేదని మీ అభిప్రాయమా? సత్యమును సత్యమే బలపరుచును. ఈ ఉద్యమమును గూర్చి ప్రపంచమునందంతటను ప్రచారము జరుగవలెను నాఅభిప్రాయముతో మీరేకేభింపరా? సత్యమును అహింసను గూడ మీరు భారతదేశమునకును భేదము నెంతురా?

మా మతకర్తయును హజరతు మహమ్మదును (అతని ఆత్మకు శాంతి కలుగుగాక) తన జన్మస్థల మగు మక్కాయందు నివసించుటకు కొంతమంది అనుచరులు మదీనానుండి సహాయమును చేయగోరగా సారి సహాయమును కాలానుగుణ్యముగా సంగీకరించి మదీనాకు వెళ్లెను. ఇటీవల శ్రీ వివేకానందస్వామి తన సందేశమును అమెరికాదేశమునందుండి యే ప్రపంచమున కంతకును వెల్లడిచేసెను.

"మీరిచట లేనిచో ఖద్దరు ఉద్యమము నిలచిపోవు నని మీరు సందేహించుచున్నచో అమెరికాలో అందులకు మీకు

చాల ధనము వసూరగలదు. ఖద్దరు నిమిత్తము అమెరికాలో యంత మొత్తము వసూలుకావలెనని ఒక నియమము నేల చేయగూడదు. ఇచ్చిపుచ్చుకొను పద్ధతి ఏర్పడవలెను. ధనము సమృద్ధిగానున్నచో ఖద్దరు అచిరకాలములోనే దేశమునం దంట ను వ్యాపింపగలదు." అని యివిలేఖరి వ్రాసెను.

ఇట్టి లేఖలను చాలమంది నాకు వ్రాయుచున్నారు. అమెరికాకు ముఖ్యముగా వెళ్లవలెనని 2 లక్షలమెట్టుచున్నారు. నాకు గల కారణము చాల నులభమైనది. అందులకు తగిన మనో నిబ్బరము నాకింకను కలుగలేదు. అహింసా ఉద్యమము ప్రపంచమున స్థిరపడగలదనుటకు నా కెట్టిసంశయమును లేదు. వివరకు దానికి విజయము కలుగునని గూడ నాకు సమృక్తము కలదు. కాని అహింసా ఉద్యమముయొక్క శ్రేష్ఠత్వమును గూర్చి ప్రదర్శించి చూపుటకు నా కవకాశము లేదు. అట్టిఅపకాశము కలుగువరకును భారతదేశపు సంఘటితరంగమునుండి యే నేను బోధించుచుండవలెను. మహమ్మదు ప్రవక్తకును శ్రీ వివేకానంద స్వామికిని యీక్విరప్రేరణ కలుగుటచే వారు వెళ్లిరి. ఆప్రేరణ నా కింకను కలుగలేదు.

ఖద్దరువిజయము కేవలము ధనముమీదనే ఆధారపడి యుండలేదు. ఇంకను చాలవిషయము లవసరమగును. నేనెన్నడైన అమెరికాకు వెళ్ల దలచినను భారతదేశసంబంధము లగు ఉద్యమములకు ధనమును సమకూర్చుటకు మార్గము నే నవటికి వెళ్లను. ఆభారమును భారతదేశము వేహింపవలెను. అమెరికా వారు సహాయము చేయ దలంచినను స్వతంత్రముగా చేయవలె నుగాని ప్రతిఫలాపేక్షతో చేయగూడదు. నేను అమెరికాకు వెళ్లుటకును సంబంధమేమియు నుండగూడదు.

(మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా- 11-3-26)

రాజేంద్రదాసు మరల పట్టువడుట

కలకత్తా, మార్చి 20:—మూనిక్టోలా బాంబుకేసు సందర్భమున కనబడనట్టియు, వార్డు సంస్థ దోపిడిలో పాఠిపోయినట్టియు రాజేంద్రదాసు మొన్న మొన్ననే పట్టుకొనబడెను నిన్న నిర్బంధించిరి. నిర్బంధనస్థలము తెలియలేదు.

క్రాఫర్డుగారి చేతలు పయోనీరు పత్రికవ్యాఖ్య

అలహాబాదు, మార్చి 19:— ఆదర్శముకొర కను వంకతో ఆర్మిలాజికలు నిధికి వ్యతిరేకముగ సమృత్తుల నిచ్చినందులకు క్రాఫర్డుగారిని ఇతర అనధికార అయిరోపియాలను పయోనీరు నిరసించుచున్నది. (అ. ప్రె.)

సవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జత 1 కి మజూరీ రు 4-0-0 మాత్రమే డైమండు కట్టింగుచేయబడినవి. అద్భుతమయిన పని తనము. అనేక రకములలో గలవు. సవరను బంగారుకు గారంటి, యెప్పుడయిననూ సరే మీ కవసరము లేనియడల సవరనుల ధర ప్రకారం సొమ్ము వాపసు యివ్వబడును. తోరునారికి క్లెయిమ్ ఫుచితముగా పంపబడును. 2489-1264

గోల్డుబేంగిల్సు మేనుపాక్చరింగ్ కో

18 జనవరీ ముత్తయ్య మొలలిపిడి, సాపుకారు పేట నగరాకు.

అవక భస్మము

శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున సక్రమముగా 800 పుటములు వేయబడినది. డయలిటిస్ అనే బహు మూల వ్యాధిని బోగొట్టిఅందుడు తీవ్రపదార్థమును మాయముచేయును. వేడిని, దగ్గును, త్మయను బోగొట్టి కఫమును తగ్గించును. అనువానవి శేషములచే నన్ని వ్యాధులను గుదుర్చును. సహస్రపుటాభికమున కంటె హెచ్చుగుణమిచ్చును. ఉపయోగించు విధము మందుతో పంపబడును. 2126 వెల తులం 1 కి రు 5-0-0 లు. 2

మేనేజరు, ఆరర సాయన

264 ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

జాతీయ పక్షము

స్వరాజ్య పక్షమునకు జేరిందని ప్రముఖుల సమావేశ మెట్లు పరిణామించినో ప్రశ్నపూరితముగా యొకటి వివరించుచున్నది. స్వరాజ్యమును త్వరితముగ సంపాదించుటకుగాక స్వరాజ్యపక్షము నెదుర్చుటకు మాత్రమే మిగిలిన పక్షములవారు గలియుటవలన దేశమున కెట్టి లాభము లేకపోగ అధికారవర్గమునకు మిగుల ప్రోత్సాహము గలుగును. అధికారుల బల మతిశయించును. స్వరాజ్యమును పొందు నిమిత్తము గాఢాసక్తితో పనిజేసేది రాజకీయ పక్షము బలహీనమగును. అందుచే నూతనపక్షము నేర్పరచుటకు ముందు ముందు వెనుకల నరయుట యావశ్యకము. ఇంతవరకు దేశము ముందుకు జనునపుడెల్ల అధికారవర్గ ప్రోత్సాహముచే వెనుకకు లాగెడి పక్షమొకటి బయలుదేరు చుండెడిది. ఇట్టి పక్షమునకు జేరినవారు తాము అధికారుల యనుగ్రహమునకు పాత్రులమయితి మని సంతసించుచు తదితరులను నిరసించు చుండెడివారు. ప్రజలలో నీరీతిని అంతఃకలహములు బాడముటచే అధికారవర్గ మొకపక్షము నభిమానించి నింకొక పక్షము నణచుటకు వీలయ్యెడిది. మార్గ ప్రభువుబోలు ఉదార భావ సమన్వితుడు నయితము “మితవాదులను దరికేర్చు”డని కేకవైచెను. ఆకేక నలుదిసల ప్రతిధ్వనించెను. అతివాదులను వెడలనంపి కాంగ్రెసును మితవాదు లొక్కచే జరుపసాగిరి. మింటోమార్గ సన్స్కరణములు తమ ప్రజాతిశయమువలన చేకూరెనని మురియసాగిరి.

కాని కొలదికాలములో, తాము జేసినలోపములను మితవాదులు గ్రహించిరి. పందొమ్మిదిమంది శాసనసభ్యులు తయారుజేసిన విజ్ఞప్తియందు, మార్గ సన్స్కరణములు ఎట్లు నిష్ఫలమయ్యెనో సూచించిరి. పిమ్మట మాంటుఫర్డు సన్స్కరణములు వెలువడెను. అప్పుడును మితవాదులు దూరమాలోచింపక, దేశపరిస్థితులను గుర్తింపక, సన్స్కరణములు స్వపరిపాలనమునకు దారిజూపునని చాటిరి. అసహాయవాదమును నిరసించి, పాలకులకు తోడ్పడిరి. ఇందువలన నేమి ఫలము గలిగెనో మడ్డిమేను కమిటీవెంటు మితవాదనాయకు లిచ్చినసాక్ష్యము బట్టి గ్రహింపవచ్చును. మంత్రిపదవులను నిర్వహించిన చింతామణి ప్రభృతులు, ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము ఆచరణసాధ్యముగాదనియు, స్వపరిపాలన స్వాతంత్ర్యమిచ్చుట మేలనియు సూచించిరి. ఆచరణయోగ్యముగాని పరిపాలనవిధానమునకు తోడ్పడుటవలన మితవాదు లెన్నటికయినను స్వపరి

పాలనమును సంపాదించగలరా? స్వరాజ్యపక్షము వారు నయితము తదితరులతో బాటు చాలవరకు సహకారము సలుపుచునే యుండిరి. కాని, అన్ని పక్షములవారును కలసి జేసిన సంకుచితమగు స్వపరిపాలన తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించి, రాయల్ కమిషనును త్వరలో నియమించుటకయినను అంగీకరింపని సమయమున, మితవాద ప్రముఖులు మామూలు సహకారపద్ధతివలన గమ్యస్థానమును చేరుట ఎట్లు సాధ్యమని ఎంచిరో తెలియదు.

స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసన సభలనుండి వెడలిపోయిన పిమ్మట, తమప్రజ్వలన కొన్ని వరములను సంపాదించుటకు స్వతంత్రపక్షమువారు ప్రయత్నించి విఫలమనోరథులయిరి. జిన్నాగారి విచారమును, రంగాచార్యులుగారి విలాపమును ఇందుకు నిదర్శనములు. తమపై ప్రత్యేకాభిమానము జూపుడని, జిన్నాప్రభృతులెంతవేడినను, అధికారులు వీరి మొరల నాలకింప రయిరి. మీదు మిక్కిలి, రాబోవు ఎన్నికలలో స్వరాజ్యపక్షము వారి నోడించి, అధికసంఖ్యలతో శాసనసభలకు తిరిగిరండని ఇండియా ప్రభుత్వపు లామోబరుగాను సలహానిచ్చిరి. దాని ననుసరించి స్వరాజ్యపక్షమును ప్రతిఘటించుటకు, మితవాదులు ప్రయత్నించెదరని దోచును. కాని స్వరాజ్యపక్షమునకు జేరిన మితవాదులు, హాంయూలరులు, రిస్పాన్సేవు సహకారవాదులు మున్నగువా రేకమయినంత మాత్రాన, దేశము వీరి నభిమానించునా? ఈ సంగతిని నూతన పక్షము నేర్పటుపనెంచువారు ఆలోచింపవలయును. ప్రజలిపుడు స్వరాజ్యత్వష్టా పీడితులై యున్నటుల, అన్ని పక్షములవారును గ్రహింపవలయును. భారతీయుల యనికికే, స్వరాజ్యమవసరమగుచున్నది. ఇంటనేమి వెలుపలనేమి తలయెత్తి తిరుగుటకు స్వరాజ్య మావశ్యకము. వలసరాజ్యములలో భారతీయులను పీడించుచున్న విధముజూచిన, ఎట్టి కఠినహృదయ మయినను కరుగక మానదు.

కాని, వెలుపల నివసించేది తమసోదరులను రక్షించుటకు భారతీయులకు శక్తి చాలకున్నది. ఇంట గెలువనిది రచ్చగెల్పుట దుర్లభమని సువ్యక్తమగుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో స్వరాజ్యము నెంత శీఘ్రముగ సంపాదించిన నంతమేలు. స్వరాజ్య పక్షమువారు తామవలంబించిన నెంచిన పద్ధతులను స్పష్టముగ చెలిపిరి. శాసనసభలకు వెలుపలను లోపలను గూడ ప్రతిఘటన మార్గ మవలంబించినెంచిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారితో నేకీభవింపని యెడల సత్వర స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు వేరొక ఫలప్రదమగు మార్గమును జూపవలయును. ప్రజలలో నావిషయమై విశ్వాసము బుట్టింపవలయును. అందుకుమార్గ స్వరాజ్యపక్షము వారి నడ్డగించుటయే యొకపనిగ బెట్టుకొనుట వలన, ఇసుమంతయు ప్రయోజనముండదు. సహకార పద్ధతు లవలంబించి మితవాదులు విఫల మనోరథులయినపుడు వేరొకత్రోవ ద్రొక్కుట ధర్మము గద. ఆత్రోవయేదని ప్రజలడుగక మానరు. బొంబాయిసభలో వివిధసభ్యులు చెలిపిన సంగతులు జూచిన వీరిలో నేకీభావ మేమాత్రము లేదని

దోచును. ఛాగ్లాగారు మహమ్మదీయుల స్వత్వములను రక్షింపగోరిరి. సర్వీగారు బ్రాహ్మణేతరుల ప్రాముఖ్యమును నిలుపవలెననిరి. సెత్నాగారు స్వరాజ్యపక్షమువారి పలుకుబడి సంతరింపజేయుట కందరును ఏకము గావలయు ననిరి.

వైవారికి హాంయూలరుపక్షమునకు జేరిన భూలాభాయి దేశాయిగా రిచ్చినజవాబు మిక్కిలి యోగ్యముగనున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారి యభిప్రాయముల సంగీకరింపక బోయినను, వారి నిరంతర కృషియు అద్భుతశిక్షణమును ప్రశంసార్హములని దేశాయిగారు శ్లాఘించిరి. స్వరాజ్యపక్షేతరులకు బుద్ధివైభవ మున్నను, అంతమాత్రముచే ప్రయోజనములేదనిరి. ప్రజాభిమానమును చూరగొనిన స్వరాజ్యపక్షమువారి కోర్కెలనే ప్రభుత్వమువారు లక్ష్యపెట్టనపుడు, స్వరాజ్యపక్షమునకు ప్రాతికూల్యము వహించినమాత్రమున తదితరుల కోర్కెలను మన్నించెదరా యని, దేశాయిగారు రడిగినప్రశ్న చాల ముఖ్యమయినది. దేశమునకు సరియగుపద్ధతి నొకదానిని సూచింపవలయును. అట్టిపద్ధతి యేది యని దేశాయిగారుడుగుటచే, సమావేశసభ్యులలో కలవరము గలుగుట సహజము. దేశాయిగారి ప్రసంగము వీరికి రుచించినటుల దోచెను. జయకరుగారు చెలిపిన హితోపదేశము చాల ముఖ్యమయినది. మితవాదులు మున్నుండుగ కాంగ్రెసు నందు ప్రవేశించి, కాంగ్రెసును ప్రేరేపించుట లాభకరమని జెప్పటచే, కాంగ్రెసుకు వెలుపల ప్రత్యేక పక్షముల నేర్పరచుటచే ప్రయోజనముండదని, గ్రహింపవలయును. మితవాదుల పలుకుబడి యిది వరకే నామమాత్రమై యుండ, యికముందు బలపడునని తలంచుట వ్యర్థము. జయకరుగారు చెలిపినటుల, కేవల స్వరాజ్యపక్ష ప్రాతికూల్యము ఇతరపక్షములమధ్య దృఢానుబంధమును సమర్పజాలదు. ఏపక్షమున కయినను, స్వరాజ్యసంపాదనా విధానమొకటి నిర్ణీతమై యుండవలయును. పెద్దపేర్లగాంచి భ్రమపడెడి దినములు గతించినవి. ఎవరి ననుసరించుట యుక్తమో గ్రహించుటకు దగిన వివేకమును ప్రజలకు గలదు. జయకరుగారు సూచించిన సటు, రెండుపక్షములకు మాత్రమే తావుగలదు. ప్రభుత్వపక్షము, ప్రభుత్వ ప్రతికూలపక్షము. కడపటిపక్షమువారు, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికై యావచ్చుకొని వినియోగింపవలవలయును. ఇందుకు సంసిద్ధులయినవారినే దేశమభిమానించును. తదితరులను ప్రభుత్వపక్షమునకు జేరిన వారినిగ పరిగణించును. నిన్నటిదినము జరిగినసభ సక్రమమగు సమావేశము గాకున్నను, నూతనపక్షము నేర్పరచుట, తలచినంత సులభముగాదని మాత్రము సువ్యక్తపరచి యుండును. కాంగ్రెసును ధిక్కరించి, అధికార వర్గమునకు చేయూత నొనగుటకు జేసేది ప్రయత్నము ప్రస్తుత పరిస్థితులలో విఫలముగాక మానదు. ప్రభుత్వము వారు ప్రజలకోర్కెలను కొంతవరకయినను సఫలపరచుటకు ముందుకు వచ్చుచో, మితవాదు లాతురము జూపిన బాగుండును. అందుకు మార్గ ప్రజాభిలాషలన్ని విధములను తిరస్కరింపబడుచున్న సమయమున, మితవాదులు మున్నగు వారు ప్రాతపాటనే బాడుట వివేకము గానేరదు.

రైస్ మిటీ: టైమువత్రిక

కర్రెసీ విచారణ సంఘమునందు ప్రజా ప్రతినిధులు సభ్యులుగ లేకుండుటచే న్యాయము జరుగదని పలువు రిదివరకే మొరలిడుచున్నారు. ఇందుకు దోడుగ లండను టైముస్పత్రిక వ్యాఖ్యానము మరింత నిరుత్సాహము కలిగించ గలదు. కర్రెసీ కమిటీఎదుట సాక్ష్యము నిచ్చినవారిలో పలువురు, బంగారు పరిమాణ ముండవలయుననియు బంగారపు కర్రెసీ యుండవలయుననియు కోరిరి. ఇందు న మారకపు చిక్కులు దొలగిపోవును. మారకపురేటు ఇచ్చవచ్చిన తీరిని మారిపోవుచున్నది. విదేశ వర్తకుల కనుకూలముగ మారుటచే భారతీయులకు పలువిధముల నష్టము గలుగుచున్నది. హిందూదేశము ఎగుమతి సేయు సరకులకు సరియగు వెల లభించుచున్నది. ఇతరదేశముల సరకులను కొనుటలో హిందూదేశము నష్టపడుచున్నది. పాశ్చాత్యదేశములందు బంగారు పరిమాణము సర్వసామాన్య మయినది. ఇంగ్లండు కొంతకాలము వరకు ప్రతికూలాభిప్రాయము సూచించుచుండెను గాని యిప్పుడట్టి ధోరణి మారిపోయినది. బంగారు పరిమాణమునకు ప్రాజ్ఞులు సమ్మతి జూపుచున్నారు. నాగరిక ప్రపంచ మంతయు బంగారు పరిమాణము నవలంబించుచుండ హిందూదేశ మింకను మారకపు పరిమాణముతో తంటాలు పడుట వలన విశేషనష్టమునకు లోనుగాక మానదు. కాని లండను టైముస్పత్రిక బంగారు పరిమాణము బనికరాదని వాదించుచున్నది. భారతీయు లిచ్చిన సాక్ష్యము విశ్వాసనోగ్యముగ లేదట. బంగారము నభిమానించుటకు కారణము, రాజకీయోద్దేశ్యము గాని, ఆర్థికపరిజ్ఞానము గాదట. ఫలరు కమిటీవారి సిఫార్సు ననుసరించి, హిందూదేశమున బంగారు కర్రెసీని అమలులోకిదెచ్చు ప్రయత్నము కొంత వరకు జయముగాంచెనని, టైముస్పత్రిక యొప్పుకొనుచున్నది. కాని, దానిని పుడు కొనసాగించుట నిరుపయోగమట. లండను టైముస్పత్రిక అధికార హృదయమును గ్రహించుటలో పేర్వడని నది. అందుచే యీశ్రీకీయు వ్యాఖ్యనుబట్టి బంగారు పరిమాణమునకు సున్నజుట్టుబడునని ఎంచవచ్చును. విచారణసంఘముల ఆర్భాట మింతవరకు వ్యయ కారణమగుచున్నది గాని, ప్రజల కేమాత్ర మనుకూలించుటలేదు. కర్రెసీకమిటీ విచారణగూడ ఈదారినే త్రొక్కుచో ఆశ్చర్యపడ న వ స ర ముండదు.

అసహనము

పాశ్చాత్యదేశములలో సయితము మతవిషయములందు అసహనము వ్యక్తమగుచున్నది. డార్విను పరిణామసిద్ధాంతమును పాశ్చాలలో బోధింపగూడదనియు, అది బైబిలునందలి సృష్టి విధానమునకు ప్రతికూలమనియు, అది రికాలో విధించుట మిగుల ఆశ్చర్యకారణమయ్యెను. ప్రకృతి శాస్త్రము సయితము మూలత్రోయబడుచున్నది. ఇటీవల గీల్కరిక్ అను డచ్చిమతగురువు, సైతాను అను సర్పము ఈవుతో సంభాషించెనను బైబిలు కథ కేవల తత్వసూచకమనియు, ఈవిషయమును సూలదృష్టితో గ్రహింపక అందలి పరమార్థమును కనుగొనవలయు ననియు జెప్పినందుచే, అతని పద

విని లాగివైచిరి. ప్రమాణమతగ్రంథములను వివక్షణతో పరిశీలించక, అక్షరములను పట్టుకొని వేలాడుటచే, పలుశాఖ లుద్భవించి, కయ్యమునకు కాలుద్రవ్వచున్నవి. మతమన నెద్దియో గ్రహించుటకు ప్రయత్నించునెడల, ప్రస్తుతము చెలరేగెడి మతవైషమ్యములు సులభముగ సమసిపోగలవు. అన్ని మతములకును అట్టయడుగున ఏకీభావము గుదురుట, స్వతస్సిద్ధము. పైపై చి హ్నము లేముఖ్యమని ఎంచుటచే, ప్రస్తుత దురవస్థ ఏర్పడుచున్నది.

బేగారి విజృంభణము

సరిహద్దురాష్ట్రపు చర్చగూర్చి, స్వతంత్ర పక్షసభ్యులు సరియగుమార్గ మ వ లం బిం పక, అక్కడిప్రజలు అసమర్థులని వాదించుటచే, ప్రభుత్వ పక్షమున సర్ బ్రేగారు యిచ్చవచ్చినటుల విజృంభించుట కవకాశము జక్కినది. తాము స్వపరిపాలనాభిలాషులుగను శి వ స్వామి అయ్యరు, రంగాచార్యులుగారు మున్నగు నాయకులు స్వపరిపాలనమునకు విముఖులుగను గ ను పడు న టుల, బ్రేగారు నటించిరి. అధికారు లిట్టి విభేదతంత్రమును ప్రయోగించుటలో దిట్టలగుటచే, మంచి యవకాశమును చేజిట్టిరి. మహమ్మదీయుల నభిమానించి హిందువులనుండి పేరుజేయుటకు, వారికి తగిన సమయము లభించినది. స్వరాజ్య పక్ష సభ్యులు శాసనసభలో నున్నచో, యిట్టి యవకాశమును తొలగించి యుండెడివారు. స్వరాజ్య పక్షమువారి స్టేటుమెంటు సందియముల నెల్ల బాపగలదు. ప్రస్తుత సంస్కరణములపట్ల గల ప్రాతికూల్యమునే వారుజూపిరి గాని, కొర మా లి న సారాంశముల జోలికి బోలేదు. సాంఘిక భేదమును గాని, ప్రజల అర్హతాస్పర్శతలను గాని వారెత్తుకొనలేదు. స్వతంత్రపక్షమువారు సామాన్య దూరదృష్టి నయినను జూపనందుకు చింతింపవలసియున్నది.

నల్లమందు రివిన్యూ

అంతర్జాతీయ సమావేశ తీర్మానము ననుసరించి నల్లమందు రివిన్యూను కోల్పోవుటకు ఇండియాప్రభుత్వము నమ్మతిధిచి నందులకు భారతీయులు గుండ బోరు. ఏలనన నల్లమందు ఎగుమతిపై లాభము సంపాదించి, చీరాదేశవాసులు మున్నగు వారిని దుఃఖిసాగరమున ముంచుటకు భారతీయు లిష్టపడదు. మానవక్లేశమును పెంచుటచేనవ్వలాభము పెంపొందినను, దాని నెంతత్వరలో కోల్పోయిన భారతీయుల ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధి కం త శ్రేయస్కరము. నల్లమందు రివిన్యూను కోల్పోయినను దేశమున కిబ్బంది లేదనియు యిట్టి విషయములలో ఫల మాశించక కృషిసలుప వలయుననియు బ్లాక్టుగారు వేదాంత వాక్యముల బలికిరి. కాని రామచంద్రరావు పంతులుగారు కోడినటుల మద్యపాన నిషేధము విషయమునగూడ ప్రభుత్వమువారట్టి తెగువను జూపిన సమూహసముగ నుండును. ప్రజలుగోరిన సంస్కరణమును నిరాకరించి యూరపి యను సమావేశములు గోరిన సంస్కరణములను వెంటనే యమలులోనికి దెచ్చుట మాత్రము ప్రభుత్వమువారి ప్రతిష్ఠ నినుమడింప జేయజాలదు.

కోస్తావర్తకము

కోస్తా వర్తకమును సాగించుటకు భారతీయ నౌకలకే అవకాశ మియ్యవలయు నను సూచనను సర్ ఛార్లెసు ఇన్సుగా రెడిరించుట భావ్యముగ లేదు. ఏలనన యిట్టి యవకాశము నిచ్చిన గాని భారతీయ నౌకలు విస్తరింపవు. విదేశీత్ర పోటీకివి తాళజాలవు. హైందవనౌకాదళ మేర్పడుటకు వీలుండదు. భారతీయులకు శిక్షణ సులభముగ లభింపదు. ఇతరభాగముల వారికి కోపము వచ్చునని బలుకుట అసంబద్ధము. వలసరాజ్యముల వారు భారతీయులను వెడలగొట్టినను యిబ్బంది లేదు. వారి పడవలను స్వేచ్ఛగ రాసీయకున్నచో మాత్రము విశ్రువాటిల్లనట. ఇట్టి వాదమును నమర్చింపవలెదు. ప్రారంభదినములలో నౌకల విషయమునగూడ సంరక్షణమార్గము నవలంబింపవలయును. లేని యెడల అభివృద్ధిగలుగజాలదు. విదేశవస్తువులపై సుంకములను విధించుచున్నను, ఇతరులు దురభిప్రాయపడనపుడు, స్వదేశ నౌకాదళ రక్షణవిషయముగూర్చి మాత్రము వారేల ఆగ్రహము జెందవలెనో తెలియకున్నది.

క్రొత్తమ్యునిసిపలు సవరణపట్టము

ఈ చట్టమునందు, మ్యునిసిపలు ఛైర్మెనును తొలగించుట కేర్పాటు జేయబడెను. రివిన్యూను వలుసూజేయుటకు ప్రత్యేక ప్రభు త్వో ద్వ్యోగి ని నియమించుటకు ఏర్పాటు సూచింపబడెను. ఇతనిపై మ్యునిసిపలు సంఘమువారికిగాని, ఛైర్మెనుగారికి గాని ఎట్టి యధికారముండదనియు, అతడు ప్రభుత్వమునకే బాధ్యుడనియు, చదువరులకు దెలియును. ఇట్టి ముఖ్యమగు మార్పులనుగావించుటకుముందు, మ్యునిసిపలుసంఘములు, త త్సం ఘాధ్యక్షులు, మండలాధ్యక్షులు మున్నగువారితో యోచించుట, ప్రభుత్వమువారి కసినధర్మమై యుండెను. కాని కృష్ణారావు పంతులుగారు రడిగిన ప్రశ్న కు జవాబుచెప్పచు, వైచారితో నాలోచింపలేదని, స్థానికమంత్రి మదరాసు శాసనసభలో జవాబిచ్చెను. ఇంతకన్నను విరుద్ధము వేరుండునా?

చిత్తరంజన స్తారక వైద్యాలయము

సోమవారమునుండి తెరువబడును
కలకత్తా, మార్చి 20:—స్త్రీలకు చికిత్స చేయుటకుగాను తెరువబడెను వైద్యాలయము ౩౩ కే॥ చిత్తరంజనదాసుగారి యింట సోమవారమువాడు తప్పక తెరతురని నిర్ధారణగా తెలియజచ్చినది.
డాక్టరు యి. పెటెనునుగారిని చశాసు సర్జనుగా నియమించిరి. నర్సువిద్యార్థినులకు ఉపన్యాసముల నేర్పాటు చేయుచున్నారు.
వైద్యాలయమున 20 మంది రోగులకు చికిత్స చేయుటకు వీలగు ఏర్పాటు జేయబడినవి. ఇప్పుడున్న భవనమున కంటి యుండునట్లు మరొకదానిని నిర్మించుటకు ఆలోచనలో నున్నది. (ఆ. ప్రె.)
సర్ హెన్రీ లారెన్సు
తాత్కాలిక గవర్నరు
బొంబాయి, మార్చి 20:—ప్రధానన్యాయమూర్తి ఎడల శాసనసభాకార్యవర్గులు డిప్యూటీ కార్యదర్శులు గౌరవ అంగరక్షకులు ఉండగనే సర్ హెన్రీ లారెన్సుగారు తాత్కాలిక గవర్నరుగ ప్రమాణము గైకొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, మార్చి 20:—విప్లవకర్త సాహు, బర్మాచరణ బహుగార్లును హత్యగాఁపించినందులకుగాను బారిసాలి నెవమ్ను డిజిటల్ నువ్వరకు ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధించెను. (అ. పే.)

పండితమూల్యగారి క్రొత్తపత్రికము

రెస్పాన్సివు సహకారావలంబనము

ధీర్, మార్చి 21:— పండిత మూల్యగారు పనిజేయుచున్న నూతనపత్రికము రెస్పాన్సివు సహకారవిధానము నవలంబించి ఉద్యోగములగుడ నంగీకరించునని యిప్పుడే ప్రకటనలు బంపిన ప్రకటనమునందు చెబుపబడినది. ఆ ప్రకటనములో పండిత మూల్యగారు చాలచుండి ప్రముఖులతో మాట్లాడి ప్రస్తుతము దేశమున్న దుస్థితిని దెల్పి భారత జాతియవాదులను విశాలమున భావములతో పునః ఒకపత్రికను జేరవలెనని కోరుచున్నారు. భారత సభయందు చాలమంది సభ్యులు హిందువులును మహమ్మదీయులును చాలమంది స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులును యీ పత్రికమునందు జేరుట కప్పుడే యిష్టమును దెల్పిరి. ఈపత్రికము కాంగ్రెసు క్రిడు నంగీకరించును, కాని కాన్సురు కాంగ్రెసులో స్వరాజ్యపక్ష మంగీకరించిన విధానము ప్రకారము స్వరాజ్యపత్రికము వారందరును లేచిపోయినవద్దతిని మాత్ర మంగీకరించుటలేదు. ఈలేచిపోయిన వారికి స్వయముగ నటుల జేయవలెనని లేదు.

ఈజాతీయపత్రికము స్వరాజ్యములేక సంపూర్ణబాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును త్వరలో దెచ్చుటకు కలసి పనిజేయును. కాననసభలు నిష్ప్రయోజకములని చెలిసియు వానిలో రక్షియెంతవరకున్నదో అంతవరకును రాబట్టుటకు పనిజేయును. తద్వారా దేశమునకు జరుగు అపచారమును వీరై నంతవరకు ఆపును. రెస్పాన్సివు సహకారవిధానము నవలంబించి ప్రభుత్వోద్యోగములగుడ నంగీకరించి, పార్టీనిర్ణయము ప్రకారము పనిజేయుచు వీరై నంతవరకు దేశాభివృద్ధినిగూడ జరుపును. ఈపార్టీ కేంద్ర, రాష్ట్రీయ కాననసభలందు ఆచరింపవలసిన విధానము యింకను చర్చలోనున్నది. త్వరలోనే ప్రకటింపబడును. పార్టీలో సభ్యులందరును మతవిషయములందు గల భేదాభిప్రాయములను పరిష్కరించుకొనవలయును. కాని అట్లుకుడ ప్రతిపక్షములందు సభ్యులు తాము తమ నెన్నుకొనినవారికే మునునకు తగినమార్గమేదని తలంచెదరా అట్లేపనిజేయవచ్చును.

బొంబాయి జాతీయపత్రికసభ భేదాభిప్రాయములు

(క్రీ.పెన్ తంతి)

బొంబాయి, మార్చి 21:—నేడు సాయంత్రము సర్ చమన్నాబు నెటల్కాడు అధ్యక్షతన స్వరాజ్యపక్షేతర ప్రముఖులు యిష్టాగోష్ఠిసలిపి దేశములో నన్నిపత్రికములను జేర్చి భారతజాతీయపత్రికను పేరుతో నిర్మింప సాధ్యమగునాయును విషయమును చర్చించిరి. ఈచర్చయందు భేదాభిప్రాయములు ప్రబలెను. స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు సోఫేజరులగుడు మిగిలిన పత్రికములవారందరును 40 మంది ప్రముఖులువచ్చిరి.

మహమ్మదీయ పక్షాభిప్రాయమును దెల్పినవగ్గాగారు లక్ష్మీ ఒడంబడికను సంస్కరించి హిందూమహమ్మదీయ మైత్రిని గలగజేయని యేపత్రికమైనను నిర్మించి లాభములేదనిరి.

మహారాష్ట్ర (బాహ్య) ప్రతినిధియగు ఏ. యస్. సర్వేగాడు (బాహ్య) ప్రతినిధుల హక్కులను కాపాడవలయునని కోరిరి.

కన్వెన్షనుపత్రికపుజమ్నదాసు ద్వారకదాసుగారు ఇంకీయకామను వెల్లుబిల్లుమాట జెప్పిరి.

గా. నెత్తగారు అందరును యేకమై స్వరాజ్యపక్ష ప్రతిభ నడంపవలెననిరి.

బల్లారామదేవాయుగారు పాతహోంరులగు యేపార్టీలో జేరనివారు స్వరాజ్యపక్షయేకత్వమును ప్రకటించి, కొన్ని లోపములున్నను దేశమునందు వారు కష్టబడిచేయుచున్న పనిని కొనియాడిరి. దేవాయుగారిట్లని నటుల చెలియుచున్నది. "మీలో చాలమంది విజ్ఞులును తెలివినవారగును గలరు. కాని అట్టివారి ఎలన స్వరాజ్యముగారు. దేశములో పలుకుబడిగల స్వరాజ్యపత్రికమువారియెడనే నజరాకాంత్యము వహించిన ప్రభుత్వము మీకు లొంగజాలదు. మీరు స్వరాజ్య పత్రికమునకు ప్రతిహతులముగ నున్నంతమాత్రమున దేశము మీమ్ముల నంగీకరింపదు. మీరు దేశములో జేయబూనిన కార్యవిధాన మేమి?"

బల్లారామదేవాయుగారి యుపన్యాసమువలన సభయందు చాల

మందికి కష్టముజేసినటుల చెలియుచున్నది. దేవాయుగారు స్వరాజ్యపత్రికముతో నుండవలసినవారుగాని తమతో నుండవలసినవారుగానని సభలో కొందరు కేకలుజేసిరి.

తుదకు జయకరుగారు మాట్లాడుచు లిబరలు ఇండిపెండెంటుపత్రికము వారు దేశములో కలసి పనిజేయుటకుముందు కాంగ్రెసులో జేరవలెనని పలకా నిచ్చిరి. నిర్మాణ రాజకీయ కార్య విధానము ననుసరించు పత్రికము కాంగ్రెసులో నుండియే దేశోపకార కార్యముల జేయు కవకాశము గలవని ఆయన దలంచెను. కాని స్వరాజ్య పత్రికమునకు ప్రతిహతులముగ నుండికలసి పనిజేయుట యేమియు నుండవని వారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వము అన్ని పత్రికములకును శత్రువై యున్నది. భవిష్యత్తునందు అన్ని పత్రికములను కాంగ్రెసునందుజేరి అధికసంఖ్యాకలను యీ నిర్మాణ కార్య విధానము ననుసరింపజేయవలెనని చెప్పిరి. ఎట్టినిర్ణయము గావించకుండనే సభ చాలింపబడెను.

కలకత్తా వైద్యకళాశాల విద్యార్థుల సమ్మె

ప్రధానాచార్యుని ప్రకటనము

విద్యార్థులు మంత్రితో సంప్రదించి డిప్యూటీవను బంపుట

(అసోసియేటెడు ప్రెస్సు తంతి)

కలకత్తా, మార్చి 20:— కలకత్తా వైద్య కళాశాల విద్యార్థులు సమ్మె నింకను విరమింపలేదు. కళాశాల తరగతులను హాజరు కాని యెడల వైద్యవిద్య నభ్యసించుటకు ప్రభుత్వము నీయు ధనసహాయము (ప్రెఫెండ్సు విద్యార్థులు బోగోట్టుకొనెదరని ప్రధానాచార్యుడు గావించిన ప్రకటన విషయమై విచారించుటకు విద్యార్థులు నేటి ఉదయమున సమావేశమైరి. ఉత్తరపు రద్దు చేయవలెనని వైద్యులను హాజరుకాగూడవని తీర్మానింపబడెను. ధన సహాయము నొందుచున్న తొంబదిమంది విద్యార్థులలో యిద్దరు స్త్రీలును ఒక్క బర్మా విద్యార్థియు మాత్రమే హాజరైరి. వైద్యశాల పరిపాలించుచున్న వాడియాహహారాజుతో సంప్రదించుటకు విద్యార్థుల సంఘమునుండి ఒక డిప్యూటీవను మధ్యస్థు మంపబడెను. శోగుల పరిచర్య వదలి వేయుట భూతదయాపథక లక్షణముగాదని దెల్పి వెంటనే విద్యార్థులు వారి వారి విద్యార్థకములందు బ్రవేశించుట సమంజసముగ నుండునని మంత్రి విద్యార్థుల డిప్యూటీవనునకు హిత బోధగావించెను.

హార్మి మెన్ గారి రాజీవ్రతి ఫలము

పోతన్ జోసఫ్ గారు గూడ రాజీనిచ్చుట

బొంబాయి, మార్చి 20:— బొంబాయి క్రానికలు ప్రకటనండి బి. జి. హార్మి మెన్ గారిని బంపివేసిన విషయ ప్రతికా సంయుక్త సంపాదకుడగు పోతన్ జోసఫ్ గారు రాజీనిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

వెగుపోలీసు బెటుపోస్తు ముట్టడి అసత్యము

రంగూను, మార్చి 20:—ప్రభుత్వమువారు చేసిన విచారణలో వెగుబెటుపోస్తు ముట్టడింపబడలేదనియు, 7 గరు చనిపోవుట అసత్యమని తెలిసినది. నిజమైనదంతి ఇది. పెగునండి 15 మైళ్లదూరములోనున్న యేనుడోరివద్ద ఇరువురు కానిస్టేబులను నుమారు 5 బందిపోట్లు కొట్టి రెండుగుపాకులను 80 తడవలు పేల్చుటకు ఉపయోగించుమందుగుండు దోచుకొని పోయిరి. పూర్వము పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు గానున్నవాడొకడు నాయకత్వము వహించెనట అబద్ధము. పూర్వమునండియు శేరప్పడై యున్నవాడొకడు అగుంపునందుడెను. ఒకకాన్వెన్సులుకు చెబ్బితిగిలెను. ఇరుపత్రికములందును ఎవరును చాడలేదు. సైనికదళము పంపబడి యుండలేదు. కాని కొందరు సైనికులను దొంగలు దాగియున్నారని అనుమానమున్న ఫలమును దుట్టుచుట్టుకలసినది పంపియుండిరి. ఈవిషయమంతయు పెగుబోర్డునకు 10, 15 మైళ్లలో జరిగినది. (ఆ. ప్రె.)

రేపల్లె హోటల్ బుధవారము 24-3-26 నాట్యసభ (ఎమెయ్యార్స్) తేనాలి ప్రతాపరుద్రీయము

అభినవయుగంధర డాక్టరు. గోవిందరాజు వెంకట సుబ్బారావుగారు యుగంధర, పిచ్చివాని పాత్రలను ధరింతురు.

నండ్లూరి శేషాచారి. బి. ఏ. ప్లీడరు. కండ్లకర్.

ఫౌన్ టెన్ కలములు

(బి.జి. లాక్సు 14 కేరెట్టు బంగారు పాళితో రు 4-0-0, లాపు సయిజు వెస్ట్ పాళితో రు 7-0-0, ఫ్రెంచి జేమ్సు 18 కేరెట్టు బంగారుపాళితో రు 4-8-0, బ్లాక్ బడ్డ రు 8-8-0, వెంట్రిగాజుపాళితో 0-12-0 శిల్పరక్షింక రు 0-12-0, రాయల్ రు 1-4-0, తపాలాఖర్చులు లేవు.

జర్మను నావల్లీ స్టోర్సు, కాకినాడ

నోటీసు

కాకినాడ తాలూకా పటపట గ్రామంలో, నామస్క నానోవరులు, నారాయణు, గంగయ్యలకున్న పుండుకుక చరణ్ధిరాస్థులయందు మా విభక్త సోదరుడు కాళా వెంకన్న కుమారుడు అప్పన్నకు యేంపమైన హక్కున్ను లేనిదే, తనకు హక్కుగలదని చెప్పి ప్రజలను నమ్మించి రుణములు చేయుచున్నట్లు తెలియచెప్పినది. మా తాలూకా ఆస్థులయందు గలవని సదరు అప్పన్న చెప్పేమాటలనునమ్మి, యెర్రేనా సదరు అప్పన్నకు బహుళు యిచ్చేయవలె, రుణదాతలు సదరు సొమ్ములు చెడవలెపుంటుందని యిందుమూలంగా తెలియపర్చడమయినది.

కాకినాడ తాలూకా పటపట 19-3-1926 కాళా పోతన్న నిశానము

గూడూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

అసలు 1921 సం॥ నెం 843 రు. వాది:—అడ్మినిస్ట్రేటర్ జనరల్ మద్రాసు. యెదిరితి

ప్రతివాదు:—అంబరఖానా జయరామా రావు వగైరా.

స్లొరుజిల్లా రావూరుతాలూకా పోక్కండల క్రోత్రి యంలో యీ నెంబరు ప్రతినియలకు గ్రామసమిష్టిన హక్కు అనుభవం గల 1/2 భాగంను యీ నెంబరు వాదిగారు యేలంకు తెచ్చుచున్నారు. సదరు యేలం 29-3-1926 నెం స్లొరుజిల్లా కోటుకావద్ద సాయంత్రం 5 గంటలకు తీర్మానం కాబడునని పమరపరచుచున్నాను.

టి. వి. రామస్వామి అయ్యర్. వాది వకీలు.

నోటీసు

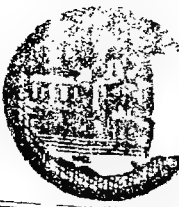
అనంతపురం జిల్లా కోర్టులో తాడివత్రి తాలూకా పాతపల్లి గ్రామం లేటు పొగాకుల నాగమ్మ ఆస్తి విషయంలో

O. P. 5 Of 1926

అనంతపురం జిల్లాకోర్టుకుగారు రెఫరెంసు ఆఫీసరు 1 బూ॥ చిన్నాగన్న [ముడ్డు] హక్కుదార్లు 2 బూ॥ సుబ్బిరెడ్డి యితని త

ఇప్పటికి రెండు సంవత్సరముల క్రిందట ఖూని కాబడిన నాగమ్మ ఆస్తికి తాము హక్కుదార్లమని పైనమూడువరచిన హక్కుదార్లు చెప్పచున్నారు ఇందుకు ఆక్షేపణయున్న ఎడల యీ కోర్టులో 15-4-1926 తేదీని హజరై తెలుపుకోవలెను.

L. C. Horwill Esq. జిల్లా జడ్జి

మహాపాపములు

‘లిబరేటరు’:- ఈ క్రొత్త పత్రిక ఢిల్లీలో బర్క బాస్తీయను కోడ్డునుండి ప్రచురింపబడును. చందా సంవత్సరము నకు 4 రూపాయలు, పూర్వీకపుస్తకము మొదలు 8 పేజీలచొప్పున ప్రచురింపబడును. హిందూమతము, భారతదేశము సుదూరముల యీ పత్రిక యుద్దేశము. ఈ పత్రిక నిగ్రహానుగ్రహములు లేక పార్టీలకు పైగా నుండునని ఆర్. వటేకంగారు చెప్పుచున్నారు.

చెన్న పురిలో కాలినడక:- చెన్న పురి కోడ్డుమీద నడుచువారికి యెడమ ప్రక్కగా నడువలెననియు, కోడ్డు దాటునప్పుడు సుసరింపవలెననియు చెట్టివ క్రొత్త నిబంధనలు నేటి నుండియు ఆచరణలో బెట్టబడినవి. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరులు, ఇన్ స్పెక్టరులు సార్జెంట్లు అన్నిచోట్ల క్రొత్త పద్ధతిని జూపుచున్నారు. కమిషనరు ట్రాన్స్మిగ్రేషన్లుగాను పట్టణమంతయు గుట్టుము పై నెక్కి తిరిగి చూచుచున్నారు. మాంటుకోడ్డులో హిందూ అఫీసు కాండు తాజావద్ద జన సమృద్ధము తగినది. (ఆ. ప్రె.)

దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సభ:- ఈసభ ప్రథమసంవత్సరకోత్సవము ఈనెల 27 వ తేది శనివారము సాయంత్రము 3-30 గంటలకు గోవిందపునాయునిపిఠి యందలి సౌందర్యమాలలో జరుగును. నూతన సంవత్సరపు అధికారసభ్యుల ఎన్నికలు జరుగును. ఇలవరసుల జమీందారు రావిళ్ల అప్పారావునాయుడుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు మరొకవంతు ప్రముఖులు ఉపన్యసించెదరు. శర్మదేవి వాస్తవ్యులను వీరే శేషన్నగారి శిష్యులను అనుబ్రహ్మశ్రీ యస్. సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు వీరవాణింపెదరు.

మధుర బాల మీనరంజనీ సమాజము:- ఈకంపెనీ ఆంధ్రులచే స్థాపింపబడినది. శ్రీయుత జగన్నాథ అయ్యులుగారు దీక్షాపథకులు. ఇందులో మన్న పథ్య లంబరును 14 సం॥రంజనం లోబడినవారే. వీరిచే 21 తేదీని సాయంత్రము “మనోహర” నాటకము మదరాసునందలి వాల్టాక్స్ నాటకశాలయందు ప్రదర్శించబడెను. నియమితకాలమునకు మునుపే నాటకశాల ప్రేక్షకులచే నిండిపోయెను. ఉడుపుల భారణిని యేర్పాటు మున్నగునవి చాల అత్యద్భుతముగానుండెను. శీరశ్మంగారరాధాప్రసాదరసములు చక్కగా పోషించబడినవి. సద్యా వతిశాస్త్రముగిరినది. వీ. రామలింగనకు, కెంపులదేవాను గలవైన ఉంగరమును, మనోహరసాస్త్రముగిరినది. సి. కె. తిలకుణ్ణి వడివెత్తకమును బహుమతిగా శ్రీయుత ఆర్. రంగరామనాథంశెట్టిగారికి రొంగరి. పతిభక్తి, ఓర్పు, తిన్నియందు విధేయత మొదలగునీతలు బాగుగా చూపబడినది. ప్రేక్షకులందు ధనమునకు పైగనే ఆంధ్రులు వచ్చియుండిరి. చెన్న పురియందు ఆంధ్ర, తమిళభాషలు రెండును ముఖ్యము. వీరి తమిళభాష అందరికిని విశేషముగా తెలిసినది. చెన్న పురివాసులు వీరికి తన ప్రాత్యహ మొసగుట వారిధర్మమని తలచెదను.

వి. కృష్ణమూర్తి.

వైశ్యకులాభివృద్ధి

ది 21-3-26 తేది భానువారం పుర వైశ్యులు చాలామంది సారాయుడు గురవయ్య శ్రేష్ఠిగారి ఛారిటీ భవనము లో సభ జరిపుటకు దయచేసి ము॥ రా॥ బై సానిటరీయ్యు శ్రేష్ఠిగారిని అగ్రాసనాధిపతిగా ఎన్నుకొనిరి.

అగ్రాసనాధిపతిగా మొదట గంభీరవాక్యములతోను నుల భక్తిగా ఆంధ్రులై తెలికే లాగున వైశ్యకులాభివృద్ధిని గూర్చి ముచ్చటిచుచూ విధవావివాహము బొత్తుగా కూడవలె నివర్తనముగా చెప్పిరి. ఆందుమీద మ.రా. బేచర్ల వెంకట సుబ్బయ్య గుప్తగాగ ప్రస్తుతస్థితి చేయవచ్చునని ఉపన్యాసము యిచ్చినారు తిరిగి అగ్రాసనాధిపతిగా కూడవలె ఉదాహరణ పూర్వకముగ నాసభ్యులందరికి తెలిశేలాగున చెప్పిరి. ఇంతటితో సభ ముగిసెను.

మద్రాసు } కంటేటి వెంకటరామబ్రహ్మశ్రేష్ఠి.
21-3-26 }

రాకపోకలు:- ఆర్. కే. వణ్ణులు చెట్టిగారేగు వారము రాత్రి బయలుదేరి కోయంబుత్తురు పోయిరి.

కలెక్టరు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగనుండి హెచ్. జి. రిలీగాగు సెలవులోనుండితిరిగి ఇంగ్లాండునుండి నేడుదయము వచ్చిరి.

మేజరురైటు వి. యం. యస్. శనివారం రాత్రి బయలుదేరి కలకత్తాకు పోయిరి.

పబ్లిక్ వాల్టడెక్టరు మేజరు ఏ. జే. హెచ్. రసెలుగారు బోటుమెయిలులో నేడుదయము మదరాసుకు తిరిగి వచ్చిరి.

ఫారెస్టులకన్వల్వేటరు టి. ఏ. వైట్ హెడ్డుగారు నేడుదయము బర్మోనుండితిరిగివచ్చిరి.

సర్వేయర్ల యస్. యం. వి. కాంపెర్ట్టుగారు నేడుదయము మదరాసుకు తిరిగివచ్చిరి.

ఈదేశములో సంచారముచేయుచున్న భారసువాకొబ్బా నర్తకంపతులు నిన్నమదరాసులో కొలంబోలోనుండితిరిగి ఆ రాత్రియే బొంబాయికి పోయిరి.

కాపెస్ కృష్ణస్వామి జిల్లామేజిలు ఆఫీసరు నిన్న రాత్రి నెల్లూరికి పోయిరి.

ఆసాము లేబరు బోర్డు అధ్యక్షులగు టి. ఆస్తినుగారు ఈవారములో మదరాసుకు రానున్నారు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము వైసుభాస్కరు సి. ఆర్. రెడ్డిగారు నేడుదయము కలకత్తా మెయిలులో మదరాసుకు వచ్చిరి.

గొల్ల దాక్టరు యం. రామారావుగారు ఢిల్లీనుండి కలకత్తామీదుగా నేడుదయము చెన్న పురివచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

దొంగభీమాకంపెనీ పాలిసి

హైకోర్టువారి తీర్పు

బొంబాయి ఆసియన్లైపు ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ (బాంచి యొకటి గుంటూరులో నుండెను. 1920-22 సంవత్సరములందు జె. కె. రాజరావుగారు కార్యదర్శిగనుండి వి. నుబ్బారావు చేరి 10 వేల రూపాయలకు భీమాపాలిసి పుచ్చుకొనెను. కొన్ని నెలలు గడచినపిమ్మట నుబ్బారావు భార్య యిది చెప్పబడు నుబ్బుచ్చుచే కంపెనీకి ఒక బాబువ్రాయబడెను. తనవద్ద కృష్ణా జిల్లా తుమ్మిడికేటయందు మరణించెననియు ఆవిషయమును రుజువుచేయుచు కొన్ని పేట మెంటులు పంపబడెను. రిటైర్డ్ న్యూలు ఇచ్చుచెట్టరు టి. యస్. నూమ్మరు హుస్సేను సాహెబుగారు గుంటూరులో మొదటితరగతి బెంచుమాజిస్ట్రేటుగనుండి. వీరియెదుటనే అన్ని పేట మెంటులపై సంతకము చేయబడెను. కంపెనీవారు 9884 రూపాయలకు చెక్కుపంపిరి. ఆకాశరామన్నబాబునల్ల నుబ్బారావు నుబ్బుచ్చు ఆనువ్యక్తులే లేరి కంపెనీవారికి తెలిసెను. పాలీసువారు కంపెనీ శ్రేక్షరి ఏజంటు మేజిలు ఆఫీసరు బెంచుమాజిస్ట్రేటులపై కేసుతెచ్చిరి. మొదట ఫోర్గిరీనేరములు మోపబడెను. అందరకు కిక్షిధింపబడెనుగాని బెంచుమాజిస్ట్రేటు మహమ్మదు హుస్సేను సాహెబుగారు దుర్లభము విడుదలచేయబడిరి. వీరి కీటుట్రయందు సంచంధముండెనని రుజువుకా లేదు. సబ్డివిజనలు మాజిస్ట్రేటు ఇతనిని విడుదలచేసెను. మాజిస్ట్రేటు ఉత్తరువుపై ప్రభుత్వమువారు హైకోర్టునందు ఆప్పీలుచేయగా వ్యాయమార్దులు దేవదాసు, వాలరుగార్లు 18 వ తేది కేసును విచారించి క్రిందికోర్టుతీర్పును ఖాయపరిచిరి. ప్రభుత్వమువారికి తమన పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు నిందితునిపక్షమున సిద్ధి బ్లిట్ శ్రీనివాసరావుగార్లు కేసును వాదించిరి.

బీజే బండ్:- శీరేపోయిన వీర్యమును గట్టికరచుటకు లోకప్రసిద్ధిజెందినది. స్వప్నమందుగాని మాత్రములో, గాని వీర్యము స్థితితగుచున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవనమొనగును. ఎంతయపీనుని కయినను రెండుగంటలలో సరములకు బలము నిచ్చి సంచారగుణము అనుభవించునట్లు జేసి సంతానవంతులగుజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సి॥ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం

1159-1027 13, బైరాగిమఠంపేటి, మద్రాసు.

జమీందారుల రాయబారము

నీటిసమైక్యార్థి అగ్రకల్పరత్ కమిషను ఆలోచింపవలెను
లాహోరు మార్చి 20:- బారిమా ఆబుకాబువలన సాగుచేయబడుచున్న భూములు గల జమీందారులు సూపరిం పెండింగు ఎంజనీరువద్ద రాయబారమునంపిరి. కాబువనీరు తక్కువయ్యుటయు, సస్థెలందు చాలతప్పులుండటయు చెప్పిన తరువాత వ్యవసాయ కమిషను వారిచే కాలవల విషయము పూర్తిగ ఆలోచింపవలయునని చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర దేశకళావంతుల సంస్కరణసభ-గుడివాడ
ఈసభ గుడివాడ పురమునందు 1926 సం॥ ఏప్రిల్ 2-4 తేదిలయందు (శనివారము, ఆదివారములలో) జరుప జడును.

సంఘసేవాతత్పరులును, కాకినాడయందలి శ్రీ పితా పుర వహారాజాగారి కళాశాలలో ఉపాధ్యాయులునుగు, మ. రా. శ్రీ. కాశే - సూర్యప్రకాశం వి. ఏ. యస్. టి. గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురు.

అశ్వధాటి రామమూర్తి
ఆచార్యులసంఘాధ్యక్షుడు

ఖద్దర్ ప్రచారము

శ్రీయుత సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠిగారు అన్నిరకముల ఖద్దరు వస్త్రములను అనగా అంగవస్త్రములు, దోవతులు, చొక్కాగడ్డలు, పావడాగడ్డలు, కోటుగడ్డలు, జేబురుమాళ్ళు, తుండగడ్డలు, కాలవలు యాదిగున కనిపథ్యములకు తీసుకొని పోయెదరు. హాకర్ల ద్వారా యింటింటికి పోయి కొనుగోలుధరలకు అయ్యుదురు. తేదీలు

ఫలము	
సగరి	26-3-26
తిరు త్తణి	27-29
రామకృష్ణమరాజాపేట	30
చొలింగపురం	31 ది 1-4-26
అత్తిమాంజేరిపేట	3
పల్లిపట్టు	2
కాశ్యేటిసగరం	4

దేశభీమానులు ఖద్దర్ వస్త్రములను కొని దేశదారిద్ర్యమును తొలగించెదరని ప్రార్థన.

(స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రకృతి వైద్యశాల

రాజమహేంద్రవరం
ఇప్పుట లూయామానేగారి తొట్టి స్నానములు, జడ్డు, సీప్, మాక్ ఫైడను మొదలగునవి ప్రకృతి సాధనములు, రంగల వైద్యము మొదలగు వైద్యములద్వారా సమస్త వ్యాధులను సులభముగా కుదర్చబడును. గోదావరి తీరమున కోగల కనువైనచోడ యేర్పాటుచేయబడినది. కోగలకు కావలసిన సమస్త సమపాయములు చేయబడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు ఆహార పదార్థములు పిరివిగా దొరకగలవు. సులభసహాయము నకేక్కించువారు యీ దిగువవారికి ప్రాసికొనిన జవాబు బడయగలరు. ఉత్తరములో ఒక ఆటాకీళ్ల పంపవలెను. గరిమెళ్ల కోదండరామయ్య ఆనందనికేతనం రాజమహేంద్రవరం.

S. U. Narayanachary & Co,

2650 Choukhamba-Benares

మదగ్గర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, దుద్రాక్ష, బిడ్డలు అడదగిన సామానులు మొదలగునవి కోరినవారికి సరియైన ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును. నుంచి పట్టుబని యను 1కి రు 7 నుంచి 10 వరకు రు 10కి 108 వుండెదరం 1-కి ఆటాలు 6 నుంచి రు 10 లు. 82 పూనులపున్న కంటి 1-కి ఆటాలు 8 నుంచి రు 10 లు గొరికంకరపూస 1-కి రు 8కి నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముకల పూస 1-కి రు 2 నుంచి 30 లు పొత్తి పంచెలు 7, 8 మూర 1-కి రు 7 నుంచి 12 లు పట్టు పంచెలు మూర 10, 12, 1-కి రు 14 నుంచి 15 లు బెంగుళూరు రకం చీరలు జరిపించేయబడినవి. 21, 16, 18 మూర మంచరకం, రు 35 నుండి రు 150 వరకు. 12, 16 మూర బనారస్ చీర 1-కి రు 25 నుంచి 150 లు చిన్న పిల్లలు అడతగిన ఇత్తడి సామానులు 32 ఉన్నటువంటి పెట్టె 1-కి రు 1-8-0 మర్రారకం 2-8 అన్నిటికి మెరలి రు 5-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలగు ఉచితము. యస్. యం. నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంబా, బెనారస్.

జాతీయ వారము

ఏప్రిల్ 6 తేదీ మొదలు 13 వ తేదీ వరకును

భారతజాతికి ఈ 8 తేదీలను శాశ్వతస్వరణీయములు

1919 ఏప్రిల్ 6 వ తేదీని హిందువులను మహమ్మదీయులనుగూడ

అత్యద్భుతముగ దేశభిమానమును దేశభక్తిని ప్రదర్శించియుండిరి.

ఏప్రిల్ 6 వ తేదీ నిన్ను జాతులకుగూడ స్వాతంత్ర్యప్రదమగు దినము. ఆదినముననే నిజ మగు స్వదేశీవ్రతదీక్ష ప్రారంభింపబడెను. ఆదినముననే ఆనేతుశీతనగవర్ణంతమును దేశీయులందఱును శాసనోల్లంఘనము నొనరించిరి. సార్వజనికస్వాతంత్ర్యప్రతిఘటనభావములు ప్రజలలో వ్యాపించియున్నవి.

ఏప్రిల్ 13 వ తేదీని జలియన్ వాలా మహామారము జరిగినది. హిందూమహమ్మదీయ సిక్కుప్రజల రక్తము మిళితమై ప్రవహించినందున జలియన్ వాలాబాగు శోభితవ్రతదీక్ష సంగమస్థాన మైనది. చెత్తలదొడ్డి ఒక్కరోజులో త్రింశత్కోటి భారతీయులకును మహాక్షేత్రముగా మారిపోయినది. భారతదేశమున ఒక్కప్రాణిమైన విగిలియుండువరకునుగూడ జలియన్ వాలాబాగు పరమపవిత్ర జాతీయ క్షేత్రరాజముగనే యుండగలదు. ఆతేదీమొదలు అనేకవిషయములు జరిగినవి. 1921 లో ఆశాలత లొక్కసారిగా మిన్నుముట్టి మరల మెట నే పాతాళమునకు కూలిపోయినవి. అప్పటినుండియు ఉత్సాహప్రవాహమునకు నిరంతరమును పాటే గాని పోటు మరల కలుగలేదు. ఇప్పుడు దేశము నిశీథనమయినహాజనిబిడసి రంధ్రనిమగ్నమై గాఢవిద్రావూదితమై యున్నది. ఇంకను కష్టతమకాలము రావలసియే యున్నటు లున్నది.

ఇనను ఈ పవిత్రవారమే మనకు ఆశానియము గాన ప్రజలలో కక్ష లేర్పడినను, దూరతనమువారు అతిముఖ్యములగు ప్రజలకోరికలనుగూడ తృప్తిప్రాయముగా చూచుచు న్నను, మన మీ జాతీయవారమును శ్రద్ధగా జరుపుటయే ముఖ్యకర్తవ్యమై యున్నది.

భగవత్పరిపాలిత మగు భూతలమున శాశ్వతకాళరాత్రి ఎన్నడును నుండదు. మన దేశము నిపుడు ఆవరించిన కఠికచీకటికిగూడ అవసానము కలదు. అందులకు మనము కొంత పని చేయుటమాత్ర మవసరము.

జాతీయవారమును జరుపు తెలులు ?

హారతాళము (హారటాలు) వలన కాదు. శాసనోల్లంఘనమున కింకను పక్షకాలము కలుగలేదు. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును పరస్పరానుమానము ప్రబలముగా నున్నది. కావున పరస్పరసహనసహాయములవలన నీరెండు మతములవారును తమ శక్తిని బలపరుచుకొన జాలక ప్రభుత్వసహాయమువలన బలాధికారములను బలపరుప జూచుచున్నారు. కాన హిందువులకును మతాంతరులకును నైకమత్వము కుదిరినందుల కీవారమున నైకమత్వోత్సవమును జరుపదగిన స్థితిలో మనమునున్నాము. కావున నానమస్య నిపుడు దూరముగా నుంచవలసినదే.

అన్యత్యత చాల మందముగనే యిప్పుడు తొలగుచున్నను తొలగుట యాధి యని యేర్పడినది.

ఖద్దరుమాత్రమే సర్వజనానునతణీయయోగ్యమును ప్రదర్శనీయమునై యున్నది

దీనినిగూర్చి మాత్రమే అన్ని వక్షములవారును ఏకీభవించి పనిచేయ వీలుకలదు. ఖద్దరును ఈవారమునందు హెచ్చుగా విక్రయించుట కేర్పాటుచేయవచ్చును. చాలమంది యైచ్చికముగ నూలువడుకునట్లు ప్రోత్సాహపరుపవచ్చును. ఖద్దరును తంతుకరణమును అభివృద్ధిచేయుటకే దేశబంధు దేశీయనిధి ఏర్పరుపబడెనుగాన అనిధికి విరివిగా విరాళముల నీవారమున బడయవచ్చును. ఇంకను అనేకవిధములగు జాతీయప్రదర్శనములను గూడ నీవారమున జరుపవచ్చును. ఆయిప్రదేశములందును దేశారాధకులు వాని నాలోచించి ఏర్పరుపదుగును. ఈవారము (ఏప్రిల్) రోజులలోను కోట్లకొలదిప్రజలు కలసి స్వరాజ్యాభివృద్ధికి చేయదగిన పనులనుగూర్చి మాత్రమే నేను ఆలోచింపగలను. అందులకు బాగుగా కుదిరినది రాట్నము తప్ప మరేదియును నాకు కనబడలేదు.

ఒక్క పనిని మనము నిజముగాను బాగుగాను చేయగలుగుదుము ఇప్పుడు నశించిన అత్య విశ్వాసము దానివలననే మరల కలుగగలదు. అన్ని పనులను సాధింపగల మహాశక్తి గూడ దానివలననే కలుగగలదు. అన్ని మతములవారును అన్ని జాతులవారును స్త్రీలుపురుషులు బాలురు వృద్ధులు మున్నగువారందఱును గూడ నిరభ్యంతరముగా చేయదగిన కార్యమునూలువడుకుటయే. బీదలకును ధనికులకును సన్నిహిత బాంధవ్యమును కలిగింపగల సాధనము రాట్న మొక్కటియే. కడుపునిండ రిండిలేక అమటించుచున్న బీదలు తలదాచుకొనుచున్న చీకటి కోణములనుండి పాడుకోరికనుండి స్వేచ్ఛాని గాఢాంధకారమును తొలగించుటకు సమర్థులగు కాంతికిరణము ప్రసరించ జేయుకల శక్తి రాట్నమునకు మాత్రమే కలుగు. కావున ఖద్దరు నింకను అధికముగా వ్యాపింపజేయుటకు రాట్నమునందు నమ్మకము కలవారందఱును జాతీయవారమున నూలువడుకవలెను.

మోహనదాసు కరంచందు గాంధీ, (ఏంగుయిండియా 18-8-1926.)

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

శాసనసభాసభ్యుల నియామకము

ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయోపసంఘమువారు ఆంధ్రమండలము లవత్తుమున తగిన యభ్యర్థులను శాసనసభలకు నిలబెట్టుటకై తగిన వారి పేర్లను నూచింపుమని కోరి యొక ఉపసంఘమును నియమించియుండిరి. వారు ఆంధ్రదేశ సంచారము గావించి పరిస్థితులను గమనించుచుండిరి. వీరి రిపోర్టుపై నియామకములన్నియు ఏప్రిల్ 1 తేదీని తెజవాడలో నిర్ధారణ గాబోవుచున్నది. ఈసలుకమిటీవా రేమి, జాతీయోపసంఘమువారేమి ఈదినన విషయములను గమనించి అనవసరకల్లోలములకు తాకియకుండ సభ్యులనిర్ణయము సర్వసమ్మతముగా గావించుటగాకయుని గోణిచున్నాను. మొన్న శాసనసభనుండి లేచివచ్చిన సభ్యులలో ఆంధ్రులు 11 ముండిగలరు. ఈభూమణరథోపహారయోగాదు (గంజాం) సరసింహ్యరాజు, బెంగళపతి రాజగార్లు (విశాఖపట్నం) బిక్కిని వెంకటరత్నం (గోదావరి), పెద్దిరాజు, నీకయ్యగార్లు (కృష్ణా) పిల్లలయ్యరి అంజనేయులుగారు (గుంటూరు) అయింపెల్ల నుల్లుకృష్ణారావుగారు (నెల్లూరు) కోటిరెడ్డిగారు (కడప) రామేశ్వరరావుగారు (అనంతపురం) పి. శివరావుగారు (జిల్లా) గలరు. వీరిలో కొందరిని తిరిగి సభ్యులుగా నిలబెట్టుటనుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు బయలుదేరినటుల చెరియవచ్చుచున్నది. చిరకాలమునుండి యున్నవారని. త్రోసివేతమా? సరసింహ్యరాజుగారు నుల్లుకృష్ణారావుగారు, శివరావుగారు తొలగింపబడియుండును. పని ఏమియు చేయలేదని తొలగింతుమా? అని నిర్ధారణ చేయుట కష్టము. నోరుపెట్టుకొని వాగినవారును లేనివారున్న ఫలితమవిషయమున సమావేశమే యున్నారు. ప్రభుత్వము మనముట వివరములు వాగ్వియము మాత్రమే మిగలునగదా? బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విషయమును యోచింతుమా? ఈ 11 గరు విషయము మాని తక్కిన సభ్యుల నిర్ణయము విషయములో బ్రాహ్మణేతరకన్న హెచ్చుగ బ్రాహ్మణేతరులు, పంచక్షులు, వహమ్యక్షియులు సభ్యులుగ నిర్ణయింపబడుట పరమ సమ్మతము. కాంగ్రెసు ఆజ్ఞను తలసిడి దేశగౌరవమును నిలిపిన ఈ 11 గరుని వారు సభలోనున్న కాలపరిమితినిగాని చేసిన భువకార్యములను గాని, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర దృష్టితో గాని పరిగణించక మీరు మాపేరి ధీరత్వమునే గమనించి ఈతూరి కూడ మీరే శాసనసభకు తప్పక సభ్యులుగా పేర్కొని వీరివిజయమునకై పాటుపడుట శ్రేయము, మార్గ సర్వకము. మనకు గౌరవము. తక్కినస్థానములను నూతనముల నిలబెట్టి వారిజయమునకు ప్రయత్నించుట యుత్తమము. ఈ 11 గరులో కొందరిని నిర్ణయించి కొందరిని నిర్ణయించువచ్చునో కాంగ్రెసునందు నమ్మకము పోవుటయేగాక అనవసరకలహము లేర్పడునని తోచుచున్నదిగాన ఇందునుగూర్చి దీర్ఘముగా యోచింతురగాక.

కో. శివరామకృష్ణారావు

కలకత్తా మార్చి 20—సపరివారముగ గవర్నరు కుక్రచారము ఉదయమునకు కలకత్తాకు వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

బహుమానము

ఈ నెల 20 వ తేదీ పగలు 12 గంటల సుమారు ప్యానెంజులో దుగ్గిరాల శ్రీ వాగేశ్వరస్వామి, నందూరు శ్రీ, నగరేశ్వరస్వామివార్లయినాం, పట్టాలు ఘెయ్య రెజిస్టర్లు గైరా కొన్ని కాగితములుగల రెండుకవర్లు అంగనస్త్రమును చుట్టిన. కట్టను పోగొట్టుకొంటిని. కనుక పడకుర రికార్డులు దొరకిన వారు వాసు నట్ పెయిడ్ ద్వారా పంపువో వారికి రు 3 లు గాని 10 కారదాంబాతకములుగాని బహుమతిగాపంపబడును.

సత్రైవపల్లి మానుమంతరావు దుగ్గిరాల.

గుంటూరు జిల్లా.

సిన్హాప్రభువు ఆరోగ్యముకొరకు యూరపుబోవుట (స్వకీయవిలేఖరి)

కలకత్తా, మార్చి 22:—సిన్హాప్రభువు ఆరోగ్యముకొరకు యూరపు పోయి ఆరునెలలుండుటకు నిశ్చయించినారు.

పాడినను కమిషను

తిరిగి భారతదేశమునకు రాడు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కలకత్తా, మార్చి 22:—“యంగ్లీషును” పత్రిక ఢిల్లీ విశేషి పాడినను రాజువారును మార్చి 28 తేదీకి భారతదేశము నకువచ్చుట మానుకొనెననియు పత్రికయు మానుచున్నదనియు తెలుపుకమిటి నుచును ప్రచురణయొనరవలెనని పోషిచ్చునని సలహా ఈయబడుటచే ఆగష్టాయరిని తెలుపుచున్నాడు.

నచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతి చాంద్రమా సాది నిప్రచురింపఁబడును
ప్రతినందికయందును మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపఁబడును
చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక పేల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల నుచితముగ బంపుటకు వీలులేదు. మాదిరిపత్రికలు వలయువారు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

ఫాల్గుణ మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు—జి. జాషువకవిగారు; పాండురంగమా హత్యము, తెనాలిరామకృష్ణకవి — డి. రామమూర్తిశాస్త్రిగారు; దేవకీపరిదేవనము—భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు; విశాఖపట్టణపుత్రులుగు — విద్యాగారిమెల్ల సోమన్నగారు; ఆరాధనము—దుర్గమహంతి సీతారామశర్మగారు; పరశురామకవిగారి పద్యోపన్యాసము, 1—ఓలేటి వేంకటరామశాస్త్రిగారు; సందేశము — శ్రీ శివశంకరశాస్త్రిగారు; పండిత త్రయము—నిడుదవోలు వెంకటరమణగారు; ప్రేమ—బాలాంతపు సత్యనారాయణరావుగారు; కృష్ణపక్షము—నిడమర్తి సత్యనారాయణమూర్తిగారు; అనార్కళి—విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు; కోర్కె—పెనుమర్తి వెంకటరత్నముగారు; నఫీద్ టోపి—శ్రీమతి రాజ్యలక్ష్మీదేవిగారు; డా.గురుమూతలు — సీరిపి ఆంజనేయులుగారు; మోసగాండ్రకథలు, 1—పురాణం సూర్యనారాయణ తీర్థులుగారు; పాపాయి—నాళము కృష్ణారావుగారు; విమానం యెక్కబోతానూ—శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు; శ్రీనాథుడు—కొ. వేం. కృష్ణమాచార్యులయ్యవాల్లగారు; బిళ్లగన్నేరుపూపు — రాయసం వేంకటశివుడుగారు; యమునా ప్రాథవస్మృతి—పెనుమచ్చ

సత్యనారాయణరాజుగారు; ప్రాచీనవృత్తి విద్యావిధానము—మల్లం పల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; బ్రాహ్మణక్రాంతాశాసనము—వంగోలు వెంకటరంగయ్యగారు; వనలక్ష్మీసమాగము — గుళ్లపల్లి నారాయణమూర్తిగారు; రామాయణమునందు వానరు తెవరు?—గొ. రామదాసుగారు; పండ్ల బేరము—‘లోహితశర్మ’; శ్రావస్తీ—కె. నరసింహాచార్యులుగారు; నమ్మకము—మిన్నికంటి గురునాథకవిగారు; వేదాంత విమర్శాఖండన నిరాసనము—యస్. కామశాస్త్రిగారు; ఋతుమాల—శ్రీమతి జూలూరి తులశమ్మగారు; ఆరోగ్యమే భాగ్యము—డాక్టరు ముత్తుగారు; కలియుగ ధర్మములు—మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; వేంకటేశ వచనాలు; అనుతాపము — చింతలపాటి వేంకటశ్రీరామలుగారు; హిందీ ‘సంత’ వాఙ్మయము—పందిరి మల్లికార్జునరావుగారు; పట్టుగొమ్మ—పూడిపెద్ది వేంకటరమణయ్యగారు; రేవతి—శ్రీమతి పి. రుక్మిణీబాయిగారు; అర్థశాస్త్రము — గండికోట సత్యనారాయణమూర్తిగారు; ప్రణయసాధము — మామునూరు నాగభూషణరావుగారు; విమర్శనలు; జెండాపాట—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతిగారు; అభినవాంధ్ర నటశేఖరులు—సాధిప్రాయవిశేషములు.

చిత్రములు

త్రివర్ణచిత్రములు:—శ్రీ కృష్ణమూర్తి - యమున; బిళ్లగన్నేరు.
సాధారణ చిత్రములు:—శ్రావస్తీ చిత్రములు; చింపంజి తల, మామత్ కొమ్ములు అభినవాంధ్ర నటశేఖరులు—శ్రీ కొంగర కోటయ్యనాయుడు, భోగరాజు కృష్ణమూర్తి; పంతులుగార్ల అభినయచిత్రములు; ఇతరచిత్రములును.

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూల్సు ప్రకారము ఆంధ్రపత్రికల విషయమున 0-3-0, భారతీపత్రికల విషయమున 0-3-0 లును రిజిస్టరు పోస్టుఖర్చు లధికమగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సామ్మ మణియార్ద్రుల పంపిన యీ ఖర్చులు తగ్గును. వీ. పీ. లు పంపినచో సామ్మ ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికల సంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టువుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రూ 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రూ 30
డిటా	డిటా	డిటా	1/2 పుటకు ,, 15
డిటా	డిటా	డిటా	పుటకు ,, 8
3	డిటా	డిటా	
డిటా	డిటా	డిటా	
డిటా	డిటా	డిటా	
డిటా	డిటా	డిటా	
డిటా	డిటా	డిటా	

మేనేజరు, “భారతి” తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

రాజ్యాన్ని కలు

నియోజకవర్గముల భావ్యత

స్వరాజ్యపక్షమువారిని ఎన్నుకొనవలెను

లాల్ బజపతిరాయగారు పీఠిల పత్రికయం దిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

యావద్దాకా కాంగ్రెసుసంఘమువారి నిర్ణయము ననుసరించి సామ్రాజ్యకాసనసభయందలి స్వరాజ్యపక్షమువారు ఈనెల 8 వ తేది సభను వదలిపోయిరి రాష్ట్రీయ కాసనసభలయందలి స్వరాజ్యపక్షమువారుకూడ అట్లే చేసిరి. దీనివలన నెల్లూరూ కాంగ్రెసునందు గావించబడిన తీర్మానము ననుసరించియు, సంస్కరణముల విషయమై ప్రభుత్వమువారన లంబించిన వైఖరి ననుసరించియు ఇట్లు చేయక తప్పినదికాదు. సభలు వదలిపోవుటకు పూర్వము పండిత సేనాగారు గావించిన ఉపన్యాసము గంభీరముగను మాటిగను యున్నది. ఆర్యాటము అడంబరములేదు. ఇతర సభ్యులైనచే నను మాట్లాడిన అసవరముగ ప్రకటనలు గావించబడునని పండిత సేనాగారు తప్ప మరెవ్వరు మాట్లాడకూడదని నిర్ణయింపబడిన ఈవిషయము సరియైనదని నాకు తోచుటలేదు. కాని కాంగ్రెసుసంఘము, స్వరాజ్యపక్షమువారి నిర్ణయములు కొనసాగింపబడిన.

పైవాన్సు బిల్లుకు పూర్వమే కాసనసభ్యులు సభను వదలిపోవలసి అనన్త వీర్యదునని కాన్పురు కాంగ్రెసునందు ఎవ్వరు తలచి యుండలేదు. కాని పైవాన్సుబిల్లు చర్చకు పూర్వమే సభివలనకూడదని కాన్పురునందు తీర్మానింపబడలేదు. ఈవిషయమై యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘమున కొంతిరవ్వ జరిగెను. కాన్పురు కాంగ్రెసు తీర్మానము ఒకగడుపు పెట్టెను ఆగడుపులోపుగానే ఆతీర్మానమును అమలునం దుంచకూడదని చెప్పటకు పీలులేదని సమర్థింపబడినది. నేను ఈ సమాధానమును ఆక్షేపించితినిగాని అధిక సంఖ్యాకులు వేగవిధముగ అభిప్రాయ పడిరి.

కాన్పురు కాంగ్రెసునందు నిర్ణయింపబడిన గడువునకు కొంతవరకు నేనే కారకుడను. దిమాండులపై చర్చ జరుగుట లాభకరమున నేను నమ్ముటచే పైవాన్సుబిల్లు చర్చముగిరిన పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షమువారు సభలను వదలి రావలయునని నూచించి యుంటిని. బడ్జెటు గ్రాంటులపై విమర్శతో కూడిన చర్చ జరుగవలయునని యుపైవాన్సు బిల్లును మాత్రము సభవారు నిరాకరించవలయుననియు నా అభిప్రాయము. సంస్కరణముల ననుసరించి సామ్రాజ్య కాసనసభకు ఎట్టి అధికారములేకపోయినందులకును, గవర్నరు జేనరలుగారు సర్టిఫికేటు అధికారమును తరుమగ ఉపయోగించుచున్నందులకు ఆక్షేపణ తెలుపుటకు పైవాన్సుబిల్లును నిరాకరించుట అవసరమని నా అభిప్రాయము. పైవాన్సు బిల్లును నిరాకరించుటచే సత్తెలను గావించుటకు పూర్వము కష్టములను నివారించవలయునను నిధాంతమును కాసనసభ ఆమోదించినట్లును, ఏదో ఒకటి రెండ దిమాండులను నిరాకరించినను ఆక్షేపణలను అసమ్మతిని ప్రకటింపవచ్చుననియు పైవాన్సు బిల్లును నిరాకరించుట అవసరమనియు, అయ్యుక్తమనియు ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు అభిప్రాయపడిరి. ప్రభుత్వమువారు ఎట్టి కృత్రిమ కాన్పులు దిమాండులపై ప్రధమును చర్చజరుగుటకు అంగీకరింపనందున సాంప్రదాయ బద్ధముగ ప్రతిఘటనమునకు ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు గడింగిరి ఎగ్జిక్యూటివు కాన్పులు దిమాండు వచ్చువరకు ఒక్కొక్క దిమాండుపై చర్చ ఆపుటల చేయవలయునని ఉపపాదింప యత్నించి మొదటి దిమాండు అను కష్టస్థులపై చర్చ ఆపుటల చేయవలయునని జిన్నా గారు పాదించిరి. ఏదిమాండుపై ప్రధమును చర్చజరిగిన తమకు సమ్మతమేయనియు, ఏదిమాండుపైనను సమ్మతులేవ్వబడు నంతవరకు సభయం దుండ స్వరాజ్యపక్షమువారు ద్వేషించుటలేదనియు పండిత సేనాగారు ప్రకటించిరి. జిన్నా గారి ఉపపాదనము వోటుకు పెట్టబడినది. స్వరాజ్యపక్షమువారు తటస్థముగనుండుటచే ఉపపాదనను వీగిపోయెను.

పండిత సేనాగారి వైఖరి వ్యాయమైనదనియు నా అభిప్రాయము. సంస్కరణముల విషయమై ఆక్షేపణను ప్రకటించుటకు ప్రతిఘటనము సాంప్రదాయబద్ధమని ఆంగీకరించిన బడ్జెటును సంపూర్ణముగ నిరాకరించుటయే లేక బడ్జెటుపై చర్చ సలిపి పైవాన్సు బిల్లును నిరాకరించుటయే సరియగు పద్ధతిగ నుండును. ఈరెండు పద్ధతులను ఇండిపెండెంటు పక్షము వారు ఆంగీకరింపక; నిష్క్రయాజనమును నిరుపయోగమును మూడవ పద్ధతి ననుసరింప సంకల్పించుకొనిరి. ఇట్టి చరిత్రకులలో స్వరాజ్యపక్షమువారి సహాయము అతిపజాలరు స్వరాజ్యపక్ష

మువారి నిర్ణయము క్రొత్త పరిస్థితుల నుదయింపజేసినది. దేశము నకు నష్టముగలుగజేయు బిల్లును గాని తీర్మానమును గాని ప్రభుత్వము వారు పాదించిన పద్ధతే సంచిన స్వరాజ్యపక్షమువారు సభకువచ్చి ఇండిపెండెంటు పక్షమువారిలో కలిసి ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశము కొనసాగకుండు నట్లు చేయవచ్చును.

నామాతీసాగిన పైన ఆగష్టు సమావేశమువరకు స్వరాజ్య పక్షమువారు కాసనసభలయం దుండవలయునని సలహా ఇచ్చెడివాడను. అయినపని అయినది స్వరాజ్యపక్షమువారి నైఖరిని విధానమును ఆమోదించువిధమున నియోజకవర్గములు రాజ్యాన్ని ఎన్నికలయందు స్వరాజ్యపక్షమువారిని ఎన్నుకొనవలయును. ఈసామ్రాజ్య కాసనసభయందు స్వరాజ్యపక్షమువారి సంఖ్య అధికముగనున్నను ఇండిపెండెంటు పక్షమువారి సహాయములేకున్న వారేమియు చేయజాలనిస్థితియందున్నారు. ఇండిపెండెంటుపక్షము వారవల. బించుచున్న విధానము ఒక తీరుగ లేదు. సక్రమముగకూడలేదు. మొదటి సంవత్సరము వారు స్వరాజ్యపక్షమువారిలోకలిసి పైవాన్సుబిల్లును నిరాకరించిరి. రెండవసంవత్సరము ప్రభుత్వమువారిలోకలిసి పైవాన్సుబిల్లును ఆమోదించిరి. ఇండిపెండెంటు పక్షమువాళ్లే వైపునమొగ్గిన అవైపునకు విజయము కలుగుచుండెను. ఇప్పుడు దేశము పరిమళింప నలసినవిషయమేమనని కాంగ్రెసుపక్షమువారిని అత్యధిక సంఖ్యాకులుగ ఎన్నుకొనుటయూ లేక ఇండిపెండెంటు పక్షమువారిని ఎన్నుకొనుటయూ, ఏదో ఒకపక్షమువారే అధిక సంఖ్యాకులుగ ఎన్నుకొనబడవలయును.

మరియుక మాటతో ఈవ్యాసమును ముగించుచున్నాను. సర్ అలెగ్జాండరు మాడ్డిమెనుగా రొసగిన ప్రత్యుత్తరము సమముగనే యున్నది. ఏప్రభుత్వమైనను వేరు ప్రత్యుత్తర మివ్వజాలరు. తిరస్కారభావము ఎగతాళి అప్రత్యుత్తరమందు కనుపడుచున్నది. ఆపోజిషను వర్గమువారి ప్రతిఘటనమునకు ప్రభుత్వమువారి విధమునే ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచున్నారు. కాని అన్ని విషయములు పరిశీలించిన ప్రస్తుతమున్న ప్రభుత్వసభ్యులు ఎక్కువపీర్లుకాంతము ప్రకటించినది చెప్పవలెను. వారు సరసముగనే ప్రవర్తించుచున్నారు. అంగ్లేయుల కిది సహజముగ నుండును అందులకే వారి కంతబలము పలుకుబడి యున్నది.

ఉత్తరహిందూస్థాన వర్తకసంఘ వార్షికసభ

విందునందు పంజాబుగవర్నరు పాల్గొనుట

లాహోరు, మార్చి 19:—ఉత్తర హిందూస్థాన వర్తకసంఘమువారి మూడవ సాధారణ వార్షికసమావేశ సంవత్సరమున నేను సభ్యులు పట్టణమందలి ముఖ్యులకును వత్తక శిఖాముణులకు విందుచేసిరి పంజాబు గవర్నరుగారు ప్రధాన అతిథిగా వచ్చియుండెను. విందుదాగింపైన తరువాత సభాభవనమునకు అందరును వెళ్లిరి. గవర్నరుగారికి సన్మానము జరిగిన వెనుక సంవత్సరపు నివేదిక ఉపాధ్యక్షుడును, ప్రస్తుత అధ్యక్షుడును అయిన హోరనుగారు చదివిరి. గవర్నరు హాయిలీగారు క్లుప్తముగ నుపన్యసించిరి. అందులో వారికిచ్చిన ఆతిథ్యమునకును గౌరవమునకును కృతజ్ఞత తెలిపిరి. కాసనసభయందు ఈసభ వారికి స్థానము లేకుండుటకు కారణము. ఈసభ మూడేండ్ల ప్రాయము మాత్రమే గలిగియుండుటయే ననియు పంజాబు సర్తకసంఘమునకు స్థాన మిచ్చుటకు కారణము. అయిడేండ్ల క్రితము ఆసంఘముకొట్టియే యుండుటచేసి దానికి స్థానమిచ్చి రనియు తెల్పెను. ఉత్తర హిందూస్థాన సంఘము తరువాత వచ్చినది. ఈసంఘము ఎంతవరకు పంజాబులోని వర్తక పరిశ్రమలకు ప్రాతినిధ్యము వహించుటకు తగియుండునో యోజనీయమైయున్నది. ఇదివరలో కాసనసభా స్థానములను తిరుగ పంచిపెట్టవలెనని యనుసంఘము ప్రశ్నలను అటంకములును ఎక్కుడుగా వచ్చెను. ఈసారి అప్రశ్నలు వచ్చినయెడల తమకే పంపి తిరుగ ఏర్పాటు చేయవచ్చును సరియైన తీరణ ప్రాతినిధ్యము మీకు ఇచ్చుటకు ప్రయత్నించెదము. ఇట్టి అవకాశములు సంవత్సరమునకు ఒకసారియైన యుండవలెనని చెప్పి ఈసంఘమునకు దానికి సంబంధించినవారికిని సులభమగుగాక.

(అ. ప్రె.)

ప్రతికాధిపతిపై పరువునప్తు దావా

హైదరాబాదు (సింధు) మార్చి 19:—రెసిడెంటు న్యాయాధిపతి కారుల ఆప్తబుప్రతికాధిపతి పీఠ ఇల్లాహీబక్కు గారిపై డోక్రి నబిన్సెక్టరు పరువునప్తు దావా తెచ్చెను.

ఇండియా గెజెటు

డిల్లీ, మార్చి 19:—ఈ క్రిందివిషయములు ఇండియా గెజెటులో ప్రకటింపబడినవి:— కాసనసభాకాఖా కీ|| శే|| మార్చి మహమ్మదు కాసిమాల్గారి స్థానమున కేంద్ర కాసన సభకు చిట్టగాంగునుండి మార్చిలు అజరు ఆలీగారిని ఎన్నుకొనడ మైనది.

హోముడిపార్టుమెంటు:— ఏప్రిలు 8 వ తేదీనుండి నాలుగు నెలలు గౌ సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారికి సెలవు మంజూరుచేయడ మైనది.

ప్రభుత్వపు కార్యదర్శిగా బి. జి. హాయిసుగారు తని చేయుదురు. స్థానగారు సహాయకార్యదర్శిగా నుందురు. జి. డి. వి. హాడ్జిగారు డిప్యూటీ కార్యదర్శిగా నుందురు.

రైల్వేకాఖా:— సర్ కాన్పురు ఇన్సుగారిని రైల్వే కేంద్ర సలహాసంఘముందు సభ్యునిగా వామిసేటు చేయుటకు రాజ ప్రతినిధిగారి గ్రాంట్లుగహమైనది. ఈక్రిందివారిని సాధారణ సభ్యులుగా పేర్కొనిరి. సర్ ఆర్థుర ప్రూము, రామదాసు పంతులు, ఫిరోజు, సి. నేకన్, జి. ఆర్. ఎ. భోలు, కె. సి. రాయ, లాలారామశరణదాసు, సర్ హరిసింగు గౌరు, కల్లులు గిడ్డేయస్, సి. గోగ్గు, కాప్తన్ అజ్ఞాన హాజీయ్యదు, జీలని, విల్సనుగార్లు రైల్వేల స్థాయి అధిక సంఘములోని ఈక్రిందివారు కేంద్ర సలహాసంఘముందు అధికారరీత్యా సభ్యులై(ఎక్స్ క్సియో సభ్యులై) యుందురు. సయ్యదు మహమ్మదు ఇస్మాయిలు, లాలా లజపతిరాయ, సర్ డార్పిరిండ్జి, నెక్కు, అంబికాప్రసాద సింహ, జమదాసు మెహతా, సమీయుల్లాఖాను, నేకు కస్తూరి భాయి లాలు భాయి, రామయ్యంగారు, మార్చి అల్లూర్ ఖా సీను, మార్చి ముహమ్మదాసా హెబుగార్లు (అ. ప్రె.)

తుపాకుల దోపిడి

నాయకుడు పూర్వము పోలీసుఇన్స్పెక్టర్

కలకత్తా, మార్చి 19:—రంగూనుకు 27 మైళ్లదూరమున దొర్లసహితముగా నేరము ఒకటి జరిగిన దని తెలియవచ్చినది. రెండురోజుల క్రితము ఆయుధపాణులైన బంధిపోట్లు పోలీసు డౌటుపోస్టును ముట్టడించిరి తెలియవచ్చినది. బంధిపోట్లు నాయకుడు పూర్వము పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుగానున్న వాడే ననియు ఆజ్ఞానము వల్లనే జయప్రదముగా ముట్టడించెననియు తెలియవచ్చినది. పూర్తియైన వివరములు తెలియలేదు. కాని తెలిసినంతవరకు పోరాటమందు ఏడ్వరు మృతికొందరి తెలియవచ్చినది. వారు పోలీసువారో లేక బంధిపోట్లొ తెలియలేదు. వివరవచ్చినదని సంజ్ఞచేయగా రంగూనునుండి సైనికదళము ఒకటి పంపబడినది. ప్రాము రోడ్డుపైన మోటారుకారులు డౌటుపోట్లు లన్నిటికిని తిరిగెను. బంధిపోట్లు తొమ్మిది తుపాకులతో జయప్రదముగా పారిపోయిరి. (అ. ప్రె.)

పంజాబు కాసన సభ బడ్జెటు సమావేశము

అధ్యక్షుని టి బ్యూను పత్రిక కొనియాడుట

లాహోరు, మార్చి 20:—ఇటీవలి పంజాబు కాసనసభ బడ్జెటు సమావేశ కార్యక్రమమును రెండవసారి వివరించి అధ్యక్షుని స్వాతంత్ర్యమును ధైర్యమునుకొనియాడుచుటిబ్యూను పత్రిక మరియొక ప్రధాన వ్యాసమును వ్రాసెను. కార్యక్రమమును తొందరగ నెరవేర్చుటకును స్వాతంత్ర్యభావప్రేరణము, ధైర్య సాహసములు పేర్కొనకుండ పంజాబుకాసనసభ కార్యక్రమ విమర్శనముసంపూర్తి గాదు. ఖానుబహదూరుచౌదూరి వహా బుడ్డిమెగారిని అధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనబడినప్పుడువారు నూతన అధ్యాయమును ప్రారంభించెదరని మేమప్పుడువిశ్వసించితిమి. యంత వరకాయన తగాదాలకుఅవకాశమియలేదని మేము స్పష్టముగ జెప్పగలము అని టిబ్యూనుపత్రికనుడువుచున్నది.

(అ. ప్రె.)

రంగూను, మార్చి 20:—నేటిసాయంత్రముందుమంతులు కార్య నిర్వాహకవర్గము గలిసి చేసిన విందునకు బర్మాకు హాజరయ్యెను. జాతీయపక్షము హోంరూలుపక్షములసభ్యులుబహు తక్కువగ విందునకు వెళ్లిరి. స్వరాజ్యవాదులు అసలే జ్వరలేదు.

(అ. ప్రె.)

డిల్లీ, మార్చి 20:—నేటి కాసిలు సభాసభ్యత్వమునకు గొల్లపాట్లన్ను గారు రాజీనీయుచున్నారని తెలియవచ్చినది. సైన్య అధిక సలహాసంఘముగారువారిస్థానే నియమింపబడెదరని వదంతి గలదు.

(అ. ప్రె.)

పాట్నా, మార్చి 20:—నేడు శ్రీయుత సి. రాజగో
పాలాచారిగారు బీహారు విద్యాపీఠముయొక్క పట్టప్రదాన ము
హోత్సవ సందర్భమున ఉపన్యసించుచును నిట్లు చెప్పిరి. జా
తీయ సంఘము, మనము నిరంకుశ ప్రభుత్వముతో పోరాడుటకు
కావలసిన పనిముట్ల తయారుచేయు కర్మాగారములు దేవుని
యందలి భక్తితోడి విద్యాజ్ఞానములను బీదలయందలి ప్రేమయు
మన కాయుధములు మనకు కావలసిన శక్తి నిచ్చునని యిదియే
భారతదేశమునకు వ్యరాజ్యము నిష్పింపగల నిర్మాణకార్యక్రమ
మును పాసింపుము. (అ.ప్ర.)

బడ్డెటుడిమాండులపై వోటింగుచేయుట

వ్యవసాయమంత్రి స్టేటుమెంటు

డిమాండు గ్రాంటుచేయుట

సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ కార్యక్రమము.

లక్ష్మణపురం, మార్చి 19—బడ్డెటుడిమాండులపై చర్చ పూర్తిచేయుటకు సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ సేతు తిరిగి సమావేశమయ్యెను.

“వ్యవసాయము” అను అంశము క్రింద రూ 28,14,85 లు గ్రాంటు చేయవలసినదని వ్యవసాయపరిశ్రమశాఖామంత్రి కువ్వార్ రాజేంద్ర సింగుగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. గ్రాంటు నీయవలయునని గోరుచు, 1925-1926 సంవత్సరము లో శాఖ గావింప నున్న అభివృద్ధికరములకు కార్యక్రమాంశముల విపులముగ మంత్రి బేర్కొనెను. ప్రచారమును ప్రకటనమార్గముల వ్యవసాయశాఖ సంపూర్ణముగ సంస్కరించుకొనెను. గుంపులకు యేర్పాటుచేసి గ్రామములందు వ్యవసాయ శాఖ సంబంధముగ విషయములు చక్కగ ప్రకటింపజేసెను. 54 గ్రామములందు యీ పనిని తరిగి పీచు నొందిన వదనోకంసుగురు గావించిరి. ఒక సర్కిల్ యందు యీ ప్రయత్నములు ప్రోత్సహకరముగ నున్నవి. ఈ ప్రయత్నములు 1926-1927 సంవత్సరములో అధికముగ గావించబడును.

మేలరకముల విత్తనముల వ్యవసాయదారులకు పంచివెట్టి పంట అభివృద్ధి నొందించుటకు చేయబడిన కృషి చాలవరకు జయప్రథముగ నున్నది. గత రెండు సంవత్సరములందు 12 విత్తనముల గాదులు స్థాపించబడినవి. ఈ సంవత్సరమందు మరీ ఆరు కట్టుటకు నిశ్చయింపబడినవి. నిరుడు సంవత్సరమునకు గత సంవత్సరములో 56000 ములుగుల విత్తనములు పంచివెట్టి, నిరుడు 71,000 ములుగుల విత్తనములు పంచివెట్టిబడినవి. పంట అపవ్యవసాయదారులు పండించుటకు సౌకర్యములనుగలుగజేయుటకు దొరతనము విచారించుచున్నది. రిలక్షుల ఎకరములు భూమియందు పూసా గోధుమలను పండింపబడుచున్నవి. ఆందువలన రయితులకు ఎకరమునకు రూ 10 లు అధికముగ లాభముండునని దొరతనము లెక్కలవలన జేయుచున్నది. అనగరిలక్షలరూపాయలు అదనముగ గోధుమపంటలవలన లాభముగలుగుచున్నది. మంచీరకము చెరకును బాగుగ పెరుచేయుటచే రాష్ట్రమందలి మూడు జిల్లాలలో 40 లక్షల రూపాయలు అధికముగ చేపారునని మందిపు వేయబడినది. వెనుకటి కంటే భూస్వాములు వ్యవసాయపండు మెండుగ శ్రద్ధదీసికొనుటకు భూచరముగనున్నవి. రాష్ట్రమందు దొరతనముయొక్క సహజ లక్షణములను వ్యవసాయము చేయబడుచున్న నేరీలు నుమా రైదుజేలగులపు. వ్యవసాయశాఖ డిమాండు పూర్తిగ గ్రాంటు చేయబడినది. అటవిశాఖ డిమాండుగూడ సేతు ప్రవేశజేయబడినది. కాని రేపా డిమాండుపై చర్చ జరుగును. (అ.ప్రె.)

మారకము హెచ్చుగానుండుట

రెండువిధముల నష్టము

భారతవర్షకసంఘమువారి మొర

కలకత్తా, మార్చి 20:— భారతప్రభుత్వ ఆర్థికశాఖకు భారతవర్షకసంఘము ఇట్లు తెలియపరచినది. “ప్రభుత్వమువారు ఈదేశమునుండి ఇతరదేశములకు డబ్బుపంపుటలో మారకమును చాల హెచ్చుగ నుంచుచున్నారు. ఈవిధానము వలన రెండువిధముల నష్టపోవుచున్నాము. ప్రభుత్వమిట్లు చేయుటవలన దేశ ఆర్థికస్థితికి భంగముగలుగుచున్నది. ఎగుమతుల బ్రతికికాలములో మారకము తగ్గించువలన చాలనష్టము కలుగుచున్నది. కావున, ఈ ఉపసంఘమువారు ప్రభుత్వము క్రిందటిసంవత్సరము అవలంబించిన విధానమును తలక్రిందుచేసినగాని ఈదేశపు వర్తకము వృద్ధిచెందు. వర్తకపురస్థితిలో మారకము హెచ్చునాండి రద్దీనపుడు తగ్గింపవచ్చును. (అ.ప్రె.)

మురుగుకాలువకట్ట తెగి ఇరువురు చనిపోవుట

కలకత్తా, మార్చి 20:— ఢక్కాలో మురుగు కాలువ ఒడ్డున రిగురు మార్చి పనిచేయుచుండిరి. కట్ట అకస్మాత్తుగ తెగెను. మువ్వరను బైటకుటారి. ఇరువురు తక్షణమే మృతి నొందిరి. ఒకడు చావుబ్రతుకులపై నున్నాడు. మిగిలిన ఇరువురును కనబడనేలేదు. (అ.ప్రె.)

ఎక్స్ జుజైలు డిమాండులపై చర్చ

హోమెంబరు సంచాయీషీ

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంత్రి)

లక్ష్మణపురం, మార్చి 20:—ఎక్స్ జుజైలు, జైలు, సేరస్టుల నివాసములు సహా కలుపుకొనినాల్గు డిమాండులపై సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ సేతు వోటుచేసెను. రూ 8265850 లు జైలు కాన్స్ట్రక్షన్ పెజిలుమెంట్ల రద్దుక్రింద గ్రాంటుచేయవలసినదని హోమెంబరు గౌ|| నవాబుజుట్టగారు ప్రతిపాదించి, బైటిల ఆదరణము, ఆర్గ్యుమెంట్లు, మొదలగు విషయములు బాగుగ సంశ్లేషికరముగ నుండెనని హోమెంబరు చెప్పెను. సేరస్టులకు రోజుపురేటు క్రమముగ తగ్గుచున్నది. 1925 సంవత్సరములో వెయ్యింటికి 9.9 మంది జనిపోయిరి. కాని, 1921 సం॥ ములో 21.4 మంది వెయ్యింటికి చనిపోయిరి. సంవత్సరమునకు 186½ రూపాయలు ఖైదీక్రింద వెచ్చింపబడినవి. రూ 123 లు పంజాబు నందు, 155 లు బెంగాలు నందు, రూ 150 లు బొంబాయి నందు, రూ 109½ లు మదరాసు నందు ఖైదీ ఒక్కొక్కరికి సంవత్సరమునకు వ్యయము చేసబడుచుండెను. రాష్ట్రమందలి సర్వజైలులందును ఆదివారము సెలవుగ పరిగణింపబడినవి. ఆరుసంవత్సరములలోపు గల పిల్లలు సేరస్టుల తల్లులతో నివసించునీయబడుచున్నారు.

డిమాండులను దగ్గించుటకు స్వల్ప తీర్మానములు ఉపపాదించబడినవి. దొరతన మంగీకరించిన తీర్మానములు మాత్రమే శాసనసభ ఆమోదించెను. రూ 12000 లు మాత్రమే మొత్తముగా కోయబడినవి. రూ 12000 లు పాను మిగతా మొత్తము గ్రాంటుచేయబడినవి.

ఎక్స్ జుజై డిమాండు

ఎక్స్ జుజై డిమాండుక్రింద రూ 1867500 లు గాన యునని మంత్రి గౌ|| కువ్వార్ రాజేంద్రసింగుగారు గోరి 1921 సంవత్సరమునుండియు రాష్ట్రమందు మితపానము నిమిత్తము ప్రభుత్వము ప్రయత్నములజేయుచున్నదనియు నూత్తికి 43 వంతున లైసెన్సుపావుల సంఖ్య తగ్గింపబడి ననియు, మన్య వ్యయము చాలతగ్గిననియు, 180 84 లక్షలనుండి 124 83 లక్షల వరకు ఎక్స్ జుజైరాబడి దిగిపోయెననియు, దొంగతనముగ సారాయి వండుట హెచ్చు అగుచున్నదని ప్రభుత్వము భయపడుచున్నదనియు, సేరస్టులను బట్టకొని కఠినముగ శిక్షించుటకు ప్రభుత్వము సర్వప్రయత్నముల గావించుచున్నదనియు మంత్రి చెప్పెను. అసభిశాసనసభ్యుల ప్రతిపాదనపై కొన్ని అంశముల క్రింద మొత్తమునుండి తగ్గించుటకు మంత్రి అంగీకరించెను. మొత్తముగా రూ 62000 లు తగ్గింపబడినవి. అసలు డిమాండునుండి యీ మొత్తము తగ్గింపబడిన పిదప ఎక్స్ జుజై డిమాండు గ్రాంటుచేయబడినది.

శాసనసభ సోమవారమున తిరిగి సమావేశమగును.

భూపాలు వారసత్వము

కుమారునకే రాజ్యర్హత యిచ్చుట

శ్రీ, మార్చి 20:— ఇట్లు పత్రికలకు ప్రకటన నంపబడినది:— కొంతకాలము నుండియు భారత ప్రభుత్వమువారు భూపాల బీగము వారి విన్నపమును ఆలోచించుచున్నారు. ఆమె తన రాజ్యమునకు మనుమలను గాక మిగిలియున్న కుమారునకే వారసత్వపు హక్కు నిచ్చుని కోరియుండెను. ఆరాజ్యపు సరిత్ర, ఇదివరలో నిట్టి వారసత్వముల చరిత్రలను అతిదీర్ఘముగ పరిశోధనచేయవలసియుండెను. దానిఫలితముగ బీగముగారికి ఇట్లు ఇండియామంత్రి ద్వారా భారత ప్రభుత్వమువారు ఇట్లు చెలియబరచిరి. భూపాలరాజ్యమునకు వారసునిగ, కుమారులైన శ్రీ బవాబ్జాడా హాజీముమ్మరు హమీదుల్లాఖాను సి. యస్. ఐ. సి. వి. సి. గారికి హక్కు నిచ్చుటకు ప్రభుత్వము అంగీకరించినది. ఈ వార్తనంపుటలో ప్రభుత్వమువారు అనేకము ఇట్టి వారసత్వముల నాలోచించియు ఇట్టి వారసత్వమునకు వ్యతిరేకమైన అలవాట్లు మీదేశము నందు లేవనెత్తలంపుతోను ప్రభుత్వమువారు కుమారునకే వారసత్వపు హక్కు నిచ్చుచున్నారని భూపాలబీగముగారి తెలియపర్చడమైనది. (అ.ప్రె.)

బొంబాయి గవర్నరు

బొంబాయి, మార్చి 19:— బొంబాయి గవర్నరు సర్ వెస్లీ విల్సన్ గారికి మార్చి 12 వ తేదీనుండి సెలవు ముంజూరైనది. వారిస్థానే తాత్కాలికముగ సర్ హెన్రీ లారెన్సుగారు గవర్నరుగ నుండురు.

బొంబాయి శాసనసభ

అడ్డిమెన్ గారి సవరణ చట్టముపై ప్రధానుగారి కుశ్యంక

బొంబాయి, మార్చి 20:— సభ్యుల ప్రశ్నలకు ఉత్తరములు యాయబడిన బిడప ప్రశ్నలకు ఉత్తరములు యాయబడిన బిడప, శాసనసభయందు సభ్యుడుగ లేని వ్యక్తి శాసనసభ తరపున జి. ఐ. పి. రైల్వే సలహాసంఘ సభ్యుడుగ నుండి శాసనసభ తరపున ప్రాతినిధ్యము వహింపవచ్చు నాలోచన సమస్య బొంబాయి శాసనసభయొక్క నేటి శాసనసభయందు బయలుదేరెను. జి. ఐ. పి. రైల్వే సలహా సంఘమందు బొంబాయి శాసనసభ తరపున ప్రతినిధిగ ఎమ్.ఆర్.జయకరుగారుండెను. వారు శాసనసభా సభ్యత్వమునకు రాజీనిచ్చి నేను రైల్వే సలహా సంఘముందు శాసనసభ తరపున ప్రతినిధిగ నుండిరి. నిబంధనలు యీపద్ధతి నంగీకరించునని జయకరుగారు చెప్పిరి. నిపుణులకు లాయరులతో అధ్యక్షుడు సంప్రదించి నిబంధనలపై జయకరుగారి వ్యాఖ్యానముతో యేకీభవింపలేదు. తదనంతరము జయకరుగారి స్థానే శాసనసభ సభ్యుడుగ నున్నవారిని శాసనసభ జి. ఐ. పి. రైల్వే సలహా కమిటీ సభ్యునిగ ఎన్నుకొనెను.

1887-వ సంవత్సర బొంబాయి జాడ నివారణ ఆక్టును సవరణగావించుటకు జి. అడ్డిమెన్ గారి చట్టముపై చర్చ తిరిగి నేడు ప్రారంభింపబడినప్పుడు, ప్రభుత్వదాయము యందు వలన దడుగున గాన అట్టిచట్టము ప్రతిపాదించబడుటకు ముందుగ సభ్యుడు గవర్నరు ఆమోదమున నొంద నావశ్యకములేదా యని జి. వి. ప్రధానిగారు చెప్పి, ప్రధానుగారి అభిప్రాయముతో నేకీభవించి గవర్నరు శాంక్ష నునొందువరకు చట్టముపై చర్చ నిల్చుచేయవలసినదని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

ప్రతివారికేను సానుభూతితో విచారించి, విడదలచేయుట సమంజసమని దోచినయెడల సేరస్టులను వదలిజేయుదురని జి. ఎల్. రియంగారు ప్రత్యుత్తరమియి, 1921 సంవత్సరములో మేతోగోవాన్ యందు జరిగిన అల్లరి సందర్భమున తొమ్మిడుగురు మహమ్మదీయ ముద్దాయిలను విడుదలచేయవలసినదని ప్రతిపాదించిన తీర్మానమును మాలవి రఫీయూద్దీను మహమ్మదుగారు ఉపసంహరించిరి.

అసహాయోద్యమమందు రాజీల నిచ్చి పిమ్మట తిరిగి ఉద్యోగములలో జేరిన గ్రామపాఠశాలాధ్యాయుల శీతాభివృద్ధివిషయమై గత సేవకాలము మొదలగు సర్వవిషయములగురించి విచారించబడునని యాదవగారు వరియొక అసభిశాసనసభ్యుల తీర్మానమునకు సమాధాన మిచ్చెను.

ప్రతీకార మవలంబింపగోరుట

భారతీయులను అన్యాయముగ బాధించుచున్న దక్షిణాఫ్రికావా రెవరికి గాని లేక దక్షిణాఫ్రికా కంటెనెంటుకు గాని బాగు కంట్రాక్టు నీయవలసిన ప్రభుత్వమునకు సిఫార్సుచేయుచు ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానము శాసనసభ ఆమోదించెను.

ప్రకృతపు రారకీయపరిస్థితులచే బాగుగాని మరీయేపదార్థముగాని దక్షిణాఫ్రికానుండి ప్రభుత్వము గొనదలచుట లేదనియు, తీర్మానము ప్రభుత్వ మంగీకరించినచో బాగు ధరగాని (ప్రియమగునని కోవాన్) జిహంగీగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

స్వదేశీవస్తువుల ప్రోత్సహించుట తీర్మానముద్దేశ్యము కాదనియు, భారతీయుల వేధించుచున్న దక్షిణాఫ్రికాపై ప్రతీకార మవలంబించుటయే తీర్మానోద్దేశ్య మనియు ఆర్. సి. పరంజిపాయిగారు బట్టిరి.

తదనంతరము సభ నాటికి చాలించబడినది. అ. (ప్రె.)

రాబోవు అంతర్జాతీయ కార్మిక

సమావేశము

హైందవేతరుని యజమానుల ప్రతినిధిగ

నియమించుట

భారతవాణిజ్య సంఘము దొరతన నియమమును నిరసించెను

బొంబాయి, మార్చి 20:— రాబోవు అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమందు యజమానుల తరపున ప్రతినిధిగ హైందవేతరుని యాండియా ప్రభుత్వము నియమించుటకు బొంబాయి హైందవ వాణిజ్యసంఘము తీవ్రముగ ఆక్షేపించుచు దొరతనమునకు తంతి నంపెను. (అ.ప్రె.)

పౌరులహక్కులు బాధ్యతలు

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి 'కమలా' ఉపన్యాసము

(శుక్రవారముతరువాత)

అధికసంఖ్యాకుల నిర్ణయము

అధికసంఖ్యాకులనిర్ణయమును అంగీకరింపక తప్పదు గాని అది ప్రశ్నింపవచ్చును. అవును నిజమే. అధికసంఖ్యాకుల నిర్ణయమును తిరస్కరింప మొదలైన ప్రభుత్వమే కొనసాగదు. అల్పసంఖ్యాకులు అధికసంఖ్యాకులగుమర ప్రయత్నించుచుండవలయును. కాని అధికసంఖ్యాకులనిర్ణయము దేశక్షేమమునకు సహకారిగ నుండుననియు, గణతంత్రమునకు లాభకరముగ నుండునను నట్లేముతో ఈ సిద్ధాంతము గావించబడినది కాని వివక్షాజ్ఞానము లేక ఇతర దౌర్జన్యమునకు లోబడి సాంఘిక ద్వేషమునకు లోబడి అధికసంఖ్యాకులు దేశనాశనమునకు దారిజూపు ప్రయత్నములను గావించవచ్చును. అప్పుడు కూడ అధికసంఖ్యాకుల నిర్ణయమును అంగీకరింపవలయునాయని ప్రశ్న ఉదయించును. ఈవిషయమై ప్రాథమిక మాక్కులిగా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

అధికసంఖ్యాకులు తమ వ్యక్తి అభిప్రాయములను ప్రకటింపక ఇతరులకు లోబడి తమ బాధ్యతలను విరూపించి వారి అధికారమును వారు కోల్పోయినవారయ్యెదరు. ఇట్టి పరిస్థితులలో అధికసంఖ్యాకులు గావించిన నిర్ణయమును అంగీకరింపక ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటింప పౌరులు సంకల్పించుకొనవచ్చును. కాని పౌరులు ప్రతిఘటింపచున్నప్పుడు ముందు వెనుక ఆలోచింపవలయునని ప్రాథమిక లెక్కగారు ఈక్రింది అభిప్రాయములను తెలుపుచున్నారు.

ప్రభుత్వము సమర్థముతో ఆపని చేయుచున్నారని స్పష్టమైన ప్రతిఘటింపు తప్పదు. నేను చేయదలచిన మార్పులన్ని నామనస్సునందున్న ఫలితములు సమకూరునని నమ్మకమున్న గాని నేను ప్రతిఘటనమునకు గడంగకూడదు. కొందరు సమర్థముతో ధర్మసంగ్రామము ప్రారంభించి సంగ్రామానంతరము వారే నిరంకుశాధికారులు గమరియు న్నారు. ప్రతిఘటన భావము ప్రజలయందు ఏర్పడిన ప్రభుత్వవిగ్రహమును అసాధ్యమగున కావున విషమపరిస్థితులయందే ఇచ్చుది కరణ్యమును. ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించువాక్కు చట్టసమ్మత మైనది. కాదు. ధర్మసమ్మతమైనది. కావున ఈ వాక్కునుపయోగించుట కష్టము. ప్రభుత్వము ప్రతిఘటనమును ఆదాచును. కావున ప్రతిఘటనమునకు గడంగవారికి ప్రభుత్వమువారిని శిక్షించిన ప్రభుత్వమును దూషించుట సరికాదు.

సాంఘికసమస్యలు

దేశసాభాగ్యమును పాటింపక సంఘ సాభాగ్యమునే ప్రధానముగ తలచుట అశ్రద్ధానికరము. ఈభావము ప్రజలయందేర్పడిన, దేశాభివృద్ధికి తప్పక కీడు వాటిల్లును. ప్రభుత్వము ఇట్టి భావములను వృద్ధిచేయకూడదు. మీరు దేశసాభాగ్యమును దృష్టియందుంచుకొని సాంఘికలాభములకై వోట్లనుపయోగించుదనియు పాటుపడుదనియు ప్రభుత్వము పౌరులను ప్రోత్సహించుచు ఉచితముకాదు. ప్రభుత్వమువారిట్టివైఖరి నవలంబించుట తప్పుకట్టు తాళ్లు తామే తెచ్చుకొన్నట్లు అగును. సాంఘిక భారము ఏర్పడిన ప్రతిసమస్యయు ఈదృష్టితోనే చూడబడును. ఇందులకు కొన్ని నిదర్శనములను తెలిపెదను. కొన్నిదివ్యులక్రింద సామ్రాజ్యశాసనసభలో 1818 రెనలేషను రద్దుచేయుటయును ఉపపాదించబడెను. ప్రభుత్వ సభ్యు డీవిన్యమై మామము ఈ రెనలేషను అనుసరించి కేవలము హిందువులే నిర్ణయించుటయు మహమ్మదీయుల కెట్టిభాష కలుగలేదని చెప్పెను. అనగా హిందువులకొరకు మహమ్మదీయులు ఈ ఉపపాదనమును బలపరచుట అనవసరమని ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రోత్సహించెను గాబోయి. మహమ్మదీయులు అంతమాత్రమునకు మోసపోలేదు. ఏదమన అన్ని సమస్యలు సాంఘికదృష్టితో చూడబడుచున్నవో తెలుపుట కీవిద్యనమును వినిరించితిని. ప్రజలయందెట్టిభావములు వ్యాపించునట్లు ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సహించునగూడదు. ఏపక్షమునకు చేరినవారైనను ఏమతము చేసిన వారైనను సరే అందరు వ్యక్తిత్వస్వాతంత్ర్యసంరక్షణ విషయములందు ఏకగ్రీవముగ పనిచేయుట ధర్మము. నాకు గర్హిత్రుడైనను, ఆరాజకము పురికొల్పినాడైనను, ఎట్టి

బాడైనను సరే ఒక పౌరునిస్వాతంత్ర్యము నిరోధింపబడిన, అతనివారి కురికి అతనికి స్వాతంత్ర్యము కలుగజేయ పోరుట నా విధియై యున్నది. అట్లు కాక చిన్నవారు పెద్దవారు అధికారులు అనధికారులు సమయమువచ్చినప్పుడు రానప్పుడు అన్ని సమస్యలను సాంఘికదృష్టితో విమర్శింప ప్రారంభించిన ప్రజా హితవీరులమే నశించిపోవును.

మరియుక నిదర్శనము: బెంగాలులో ఇటీవల ఒక మహమ్మదీయ ప్రముఖుడు మహమ్మదీయవిద్య కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారిస్వాధీనమునకు యుండకూడదని కోరెను. ఈసాంఘిక విభేదములు విద్యావిషయములందు కూడ వ్యాపించుట నాకు గొప్ప సంతాపము కలుగజేయుచున్నది. బ్రాత్యభావము విద్యార్థిదళయందే ఏర్పడవలయును. హిందువులను మహమ్మదీయులను విభేదము లంతమొందవలయు ననిన విద్యార్థిదళయందే ఈ మేధాభావము స్థిరముగ ఏర్పడవలయును. సనతులకు విద్యపై తగవు వచ్చినప్పుడు నూత్నుబుద్ధిగల స్వాధ్యాయుర్రు ఈవిడ్డను రెండుపక్షములుగ ఖండించి చెరిసగము ఇచ్చుటకు నిర్ణయింప, విద్యార్థి ఆ ఏర్పాటున కంగీకరింపకపోయిన కథ అందరకు తెలియును. ఈ నిర్ణయము యినగానే, విడ్డకల్లి కెట్టి మనోవేధన కలిగినో నాకుకూడ అట్టి మనోవేధన కలిగెను. బాధ్యతలను గుర్రెట్టిన ప్రముఖు డట్టిసలహాఇచ్చుట దేశమున సాంఘికతకు పాత మే విధముగ వృద్ధిచెందుచున్నదో నిదర్శించుచున్నది. ఉద్యోగములు కావలయునని ప్రత్యేకసంఘములు పోరాడవచ్చును. కాని ఈవిధముగ విద్యకూడ ప్రత్యేకింపబడవలయునని కోరుట దేశాభివృద్ధిని ఆటంకపరచుట యగును.

మాక్కులకొరకు వ్యాజ్యము వేయుట

భారతీయులు అధికముగ వ్యాజ్యములాడువారని ప్రఖ్యాతికలదు. ప్రస్తుతము ఈ వ్యాజ్యములన్నియు స్త్రీదరుల లాభముకొరకు పార్టీలనప్తుముకొరకు జరుగుచున్నవి. కేవలము ఈ ర్వచేతను పగ సాధించుకొనుటకు కేసులు దాఖలుచేయబడుచున్నవి. కోర్టులలో వ్యక్తులయొక్కయు సంఘములయొక్కయు హక్కులను నిలువజేయుటకై ప్రయత్నములు జరుగుటలేదు. ప్రభుత్వము ప్రజలహక్కులను నిరోధించునప్పుడు కోర్టులద్వారా ఆ హక్కులను మరల పొంద యత్నించుట ప్రతి పాదని ధర్మముగనుచున్నది. జిల్లా మాజిస్ట్రేటుల ఉత్తరువులను ఆక్షేపించి అవి తప్పనియు మాజిస్ట్రేటులు తమ అధికారములను దుర్వినియోగ మొనర్చినయొక్కోర్టుల సహాయముతో నిరూపింపవలయును. కాని ప్రభుత్వమువారు బలవంతులైయుండుటచేతను ధనికులగునందులచేతను వారితో సమానముగ పోరాడుటకు మనము వెనుదీయుచున్నాము. కేవలము వార్తాపత్రికలయందు మన ఆగ్రహమును వెలిబుచ్చుటతో తృప్తిచెందుచున్నాము. కాని ఇది ఎంతమాత్రము సరికాదు. చట్టమే మనకు కరణ్యముగనుండవలయును. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునందలి సుగుణ మిదియే. అప్పుడే ప్రజలు తమహక్కులను కాపాడుకొనుటకు అవకాశముండును. చక్రవర్తి ఎట్టియోగ్యుడైనను నిరంకుశుడైనచో జీవితమునందు సుఖముండదు. చక్రవర్తికిని పౌరునకును సమానముగ అనువర్తించు చట్టము లుండవలయును. కేవలము కాకితములందు చట్టములున్న లాభములేదు. చట్టములు గౌరవించబడవలయును. పౌరుల ధర్మములను ప్రభుత్వమువారివల్ల గాని ఇతరుల వల్లగాని అభ్యంతర మేర్పడినపుడు చట్టమును ఆధారముగ గైకొని హక్కులను నిలుపుకొన పోరాడవలెను. వోటుఇచ్చు అధికారమున్న లాభములేదు. గౌరవపదవులు పొందు అవకాశమున్న లాభములేదు. ఉన్నతోద్యోగములు పొందు యోగ్యతయున్న లాభములేదు. పౌరసత్వపు ధర్మములను ప్రజలు గుర్రెట్టి వాటిని రక్షించుకొనవలయునను అధిలావ లేకున్న లాభములేదు. ధైర్యముండవలయును. ఏమైనను సరే స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొనవలయునను పట్టుచు యుండవలయును. కేటినినము ఈప్రభుత్వము నశించిన దనుకొనుము. మనము మరల చట్టగౌరవమును స్థాపింప యత్నించెదము. లేక ఎవరినైనను ఒకరిని రాజుగ నేర్పరుచుకొని అతని కనుపన్నుల మెలగ తలచెదమా? ఈరాజునకు భగవంతుడు న్యాయబుద్ధి ఇవ్వవలయునని ప్రార్థించుచుండుట మన సాంప్రదాయము. అట్లుకాక ప్రభుత్వమును స్వయముగ నిర్మించి పన్నులను విధించి వాటిని వ్యయపరచబడిన విధమును నిర్ణయించివ్యయస్థానములందు చట్టగౌరవము సుస్థిరముగ స్థాపింపబడుటకై భూమికోసదమా? ఈ

ప్రశ్నకు నేను తన ప్రత్యుత్తర మివ్వబాలను. కాని ఒక విషయము మాత్రము నొక్కిచెప్పుచున్నాను. ప్రస్తుతమున్న ప్రభుత్వము ఉత్కృష్టమైనదికాదు. ఎన్నియో లోపములున్నవి. కాని చట్టగౌరవమును సంరక్షించుట ఈ ప్రభుత్వపు ముఖ్యధర్మముగ పరిగణింపబడుచున్నది. ఈప్రభుత్వము నశించిన రానున్న దశ ఇంతకన్న క్షేమకరమైనదిగ నుండునా అని సందేహించుచున్నాను. అందులకే ఈ ప్రభుత్వమును రూపుమాపు ప్రయత్నములందు ప్రభుత్వప్రతిష్ఠను తగ్గింపజేయు ఉద్ద్యమములందు పాలు గైకొన వెనుదీయుచున్నాను. నా ఉపన్యాసములవల్ల నిజముగ పౌరసత్వపుహక్కులు పొంది వాటిని సంరక్షించుకొనవలయు నను భావము మీలో ఏర్పడిన నేను కృతార్థుడను.

అగ్రతరతర వహించిన సర్ ఆర్. వెంకటరత్నంనాయుడు గారు ఉపన్యాసమునకు కృతజ్ఞతాపూర్వకవందనము లర్పించుచు వారి ఉపన్యాసములు మాత్రమ ప్రబోధమునకు కారణములుగ నుండగలవని చెప్పిరి.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ గ్రాంటు

సర్ రహీంగారి తీర్మానము
హిందూసభ్యులు గర్హించుట

తీర్మాన ముపసంహరించెను
కలకత్తా, మార్చి 19:—నేడు తిరిగి సమావేశమైన వంగ రాష్ట్ర సభయందు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ గ్రాంటునుండి ఒక రూపాయి కోడలయిన సర్ అబ్దుల్ రహీం ప్రతిపాదించిన విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానముపై చర్చ పూర్తి చేయబడెను. సర్ అబ్దుల్ రహీం ప్రసంగమును తీవ్రముగ విమర్శించి స్వమత దురభిమానము, సంకుచితదృక్పథములకు సర్ రహీం ప్రసంగము పుట్టిల్లుగ నున్నదని హిందూసభ్యులు ఖండించిరి. కొన్ని గంటలు తీర్మానము చర్చించుటకు పట్టెను. తుచకు తీర్మానముపసంహరింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

క్రొత్తరాజప్రతినిధి రాక
ధిల్లీ, మార్చి 19:—గజెటులో ఇట్లు ప్రకటింపబడినది. క్రొత్తరాజప్రతినిధి డిల్లీ కెడ్వేన్సుమలో రివ్యూలీలు మంగళవారము ఉదయము 7-30 గంటలకు డిగడరు. వారు రైలులోనుండి దిగునపుడు తుపాకులు ప్రేల్చబడును. (ఆ. ప్రె.)

గా. కాశీగారిపై మరతులు విధింపబడలేదు
నాగపురము, మార్చి 19:—మధ్యపరగణాల శాసనసభా ధ్యక్షుడు గా. కాశీగారు విలేజితోముచ్చటించుచు స్వరాజ్య పక్షయకుడు రాఘవేంద్రరావుగారిచ్చి వోటుమెంటు సందర్భమున నిట్లు చెప్పిరి. ఒకవిధముగా కాస్త్రీం వోటు సేవవలసి యుండుటకు గాను అగ్రతరతరతరతర ఒక అభ్యర్థిని ఎన్నవలసి యుండుటలో స్వరాజ్యపక్ష సమావేశములో తనపై ఏమరతులను విధింపలేదని కాశీగారు మనవి చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

వినాశకర మగు అగ్నిప్రమాదము
రంగూను, మార్చి 19:—కెమ్మండ్రెములో ఉదయమున నాశకరముగ అగ్ని రగుల్కొనెను. కొయ్యతో కట్టబడి రేకుచే కప్పబడిన వి సుమారు నూ రిండ్లును ఒక డబ్బనువరకు పక్కా భవనములును తగులబడెను. 30 వేల చదరపు టడుగుల నేల వ్యాపించెను. అగ్ని రవులుటకు కారణము తెలియదు. ఎవరు కాపుర ముండని ఇంట బయలు చేరిన దని చెప్పుచున్నారు. బ్యాంకు త్వరితముగ వ్యాపించెను. కాపుర మున్నవారు కొన్నిసమస్యలను చేతికి చిక్కిన మట్టునకు ఎత్తుకొని పారిపోయిరి. పైరుక్రొగేడువచ్చెను గాని కొంతసమక నీటి లేమిలన పని కేయలేకుండెడి. కష్టము సుమారు రెండు లక్షలవరకుండవచ్చును. అందులో నాలవభాగము మాత్రము ఇన్సూర్యురేషన్బడెను. (ఆ. ప్రె.)

విప్లవిగంబరుగారు
కరాచీ వచ్చెదరట
(స్వకీయవిలేఖరి)
హైదరాబాదు (సింధు) మార్చి 19:—వేరెక్కు గన్న గానవిశారదుడు విప్లవిగంబరుగారు కొలదికాలము లోకరాచీ వచ్చెదరనియు అక్కడ తమ గానకాల్యము వినిపించెదరనియు తెలియుచున్నది.

యాదవగారిమదరాసు ప్రసంగము

మంత్రి సమాధానము

అధికారసభ్యుల చట్టములపై చర్చ

బొంబాయి, మార్చి 19—తాను బీరారువెల్లి బ్రాహ్మణ తోతకోడ్యమ మచట స్థాపించుటకు బొంబాయి గవర్నరు అంగీకరించెనని యాదవగారు మదరాసునందు గావించిన ఈ కార్యము విషయమై పెక్కు సభ్యులు మంత్రి యాదవగారిని నేటి కాసనసభయందు ప్రశ్నించిరి. మదరాసు రాజకీయకాన్ఫరెన్సునందు అభ్యుత్తర హిందువులకు గవర్నరు అంగీకరించెనని వారి భావముని మంత్రి చెప్పెను. వారి మాటలపై యితరులు గావించు వ్యాఖ్యానములను మంత్రి ఉత్తరవాదిగనుండజాల జరి యాదవగారు తెప్పిరి.

కొన్ని అసభికారుల చట్టములపై తదనంతరము చర్చ జరిగెను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యాజ్యములపై మామకు దారుల తీర్పుపై కలెక్టరునకు ఆపీలు చేయుటకు 1906 సంవత్సరము బొంబాయి మామకుదారుల కోర్టుల ఆర్డరు మరియు సవరణజేయవలసిన దని డి. ఆర్. పాటిల్ గారు ప్రవేశజేసిన చట్టము మొదటిసారి సభ్యుల కెరిగింపబడెను. పిలువకపోయినను కోర్టు డిక్రీ ప్రకారముగ మామకుల్లను నిర్బంధపువ్వకొను అన్యాయమును దొంగించుటకు మామకుదారుల మామకుల్లకు సంబంధించిన కాసనమును సవరణ గావించుటకు ఎస్. కె. బోలుగారు బిల్లు ప్రతిపాదించిరి. మామకుదారులనగ హిందూపురోహితులు. చట్టముపై కొంత చర్చ జరిగినపిమ్మట బిల్లు విచారించుటకు నెలెక్టుకమిటీ కంపబడెను. బొంబాయి పునహాన్లుపునందెములందు కొంతమందినిమాత్రమే పందెముల నెట్టుటకు రానిచ్చుటకొరకు 1887-వ సంవత్సరపు బొంబాయి జూదనివారణకాసనమును సవరణచేయుటకు అడ్డి మెన్ గారిచే ప్రతిపాదించబడిన సవరణచట్టము మొదటిసారి కాసన సభ ఆమోదన బడెనను. (అ. (వె.))

బెసెంటుగారి కాతిభ్యము

కలెక్టరుగారి మందలింపు

(స్వకీయవిలేఖరి)

మోదరాబాదు, (సింధు) మార్చి 19—ఈ మధ్య డాక్టరు బిసెంటుగారి కిక్కడికి వచ్చు సందర్భమున స్థానికపుర పాలక సంఘము ఆమెకు సన్మాన పత్రము సమర్పించుటకు రు 200 లను గ్రాంటు చేసిరి. మోదరాబాదు కలెక్టరుగారు దానిని ఒప్పుకొనుదు పురపాలక సంఘమునకు ఒక లేఖను వ్రాసిరి. దానిలో నిట్లున్నది. “ఈసారి ఖర్చు మొత్తము ఒప్పుకొనడమైనది. కాని ఇకముందు ఇట్టిసందర్భములలో నేను ఒప్పుకొనజాలను. వీలనన డాక్టరు బిసెంటుగారు ఇక్కడకు పురపాలక సంఘవిషయమై రాతేదు. లేదు పేయర్ల సొత్తును ఖర్చుపెట్టుటకు ఇది తగినదికాదు. ఇట్టి ఖర్చులు ఆమెను గౌరవించువారు పెట్టవలసినదే.

మాన సోల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలసులభము! (పోట్టుఖర్చులుప్రత్యేకము) గుణమధికము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైద్యకాల కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అదిర్లము, అరుచి, అపులింతులు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శరన్ను, వేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యముకును దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతశుష్కములను వెంటనే మాన్పును. ఇందు ఆనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిమాచిన నిజము తెలియగలదు.

విరునామా:—

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

ఆయుర్వేద ఔషధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యుత్తమ గ్రంథము రు 3-0-0

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యామ్నాయ వైద్యులు. 2. భస్మప్రకాశిక రు.1.

ప్రచురణ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి 2046

ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జవ్వనినరకులు

(22-3-26)

ఇరువదిగజముల “పీస్” ధరలు

కాకికమ్ములు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (2) రు 10-8.

కాకికమ్ములు—22 X 22 వేరు రకములు (3) రు 9-12, సరాసరిరకము రు 8-12.

తెలుపుములు—1708 రు 14-15; గ్లాస్ 9000 రు 15-0; ఎల్. ఎల్. 78 రు 9-12; ఇ. సి. 78 రు 10-2; 88-888 రు 12-8; బి. సి. 78 రు 10-0; 8978 రు 9-12, 1702 రు 12-6. 7978 రు 10-0. 2908 రు 8-10.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పాకీకట్టుకు)—ట్రాక్—రు 8-1-0 చలువ రు 7-10-0 పచ్చరంగు రు 10-2-0; పడవ రు 8-15-0; కాళి రు 8-14-0 సవరను రు 8-8.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు)—నత్తత్రము రు 12-9-6, నీలసవరము

60 నెంబరు సీమ (5 పాకీకట్టుకు) అడకతెర 18-12-0; నెమలి రు 18-8; “గేట్” రు 18-4; గొడ్డలి రు 10-7-0, గడ్డిబండి రు 10-7-0 ఎద్దుగడియారము రు 10-7; సింహము వేటకాడు రు పెనసలు రు

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు)—ధూగోళము—నీలంచేప రు 20-1-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెల్లియను చట్టకమ్ములు ఒక బారువకు ధర రు 34, 85.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 260. జర్మను (డిట్ మాన్) రు 257; రాగిరేకు రు 272.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న “కేస్ ఒకటికి) 9” రు 18-12-0.

కలాయిపెంకురేకు:—24 “గేట్” 6” 7” 8” రు 15-0 9” రు 15-4.

సిమెంట్ పీపాకు నలు:—

కార్బ్ అవుమార్కు—రు 10-14; “జెన్-జేర్”

జర్మను నెమలి రు 10-0.

చక్కెర (రెడి) రు 31-10.

వాయిదాధరలు:—మార్చి రు 31-8-0

వేరుసెనగ పప్పులు

మార్కెట్ ధరలు:—“మిష్” రు 50, 58. సాదా పాను రు 47, 48.

వేరుసెనగనూనె

“గానుగ” రు 117. “ఫ్రెస్” రు 115-8.

ఆముదము

(గ్రామధర) రు 95.

పదునుచేసిన తోలు రతి 1 టికి

	మొదలు	వరకు
ఎద్దుతోలు (7½ మొదలు 9½ రతులు)	రు 0 12 6	రు 0 18 2
,, (తేలిక)	రు 0 14 8	రు 0 15 6
,, బెంగుళూరు (8 మొదలు 9½)	రు 0 18 8	రు 0 18 6
,, ,, (తేలిక నరకము)	రు 0 15 0	రు 0 15 6
,, (మట్టాడ)	రు 0 18 6	
,, (విజయనగరం 7½ 7½)	రు 0 18 8	రు 0 18 6
,, (ఏలూరు 7½ 7½)	రు 0 14 8	రు 0 14 9
గేదతోలు	రు 0 10 0	రు 0 10 3
గేదమాడతోలు	రు 1 0 0	రు 1 1 8
ఆవుమాడతోలు	రు 1 10 6	రు 1 12 0
మేకతోలు	రు	
గొట్టెతోలు	రు	

పదునుచేయని పచ్చితోలు

బెంగుళూరు మేకతోలు	100-8	రు 185 0 0	రు 197 8 0
బెజవాడ మేకతోలు	,,	రు 170 0 0	రు 180 0 0
బెంగుళూరు గొట్టెతోలు	,,	రు 130 0 0	రు 180 0 0
బెజవాడ గొట్టెతోలు	,,	రు 120 0 0	రు 175 0 0
ఆనారముపట్టు బారువ 1-8	రు	రు 80 0 0	రు 86 0 0
కొన్నపట్టు	,,	రు 25 0 0	రు 26 0 0
రక్కాయలు	,,	రు 38 0 0	రు 55 0 0 0

ఆంధ్రనాటకలోకము

శ్రీ శతావధాని కాశీ కృష్ణాచార్యులుగారి సంభాషణలు

3

సంగీతము—మకుటములు.

ప్ర:—నాటకమున పద్యగేయాదులందు మకుటము లుండవచ్చునా?

ఉ:—అచట పద్యగేయాదిలక్షణమునకు విరుద్ధము గానుండ నుండవచ్చును.

ప్ర:—విరుద్ధమగుటెట్లు?

ఉ:—పాత్రకుగల పాత్రతను లోలగించునట్లు.

ప్ర:—‘అచట’ యన్న నిచ్చటిపద్యాదులు?

ఉ:—నాటకములోనివి.

ప్ర:—నాటకములోని పద్యాదులు పరిక్షణముగ నుండుటేమి?

ఉ:—తల్లత్వమగు పాత్రలకు మాత్రమే అన్వయించుట.

ప్ర:—అవి యెట్టిపాత్రలు?

ఉ:—సంగీతప్రధాన యగు పాత్రలు.

ప్ర:—అట్టి పాత్రలకే సంగీతము నుద్దేశించుట యన నేమి?

ఉ:—అట్లు కాని పాత్రలకు నిషేధించుటయని.

ప్ర:—అట్లు కానివాటికి నిషేధము తిరిగిచెప్పనేల?

ఉ:—చెప్పనిచో, తద్భాగమునకు చేయిసాచునను భయమున (ఒకసందర్భమున, తనకు పద్యములు చాలవని, నేనెదు రాజాపద్యముల నర్దుకొనెను)

ప్ర:—నాటకపాత్రయందు సంగీతము ప్రధానముగ నుండదనునా?

ఉ:—తగుచోట నుండదనును.

ప్ర:—అట్టి తగుచోటు లెవ్వ?

ఉ:—సంగీతప్రధానము లగునవి.

ప్ర:—ఉదాహరణ?

ఉ:—నారదుడు, కబీరు మొదలగునవి.

ప్ర:—సంగీతప్రధానమును నిర్ణయించునది యెవ్వ?

ఉ:—ప్రసిద్ధి, కవిసంకేతము మున్నగునవి.

ప్ర:—కై రెంటికిని, వైరుధ్యము సంభవించునేని?

ఉ:—త్రక్కతకవి సంకేతము.

ప్ర:—కవియే దానిని పాటించునన్న?

ఉ:—అతనిని మనమును పాటించును.

ప్ర:—సంగీతము, మకుటాదులు దృశ్యలక్షణమునకు విరుద్ధ మెప్పుడగును?

ఉ:—తత్సన్నిధ్యమున దృశ్యత్వము, అన్యత్వమగు నపుడు.

ప్ర:—దృశ్యత్వ మదృశ్యమగుట యన్న?

ఉ:—త్రవ్యత్వము తత్సన్నమున దృశ్యమగుట.

ప్ర:—అట్టి సంగీతస్థితి యెందు గోచరించును?

ఉ:—విధిభాగవతాదులందు.

ప్ర:—ఆందుకు, కై మకుటాదులు ప్రేరకములా?

ఉ:—కాదు? కారకములు.

ప్ర:—గేయమును, చూచి నటుడు గానమునకు గడంగ వలయునా?

ఉ:—చలననడక; కాని ఇట్టి చిహ్నములకన్న కవి పౌదయమును చూచి గడంగవలెను.

ప్ర:—పృత్రాదు లందు గలియందును కవిహృదయము ప్రతిఫలించదా?

ఉ:—అంతకన్న సహృదయ హృదయముల యందు మరింత ప్రతిఫలించును.

ప్ర:—కాన, గేయాదులు లేని, తటస్థభాగములందు సంగీత మేమగును?

ఉ:—అదియును తటస్థమేయగును.

ప్ర:—పద్యములు?

ఉ:—గేయములే,యగును. (ఉద్దేశ్యమునుబట్టి)

ప్ర:—గద్యమునుగూడ గానమునెక్కు పెట్టెడి

వారి, నేమందుము?

ఉ:—పారిదాసులనిగాని లేక; గద్య హంతకులనిగాని.

ప్ర:—నాటకపాత్రలట్లు చేయవచ్చునా?

ఉ:—ఆ నాటకపాత్రలు, పారిదాస పాత్రలగునెడల చేయవచ్చును.

(ఒక విలేఖరి.)

ఆంధ్రగిర్వాణవిద్యాలయము

కోస్తాదు (గోదావరితీరము)

ఈ విద్యాలయ సంస్థాపకుడు గడవిన పదునాలుగు సంవత్సరములనుండి, తన స్వకీర్తిమీదనే యాధారపడి, తన స్త్రీ పీఠమైన మహిళా విద్యాలయ పాఠశాల నిమిత్తము గాత్రబలగల్గి పాటుపడి, దీనికోసమే తన జీవితము నర్పించిన ప్రహేళికాపురుషుని గురించి తల్లిప్రగడ నూర్వనారాయణరావు గారు యీ సెలవు తారీఖు సాయంత్రము మనలను విడిచి పోయినందున, మరీ యెనమల గురుకుల కలసి, యీ విద్యాలయమును మున్ముందు యెక్కువ తృప్తికరముగా మేనేజి చేయుటకుగాను ఒకసంఘముగా యేర్పడి దానిని యీ సెలవు తారీఖుననే, ఆ 1850 సం॥ మే 21 రు, సా. సెంటిమెంట్ల క్రింద రిజిస్టరు చేయించెను. ఈ విద్యాలయము యొక్క మూలపు దరఖాస్తులు, ధన ఋణములు, దీనిలో చేరిన దేవాలయములు, వాని ఆదాయములు మున్నగునవి పూర్వపు కమిటీ వారు నూతన రిజిస్టరు కమిటీవారికి స్వాధీనముచేసిరి. పూర్వపు కమిటీ మెంబర్లలో ఒకరిద్దరు తప్ప, తక్కినవారందరు, నూతన కమిటీలో కూడ చేరియుండుటచే, యీవనియంతయు సులభముగా జరుగుటకు వీలైనది. విద్యాలయపు లెక్క దస్త్రముల ప్రకారము, నూతన కమిటీవారు వెనుకటి ఋణములను తీర్చుట యేగాక ఆ లెక్కలలో తేకపోయినను, తృప్తికరమైన సాక్ష్యమున్నపుడు, యీ విద్యాలయముగొరకు చేయబడిన యికర ఋణములు కూడ, యీ కమిటీవారు తీర్చుటకు సిద్ధముగా యున్నారు.

ఈ విద్యాలయమునకు అరువది యకరముల మాగాణి భూమియున్నదిగాని, సుమారు యిరువదివేల రూపాయలు ఋణములుండుటచే, ముందుగా ఋణములను తీర్చివేయుట, యీ కమిటీవారి ప్రథమవిధియైయున్నది. ఋణ విముక్తిచేసినగాని, విద్యావిధానమును, ఉపాధ్యాయకర్తమును నిర్ణయించుటకు నీలు లేదు గనుక యీ మాసాంతమునుండి ఉపాధ్యాయులను మానకొనవలసివచ్చినందున, జూను 25 వ తారీఖునాటికి విద్యాలయములో కావలసిన యుపాధ్యాయుల హాజరీనింపబడుదురనియు, నోటీసు వీయబడినది. వేసంగులకు విద్యార్థులు, వారివారి యిండ్లకు వెళ్ళుచున్నారు. జూను మాసాంతమున విద్యాలయమును తప్పక తెరచెదరు. ఎట్టి యోగ్యతలగుల విద్యార్థులను చేర్చుకొనెదరో, యేపరిక్షలకు తయారుచేయబడునో, వారిలో, యేయేవరకులమీద యెంతవంద విద్యార్థులకు ఉచితముగ భోజనపనతి కల్పించెదరో, యేప్రియల్, మెయి, జూను మాసములలో నిర్ణయింపగలరు. లేకు లెల్లాప్రగడ నూర్వనారాయణరావుగారి తరువాత, భోగరాజు లక్ష్మీనరసింహాచార్యులు, గారపాటి రామచంద్రయ్యచార్యులు, పైన చెప్పిన భూమిని సంపాదించి పెట్టుటకు ముఖ్యకారకులు. వీరుకూడ యీ సూత్ర న కమిటీలో మెంబర్లుగానుండుటచేత యీ విద్యాలయము యొక్క ఆస్తులను తీర్చుటలో, వీరి సహా సహాయములు, ఆత్మ వసరములని వేరుగ చేప్పనక్కరలేదు. ఏది యెట్లున్నను, తల్లిప్రగడ నూర్వనారాయణరావుగారి పేరుమీద, యీ విద్యాలయము కావ్యతముగ నడపబడుటకు సిగ్గుమైన యేర్పాటులు చేయుటకు కమిటీవారు దృఢసంకల్పులై యున్నారు. ఇప్పుడు, ప్రస్తుత ఆర్థిక సందర్భములలో, యీ కమిటీవారు తీసికొనుచున్న చర్యలను బట్టి విద్యాలయమును ఛీదాగా యెత్తివేయవచ్చునని యెన్నటికిని తలచకుండు. పునాది బలముగనున్న తరువాత, పాథమును క్రమక్రమముగా పెంచవచ్చును.

16-3-28

కోస్తాదు

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

మదనవిలాసము

నిక్కాకచేతగాని, యితరకారణములవలనగాని కలిగిన కుక్కనవ్వమును తగ్గించి వీర్యమును గట్టిపరచి సంసారముఖమును గలిగించు తియ్యనిరసాయనము. 4 డోస్సుల సీసా 1కి తపాలా ప్యాకెంట్లో రు 8-9-0. 2450 మోహన ఫార్మసీ, రామచంద్రపురం (గోదావరి)

మీకు తెలియునా? 211

హిందూదేశమునను, తదితరదేశములందును గూడ యీ పుస్తకము ప్రతిగృహమును అలంకరించుచున్నది. ఇదియే కానుకాస్త్రము:— ఇది ఆయురారోగ్య విశ్వ ర్యములను సంపాదించుకొనుటకు చదువదగిన అపురూపమైన గ్రంథము.

మీరు ఇదివరలో ఈ గ్రంథమునందలి యంశములను పూర్తిగా చూడనియెడల వెంటనే తెప్పించి చూడుడు. మీరు ఒక కాట్ల వ్రాసినంత మాత్రముననే గ్రంథమును బడయగలరు. ఆతకసగ్రహం ఫార్మసీ, 28 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

గౌతమీ గ్రంథాలయము

రాజమహేంద్రవర హస్తప్రస్థల కర్తవ్యము

ఈ మధ్య పత్రికాముఖమున జరుగుచున్న వాదోపవాదముల సాంగోపాంగముగ జూచి గౌతమీ గ్రంథాలయముయొక్క నిజవర్తిత్వము తెలుసుకొనవలసి గ్రహించి మనుకుతున్నామున మే మిద్దరము దీనికి సంబంధించినవారము కాకపోయినను ఆంధ్ర గ్రంథాలయోద్యమాభిలాషులమై యుండుట సాహసించి యందులకు సంబంధించిన యిరువత్త్రయ్యముఖములను ముఖముఖి సందర్శించియుంటిమి. వారివారి వాదములు సాకల్యముగా మాబుద్ధికి సాధ్యపడినంతవట్లు నవగాహన మొనర్చుకొని యున్నాము. మాకు దోచిన వాదసారాంశ మిది:—

ఇద్దరు మహనీయు లాసంగదమన్న భూరివిరాళములు రెండును భాండాగారమునకు చెందుటెట్లని యాచించి యొక తెన్ను ద్రొక్కటచే సభ్యులలో రెండుపక్షము తేర్చడినవి. ఇన్ని సుపేటలోనే భాండాగార ముండిన బాగుండుననుపక్ష మొకటి. అటుగాదు! కొండ్రుప్రక్కనుండవలెననుపక్ష మొకటి. వీరిలో వీరికి తాత్కాలికముగ రాజీ కుదుర్చుకొని యన్నటికే సిద్ధముగానున్న భవనములో బ్రవేశించి భాగీగానున్న నివేతన స్థలమును గొనివైచినారు. ఇందువలన భాండాగారమునకు బ్రవేశించుటకు అప్పులు బయల్దేరి, దినదిన ప్రపరమానమై పెరుగుచున్నవి.

ఇప్పుడు గల సిరాస్థలలో నివేతనస్థల వమ్మి యప్పు తీర్చుకొన వుత్సాహాలపడుచున్న దొకపక్షము. నూనివేతనస్థలము లోనే జేతనాక భవనముకట్టి యూరికి దూరమైన భవన మమ్ము దమనన దొకపక్షము. ఈ యుద్ధయుద్ధమునకు దగిన సబబులున్నవి. ఉన్నభవన ముందుకొని భాగీస్థల మమ్ముననుటయు సమంజసముగనే కన్పడుచున్నది. భాగీస్థలములో భవనము కట్టి నవో అప్పేతీర్చనక్కరలేదని కదా యీవాదాలనుచుచున్నార! భవన మమ్మునను నావిరాళము తిరిగి పుచ్చుకొని యప్పులేని దివ్యభవన మూర్తమధ్య నేల పొందరాదని రెండుపక్షములలోను గొంత సబబుకలదు. ఇది యిటుండ నాభవనములోనికి గౌతమీ గ్రంథాలయము చేర్చిననాటినుండియు బహుజనులు రాకుండుట మాత్రము వాస్తవము. జనాకరణమున కుపయోగించు ఏకబిచ్చి పెట్టుదుమని యొకపక్షము చూచుచుండ నివ్వ డీ రెండుపక్షములలోని వాగును జాలమంది యిట్టివని గ్రంథాలయము నకే హానికరమని యుద్దోషించుచున్నారు. ఇట్లు గౌతమీ గ్రంథాలయ నిర్వాహకు లెల్లరు భేదాభిప్రాయములలో బడి గ్రంథాలయాభివృద్ధి విస్మరించియుండుట మిక్కిలి తోచనీయమని నుకున సాహసించినందులకు మమ్ము క్షమించుట గాక! నిర్వాహకులెల్లరు వాదోపవాదములలో దగుల్కొనియుండ బుణము లతో బుణప్రదాతలు చల్లచల్లగ బెచ్చుపెరిగి తమ కాగితములను కాలదోష మొందుననుకారణమున గొలిదినినములలో గోర్తులకెక్కి గ్రంథాలయములనుగూడ నందుల కీడ్వ సిద్ధపడుచున్నారనికూడ వినియున్నాము. ఈగౌతమీగ్రంథాలయము ఆంధ్రదేశములోనికెల్ల పెద్దననియు, ప్థిరాస్తి కలననియు, భావికాలమున కేంద్రగ్రంథాలయము కాగలననియు మావిశ్వాసము. ఇట్టి భావ్యభివృద్ధి యీగ్రంథాలయము గడింపవలెనన్నచో వెంటనే యీయిరువత్త్రయ్యములలోను విశ్వము కుదిరి ఆప్పులుదీర్చి బహుజనాకరణ మొనర్చు సమరత సంపాదించక తప్పదు. ఇట్టి సామరస్యము వీరిలో దానయంతట నది సమకూడునట్లు మాకు తోచదు. రాజమహేంద్రవరములో గల ప్రముఖులెల్లరు కలగ జేసికొని గౌతమీగ్రంథాలయ సాధారణసభ్యులు, నిర్వాహకులు, విరాళదాతలు, తటస్థులు నందఱు నొకచో జేరి యిరువత్త్రయ్యములు రానించి వారలచేతనే యొకపంచాయతీ నెన్నుకొనజేసి యద్దాని సంపూర్ణ సమన్వయఫలితమునకు కెల్లరు శిరసాసాంప గట్టడి యొనర్చుకొని వెంటనే యిట్టి పర్యవసానము సంధిల్లునట్లు చూచినగాని గౌతమీగ్రంథాలయ గౌరవము, పౌర గౌరవము, నైర్మల్య మొందాలదు.

గ్రంథాలయోద్యమమందు మాకుగల కుతూహలముచేతను గౌతమీగ్రంథాలయమందు మాకుగల గౌరవప్రపత్తిలవలనను నిట్లు రాజమహేంద్రవర పౌరులకు నివేదికమొనర్చు సాహసించుచున్నాము. రామచిత్త వంద్రబింబముభాతి గౌతమీగ్రంథాలయము ఋణము క్షమై బ్రహ్మజనాహ్లాదమైన పూర్ణవికాసముతో బ్రకాశించుట చూచి యానందించుటయే మాయాకమును.

గ్రంథాలయోద్యమాభిలాషులు,
గూడేపల్లి సూర్యనారాయణశర్మ,
(పితాపురం.)
యాతగిరి వెంకటరమణ,
(కాకినాడ.)

చెన్న పురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ మార్చి 22-వ తేదీ సోమవారము

1. ధాన్యములు

ననియాలా కా 1-కి రు 85 0 0 మొదలు 49 0 0 వరకు

దియ్యమాబస్తాలు			
కునుమ తెనాలిని	,,	క 48 గలవి రు	11 8 0 18 0 0
నెల్లూరిని	,,	డిటా	14 0 0 15 0 0
డిల్లి	,,	డిటా	15 0 0 16 0 0
రాగులు	కా. 164 బస్తా 1-కి	,,	8 12 0 9 0 0
బియ్యము	,,	,,	20 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 208	,,	12 8 0 18 0 0
నెనగలు	,,	డిటా	12 8 0 18 8 0
నెనలు	,,	డిటా	14 0 0 15 0 0
బినుములు	,,	డిటా	17 0 0 19 0 0
ఉలము	,,	ర 164	8 8 0 9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె కా 1-కి	,,	150 0 0 152 0 0
నయ్య ను 1-కి	,,	14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరునెనగవత్తకా 1-కి	,,	58 0 0 59 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	54 0 0 56 0 0
వేరునెనగనూనెగానుగ కా 1-కి	రు 118 మి.కా.నూ.నె	116 0 0
ఆముదము కా 1-కి	,,	97-0-0 98-0-0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చ్చాయకనుపు కా 1-కి	,,	75 0 0 80 0 0
కురవకుపు	,,	40 0 0 42 0 0
మిరవకాయలు(గుంటూరు)కా 1-కి	,,	105 0 0 120 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు	45,59
కాళహస్తపాయకట్టు	,,	50,55
తెలుము కా 1-కి	రు	40 0 0 60 0 0
దింకకండు కా 1-కి	,,	28 0 0 70 0 0

ఇనుము.

కల్లూరకా కా 1-కి	,,	80 0 0 44 0 0
చురం	,,	88 0 0 84 0 0
రత్నండు	,,	88 0 0 84 0 0

5. లోహములు

నంది 100 కులంక	,,	68 0 0 71 0 0
బంగారము, కులము 1-కి	,,	21 4 0 21 8 0
సవరము 1-కి	,,	18 6 6
ఇత్తడి కా 1-కి	,,	258 0 0 262 0 0
రాగి డిటా	,,	278 0 0 275 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పా. గలవి	,,	82 0 0 82 6 0

7. దూది

కోండావెన్నుకాయ 1-కి	రు	800 0 0
కల్పాదు దూది	,,	215 0 0

8. నూలు

పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 కే 1-కి	,,	6 0 0
మాకాయేనుగ నెం 20	,,	8 0 0
నెం 20 తెన్ని నెంకాం	యూ కే	8 12 0
నెం 22	,,	8 16 0
నెం 12 1/2 తెన్ని పర్కా	,,	7 0 0
నెం 14 1/2	,,	7 8 0
నెం 12 1/2 అరెన్ను	,,	6 6 0
నెం 12 1/2 పాండిచేరి	,,	6 14 0
నెం 14 1/2	,,	7 2 0
నెం 12 1/2 క్విలక కృష్ణ	,,	5 15 0
నెం 14 1/2	,,	6 2 0
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు	,,	6 2 0
నెం 12 1/2	,,	6 12 0
నెం 14 1/2	,,	6 14 0
నెం 12 1/2 గోక	,,	6 7 0
నెం 20 గోక	,,	7 12 0

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి రు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మైనూరు పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో ఒకటియగు
లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

5. మ. కేశవనారాయణమల్లు బాక్. బరకారనవాపుర్ P. O. ద్రుగ్. డిప్రీక్టు, సి. పి. వీరు వ్రాసి
నది మీ కస్తూరిమాత్రలు, అన్ని జ్వరములకూ దగ్ధలకు, నిశ్చక్తిని, దివ్యోపధముగా వున్నది. గావున ఇంకను 6
సీసాలను పంప కోరినాను.

6. మ. వి. కె. సుబ్రహ్మణ్యశర్మ, ఎన్టీఆర్ ఆఫీసు కడపూరు, తిరుచినాపల్లి వీరు వ్రాసినది. ఇతర
దౌషధములవలన గుణముకాని అనేకరోగములు తమరి లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలవలన గుణమైయుండుట
వలన మరియు 12 సీసాలను పంప కోరుతున్నాను.

7. మ. ఎ.కె. ఎ.కె. సోమ ఎమ్. ఎ. ఇ. ఎ. సి. ఎ.ఎ. అల్ గుల్ అస్సాం 8-8-24 తేదీన వ్రాసి
నది:-తమరి కస్తూరిమాత్రలను పుషయించి చూచినదానిలో ప్రతికలలో ప్రకటించియుండు మేరకు అన్నిగు
ణములు గలిగియుండుటవలన ఇంకను 12 సీసాలను యిప్పించ కోరుతున్నాను. 801

8. మ. అయోగ్యప్రసాద్ డిపార్ షాతీస్ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ మురవార జబ్బల్ పూరునుండి వ్రాసినది:-చెనుకటితప్పరము
నందు తమరుబంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా మేలుచేసినవి. ఇప్పుడు మరల 25 సీసాలను బంపును.
250 నుండి 300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర రు 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. పోస్టుఖర్చుతో 6 సీసాలకు రు 1-8-0.
12 సీసాలకు రు 2-18-0. 25 సీసాలకు రు 5-8-0 సీసా 1 కి 4 అణాలచొప్పున అన్నిదుకాణములందు దొరకును.

(2) శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైనూరు.

విల్సన్ గాగుల్సు

సూర్యుని ఉష్ణమును ఆటంక పరచునట్టి
అసలు విల్సన్ గాగుల్సునే కొనుడు.

ప్రేమునందు విల్సన్ పేరుఉన్నదాయని గమనించి తీసిన, చాకయైన అజేమాదిరి
గాగుల్సును మోసపోయినారు.

మల్టర్ మాక్స్ టెండు కో., ఇన్స్-
ఇండియాకు ఏజంట్లు, ప్రతినిధిగా నుండువారు.
మైనూరు విల్సన్ అండు కో., పోస్టుబాక్సు నెం 2 మద్రాసు.

నాయకురాలు
(హ్లాటి వీరచరిత్ర) 2574

సిద్ధముగా నున్నది.
చరిత్రాత్మకమగు ఆరు అంకముల నాటికము.
సూతనాథక్కిని వాడుకతెలుగులో రసవంతముగ
వ్రాయబడినది. చక్కని పలపాటలు గలవు.
ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది.
కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచు
న్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయుడు,మంచిబైండు.
ఛెడర్ పైట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చు
వేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. వెల రు1-0-0
వలయువారు:-ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ,
గుంటూరు అని వ్రాయవలయును.

అతిమాత్రమునకు ధయాబిను

అతిమాత్రమునకు ఎంతముదిరినను ఏస్థితిలోనున్నను
గూడ ధయాబిను అను నీ యాషధము నుపయోగించిన తప్పక
గుణముకలుగును. ఇది వనమూలికలతో తయారుచేయబడినది.
మన ప్రాచీనులవలన చాల శ్రేష్ఠములని నిర్ణయింపబడి చిర
కాలమునుండి వాడబడుచున్నట్టియు, నవీనవైద్య శిఖావలు
లచేగూడ స్థిరపరుపబడినట్టియు, పరిశుద్ధములను అపుడే తీయ
బడినవియునగు మూలికలనుండి కాస్త్రాక్రమగ తయారుచేయ
బడి బాగుగా పరీక్షింపబడినట్టియు యాషధము. కొద్దిరోజులు
వాడినంతనే అదివరకు వెళ్ళినవలెనున్న తడవులు మూత్రవిసర్జన
మునకువెళ్ళ నవసరముండదు. మాత్రమునందలి మధుపదార్థము
గూడ తగ్గిపోవును. వదలకుండ మందు వాడినచో సహజ
రోగ్యము కలుగును. ఒక బుడ్డి మందు వెల రు. 4-8-0

శ్రీ కృష్ణ బ్రదర్సు,

కెమిస్టు అండు ఆప్టిషియన్సు, పోస్టు బాక్సు 166,
3861 మదరాసు.

నర్తనశాల

[ఈచక్రవర్తి యను నవీననాటకరాజము]

శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ

విరచితము

తేనెతేటవంటి వచనము. అమృతగుళికలవంటి
పద్యములు గలిగి, ఆదర్శప్రాయముగా, రంగాను
కూలముగా రచింపబడిన శృంగార రసప్రధానమగు
నీనాటకరాజము ఆంధ్రులకు కొత్తకొత్త రుచుల
నలవడజేయును. వెల రూ. ౧-౪-౦

మ.రా:-శ్రీ శివశంకరశాస్త్రిగారిచే రచింప
బడిన "హృదయేశ్వరి" "నర్తనశాల" కలిపి ఒకే
సారి కొనువారికి రూ. ౧-౧౨-౦ లకే యివ్వ
బడును, నర్తకులకు మంచి కమీషను యివ్వ
బడును.

ప్రభుల చంద్ర శేఖరశర్మ, తెనాలి.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పశ్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మూడుపూలు
లలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూల
మగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల
డబ్బా 2-4-0. దీనికనుసానము సంకనతెలము కొమ్ము 8-0-0
రెండును ప్యాకింగువగైరా ఖర్చుతో 8-0-0. 2462
• గంధర్వ షార్మసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

గాంధీ బోధితపులు 2528

జననకాలవివరము లేక శ్రేష్ఠవ్రాయకాలమైనను తె
లుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రు 1-0-0 పై
పత్రికప్రశ్నకు 0-4-0 పంలి ఫలము మానవారిగ వ్రాయ 2-0-0.
ఆంధ్రపత్రిక: ఈ బోధితపులు పాండిత్యమును మనఃపూర్వక
ముగ వినతించుచున్నాము.

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము,
తిరు త్తణి-చిత్తూరుజిల్లా.

శిరోరక్షణితైలము:-నల్లసోమంతిపూలచే తయారు
చేయబడినది. దీర్ఘ కాలముగానుండు తలనొప్పలను, తలపొట్టును,
కర్పాశి, కంటిలో నీరుకాటులు వీనిని మొవలంబు పోగొట్టుట
కిదియే మంచిమందు. 24 తులముల తెలము రు 2-0-0 1121
సక్సన్ & కంపెనీ 1, ఆలంగాత్రాప్లికేవీధి తిరువల్లిక్కేణిమద్రాస్.

మహాద్రాక్షాది చూరము

శ్రీలగ్నార్కశయ వ్యాధులకు సంజీవి. పేహము, ఋతు
గుల, ఋతుబద్ధము, వంధ్యారోగము, మొల వ్యాధులను 80
చి సంతానవతులనుగా జేయుటయందు దిది శ్రేష్ఠమయినది 20
దినములనుండుగల డబ్బీ 1కి రు 1-0-0. వి. పి. అ. 6.
(శ్యాట్లాప కచితము) 3851
పి.కె.వి. అండుకో, ఆయుర్వేదపరమాజం పెరిదేవి-నెల్లూరుజిల్లా